

Tweede Bestuursrapportage 2021

Colofon

Tweede Bestuursrapportage 2021

Uitgave

Gemeente Utrecht

Informatie

Gemeente Utrecht

Bedrijfsvoering- en Strategienetwerk

Afdeling FIJ

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

www.utrecht.nl

Finutrecht@utrecht.nl

Voorwoord

Raadsvoorstel 2021, zaaknummer 9249255

Utrecht, 16 september 2021

Voor u ligt de Tweede Bestuursrapportage 2021 van de gemeente Utrecht. Met deze bestuursrapportage informeren wij u over de verwachte afwijkingen op basis van de stand per 1 juli 2021 in de uitvoering van de beleidsvoornemens, zoals opgenomen in de door uw gemeenteraad vastgestelde Programmabegroting 2021. In de Eerste Bestuursrapportage 2021 hebben wij al gerapporteerd op basis van de stand per 1 april 2021.

In deze bestuursrapportage geven wij per programma aan, welke afwijkingen wij verwachten voor 2021. Vanzelfsprekend worden de coronaeffecten hier apart uitgelicht. Verder geven wij inzicht in de afwijkingen bij investeringsprojecten en de grondexploitaties van de gemeente Utrecht.

De secretaris,
Gabrielle G.H.M. Haanen

De burgemeester,
Sharon A.M. Dijkma

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
2. Majeure ontwikkelingen per 1 juli 2021	9
2.1 Onvermijdelijke kosten Corona scenario C	9
2.2 Coronamaatregelen	15
2.3 Overige ontwikkelingen	34
2.4 Bijsturingsvoorstellen per programma	41
3. Investeringsvoorstellen	57
3.1 Voortgang risicovolle projecten	57
3.2 Bijsturingsvoorstellen	57
4. Peilstok Stedelijke Ontwikkeling	59
Actuele ontwikkelingen woningbouw	59
Grondexploitaties	63
Investeringsimpuls Ruimtelijke Strategie Utrecht	70
5. Bijlagen	71
Lijst projecten 250+ woningen	72
Onderhanden werk (OHW) - grondexploitaties	73
Instellen reserve	76

1. Inleiding

In deze Tweede Bestuursrapportage 2021 neemt de coronacrisis opnieuw een belangrijke plaats in. Wij brengen de actuele onvermijdelijke kosten van de crisis in beeld en rapporteren over de uitvoering van de maatregelenpakketten, gericht op steun van getroffen inwoners, organisaties en bedrijven en op herstel uit de crisis. In vergelijking met het voorjaar ziet het dagelijkse leven in de stad er al een stuk beter uit: veel beperkende maatregelen zijn opgeheven en het economische herstel is krachtig ingezet. Dat blijkt ook uit de ontwikkeling van de onvermijdelijke kosten, die zijn in 2021 naar verwachting 2,0 miljoen euro lager dan we in het voorjaar nog dachten. Toch is het beeld niet over de hele linie rooskleurig. Het ingezette economische herstel geldt nog niet voor alle sectoren en de crisis heeft een groot aantal inwoners verder op achterstand gezet. Met de ingezette maatregelen kunnen wij een deel van hen ondersteunen.

De ontwikkelingen in de eerste helft van dit jaar laten zien dat de vastgestelde begroting niet meer actueel is. Bijvoorbeeld door nieuwe rijksregelingen, tegenvallende kosten of aanpassingen in het kasritme van projecten. Ook is een aantal doelstellingen in het programma Werk en Inkomen achterhaald. In het kader van beter begroten doen wij daarom een groot aantal bijstuuringsvoorstellen, zodat de begroting aansluit bij de actuele prognose. Naar verwachting leidt dit ook tot een kleiner verschil tussen begroting en jaarrekening.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financiële ontwikkelingen, die in de volgende hoofdstukken per programma worden toegelicht. Het resultaat is 29,8 miljoen voordelig.

Resultaat majeure ontwikkelingen 2e Berap

(-/- negatief resultaat, +/+ positief resultaat)

	x € 1.000
Majeure afwijkingen	Bedrag
Minder uitgaven scenario C*	1.953
Overige ontwikkelingen	27.871
Nettoresultaat	29.824
Budgettair neutrale wijzigingen	28.748
Actualisatie Corona pakketten	20.560
Brutoresultaat	79.132
Mutatie bestemmingreserves	-6.362
Mutatie algemene dekkingsreserve	-22.386
Mutatie coronareserve	-20.560
Toevoegen aan algemene reserve	29.824

De verklaring hiervoor ligt in twee grote posten: BUIG en meicirculaire. Ter compensatie voor de jaren 2015 en 2016 heeft de gemeente Utrecht 14,7 miljoen euro aan incidentele middelen BUIG ontvangen. De raad is hier eerder al over geïnformeerd in de [Raadsbrief Schikking ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid inzake BUIG-budget](#). Om vast te houden aan één integraal afwegingsmoment stellen we, zoal gebruikelijk, voor deze incidentele middelen te doteren aan de algemene reserve zodat deze meegenomen kunnen worden bij de integrale afweging in het voorjaar van 2022.

Daarnaast heeft de gemeente Utrecht een voordeel van 8 miljoen euro uit de corresponderende posten uit de meicirculaire. Een aantal corresponderende posten is (deels) niet nodig voor de uitvoering van de betreffende taak. Het gaat om bodemsanering, aanpak problematiek jeugdzorg en participatie. Ook deze middelen doteren we aan de algemene reserve om in een later moment te betrekken in bij de integrale afweging.

Verder heeft de gemeente Utrecht ruim 4,7 miljoen euro aan extra middelen ontvangen voor 2021 bij de Meicirculaire. Omdat het weerstandsvermogen is gedaald als gevolg van de coronacrisis, stellen we voor om deze 4,7 miljoen euro te doteren aan de algemene reserve. Doel van deze dotatie is om het weerstandsvermogen van de gemeente te vergroten. Met een hoger weerstandsvermogen staat de gemeente ook klaar om in de toekomst nieuwe tegenvallers op te vangen. Deze dotatie is ook terug te zien in de Paragraaf Weerstandsvermogen & Risicobeheersing in de Begroting 2022.

Verder stellen wij bij deze Tweede Bestuursrapportage voor om 0,715 miljoen euro als last op te nemen en daarmee een bestemmingsreserve te vormen, met als doel in 2021 en 2022 een substantiële verbetering te maken in de toegankelijkheid van het gemeentelijke vastgoed. Hiermee geven wij uitvoering aan [motie 199 'Maak werk van UST'](#), die bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 unaniem is aanvaard. Het moment van indiening en de unanimiteit van de oproep, in combinatie met eerdere toezeggingen zijn voor ons belangrijke redenen om een uitzondering te maken op de spelregel dat nieuwe uitgaven worden betrokken bij de integrale afweging. In een afzonderlijke raadsbrief lichten wij toe welke investeringen in 2021 en 2022 met dit bedrag mogelijk worden gemaakt. Uitvoering van aanvullende maatregelen in de jaren 2023 en daarna zal onderdeel worden van de integrale afweging in het voorjaar van 2022.

Naast deze bestuursrapportage ontvangt u een afzonderlijke rapportage over de stand van zaken van de meest risicovolle projecten. De tot nu toe gebruikelijke rapportage van de grote projecten komt daarmee te vervallen. Dit vloeit voort uit de vaststelling van de Regeling risicovolle projecten. Afwijkingen in geautoriseerde investeringsprojecten en bijstuuringsvoorstellen zijn opgenomen in hoofdstuk 3.

Ook de peilstok stedelijke ontwikkeling maakt deel uit van deze rapportage. Hierin geven wij een actueel beeld van de verdeling van de actuele plancapaciteit woningbouw (lange termijn) en de stedelijke prognose woningbouw (korte termijn 2021-2023) en rapporteren wij over de stand van de grondexploitatieprojecten (binnenstedelijk, Leidsche Rijn en Stationsgebied) en de stand van zaken van de investeringsimpuls RSU, voor zover deze afwijkt van het Meerjaren Perspectief Ruimte 2021 (MPR 2021). Een belangrijke ontwikkeling is dat ten opzichte van het MPR 2021 het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn, Papendorp, verbetert met bijna 17 miljoen euro (ncw prijspeil 2021). Met deze financieel positieve ontwikkeling wordt de toename van de tussentijdse winst waarmee in het financieel beeld Voorjaarsnota 2021 (15 miljoen euro) rekening is gehouden behaald in 2022 – 2025.

2. Majeure ontwikkelingen per 1 juli 2021

2.1 Onvermijdelijke kosten Corona scenario C

De financiële effecten van de coronapandemie hebben wij zowel bij de begroting 2021 als bij Voorjaarsnota 2021/eerste bestuursrapportage in beeld gebracht middels twee scenario's (scenario C: basis, scenario D: somber). De onvermijdelijke coronakosten zijn opgenomen in scenario C en verwerkt in het financieel beeld. Ten opzichte van de Voorjaarsnota 2021 / Eerste Bestuursrapportage 2021 hebben diverse ontwikkelingen zich voorgedaan. Sinds medio 2021 is de coronapandemie beheersbaar met behulp van een hoge vaccinatiegraad, het testbeleid en bron- en contactonderzoek waarbij de coronamaatregelen stapsgewijs afgebouwd worden in alle sectoren. De onvermijdelijke coronakosten met betrekking tot het lopende boekjaar 2021 zijn daarom geactualiseerd.

In deze paragraaf lichten we de financiële effecten van de actualisatie toe ten opzichte van de Voorjaarsnota 2021 / Eerste Bestuursrapportage 2021 met betrekking tot het lopende boekjaar 2021.

Onvermijdelijke kosten Corona (-/- negatief resultaat, +/+ positief resultaat)

Programma	Voorjaarsnota / 1e Berap			2e Bestuursrapportage 2021 Afwijking t.o.v. 1e bestuursrapportage 2021			Totaal geraamde onvermijdelijke kosten 2021		
	Onvermijdelijk e kosten	Compensatie va n het rijk	Saldo	Onvermijdelijke kosten	Compensatie va n het rijk	Saldo	Onvermijdelijke kosten	Compensatie va n het rijk	Saldo
Bewoners en Bestuur	-3.788	685	-3.103	-377	-	-377	-4.165	685	-3.480
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	-1.233	-	-1.233	-140	-	-140	-1.373	-	-1.373
Duurzaamheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bereikbaarheid	-9.563	10.340	777	3.558	-3.385	173	-6.005	6.955	950
Openbare ruimte en groen	-3.109	2.467	-642	-419	-449	-868	-3.528	2.018	-1.510
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Werk en Inkomen	-1.500	1.000	-500	1.500	-1.000	500	-	-	-

x €
1.000

Onvermijdelijke kosten Corona (-/- negatief resultaat, +/+ positief resultaat)

x €
1.000

Programma	Voorjaarsnota / 1e Berap			2e Bestuursrapportage 2021 Afwijking t.o.v. 1e bestuursrapportage 2021			Totaal geraamde onvermijdelijke kosten 2021		
	Onvermijdelijk e kosten	Compensatie va n het rijk	Saldo	Onvermijdelijke kosten	Compensatie va n het rijk	Saldo	Onvermijdelijke kosten	Compensatie va n het rijk	Saldo
Onderwijs	-	-	-	-300	-	-300	-300	-	-300
Ondersteuning op maat	-12.700	5.500	-7.200	1.600	800	2.400	-11.100	6.300	-4.800
Volksgesondheid	-805	25	-780	160	-25	135	-645	-	-645
Veiligheid	-650	-	-650	-	-	-	-650	-	-650
Cultuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samenleven en Sport	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Utrechts Vastgoed	-500	-	-500	-390	-	-390	-890	-	-890
Algemene middelen	-2.233	7.964	5.731	766	-766	-	-1.467	7.198	5.731
Overhead	-3.140	-	-3.140	820	-	820	-2.320	-	-2.320
Nettoresultaat (nadeel -/-, voordeel +/+)	-39.221	27.981	-11.240	6.778	-4.825	1.953	-32.443	23.156	-9.287

Bewoners en Bestuur

De onvermijdelijke kosten zijn ten opzichte van de eerste bestuursrapportage toegenomen met 0,377 miljoen euro.

De kostenstijging heeft diverse oorzaken.

- De kosten voor verkiezingen zijn 0,300 miljoen euro hoger uitgevallen dan waar we bij de eerste bestuursrapportage vanuit gingen.
- Door versoepeling van de coronamaatregelen zien we de vraag naar reisdocumenten en rijbewijzen toenemen. Waar we bij de eerste bestuursrapportage nog uitgaven van een inkomstenderving van 0,700 miljoen euro verwachtten we nu uit te komen op het niveau van de begroting 2021. Het aantal huwelijken neemt toe en vraagt qua inzet de maximale capaciteit. Het betreft voornamelijk balie- en flitshuwelijken. Deze hebben een lagere kostendekkendheid dan uitgebreide huwelijken. Dit leidt tot een nadeel ten opzichte van de eerste bestuursrapportage van 0,2 miljoen euro.
- Bij de eerste bestuursrapportage gingen we ervan uit dat het thuisbezorgen van reisdocumenten tot 1 juli zou doorlopen, ondanks de versoepelingen van de 1,5 meter gaan we tot het einde van dit jaar door met deze maatregel om zo voldoende ruimte in de hal te kunnen houden om het aanvragen van onder andere reisdocumenten de andere producten meer ruimte te geven. Omdat in de eerste bestuursrapportage rekening was gehouden met een "boeggolf" in het eerste half jaar leidt deze wijziging niet tot een extra nadeel ten opzichte van de eerste bestuursrapportage.
- Doordat de boeggolf van reisdocumenten hoger is dan we bij de eerste bestuursrapportage hadden ingeschat nemen ook de personele kosten hiervoor toe. Daarnaast zien we dat bij zowel het KCC als bij publiekszaken de gemiddelde contactduur is toegenomen als gevolg van de RIVM-richtlijnen. Ook zien we andere ontwikkelingen zoals de toename van het ziekteverzuim en dat er meer ruimte nodig is voor het personeel op het gebied van bijvoorbeeld opleiding en herstel. Dit alles leidt tot een nadeel ten opzichte van de eerste bestuursrapportage van 0,7 miljoen euro.
- Voor internationale- en bovengemeentelijk samenwerking gaan een aantal geplande projecten/ evenement niet door als gevolg van corona. Dit leidt tot incidenteel voordeel van 0,17 miljoen euro.

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

De onvermijdelijke kosten voor het programma Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed die gemeld zijn bij de voorjaarsnota zijn naar boven bijgesteld met 0,140 miljoen euro. Dit heeft verschillende oorzaken.

De opbrengsten voor bestuurlijke boetes en dwangsommen blijven in 2021 achter ten opzichte van de begroting met 0,330 miljoen euro. Door de corona-maatregelen hebben minder handhavingsacties plaatsgevonden.

Daarnaast veroorzaken de vele kleine (ver-)bouwactiviteiten in de stad meer opbrengsten voor inneming openbare grond (voordeel 0,090 miljoen euro). Voor beide extra opbrengsten was bij de eerste bestuursrapportage in de onvermijdelijke kosten nog geen raming opgenomen.

De extra verwachte inzet door VTH blijkt beperkt te zijn en kan binnen eigen capaciteit worden opgevangen. Dit leidt tot een voordeel ten opzichte van de eerste bestuursrapportage van 0,1 miljoen euro.

Duurzaamheid

Geen onvermijdelijke kosten

Bereikbaarheid

In de voorjaarsnota zijn de verwachte onvermijdelijke kosten geraamd op 9,563 miljoen euro. Het opheffen van de lockdown en daarmee de versoepeling van de coronamaatregelen leiden tot hogere verwachte parkeerbatens over 2021, waarmee we de onvermijdelijke kosten hebben bijgesteld naar 6,005 miljoen euro.

Op basis van de realisatiecijfers tot en met juni en een verwacht omzetverloop over de periode juli-december verwachten wij een negatief parkeerresultaat van -4,905 miljoen euro. In dit resultaat is geen rekening gehouden met een eventuele lockdown in de tweede helft van het jaar.

Het verwachte negatieve parkeerresultaat van -4,905 miljoen euro is als volgt opgebouwd:

- De opbrengsten kort parkeren op straat zijn sinds het opheffen van de lockdown sterk toegenomen en zijn sinds eind juni conform begroting. De werkelijke inkomstenderving over de eerste helft van het jaar bedraagt 2,5 miljoen euro. Voor de tweede helft van het jaar verwachten wij geen inkomstenderving voor het kort parkeren op straat.
- Bij garageparkeren is het herstel minder sterk. De werkelijk gemiste opbrengsten tot en met juni van de openbare- en P&R garages bedragen 2,119 miljoen euro. Voor de periode juli-december verwachten wij een inkomstenderving van 0,201 miljoen euro.
- Bij het fietsparkeren verwachten wij lagere inkomsten bij de openbare fietsenstallingen (0,085 miljoen euro).

Naar verwachting zullen de gederfde parkeerinkomsten volledig worden gecompenseerd door het Rijk.

Voor het coronacrisisteam en de maatregelen openbare ruimte (1,1 miljoen euro) geeft de huidige prognose geen aanleiding tot bijstelling. We verwachten 0,5 miljoen euro ten laste van de specifieke regeling van het ministerie "tijdelijke uitbreiding toezicht en handhaving" te kunnen brengen.

Openbare ruimte en groen

De onvermijdelijke kosten Corona zijn ten opzichte van de eerste bestuursrapportage toegenomen met 0,419 miljoen euro. De rijkscompensatie is afgenomen met 0,449 miljoen euro.

In de Tweede Bestuursrapportage zijn de te verwachten onvermijdelijke kosten Corona berekend voor geheel 2021. In de Eerste Bestuursrapportage 2021 is in belangrijke mate rekening gehouden met kosten in het eerste half jaar.

Met name onderstaande ontwikkelingen na de Eerste Bestuursrapportage 2021 hebben geleid tot de toename van de onvermijdelijke kosten en daling van de rijkscompensatie voor programma Openbare ruimte en groen:

- *Afval*
Er wordt geen extra hoeveelheid afval meer verwacht op de Afvalscheidingsstations. In de Jaarstukken 2020 zijn hogere lasten gemeld als gevolg van extra bezoekers. In 2021 zijn geen extra bezoekers geweest. De rijkscompensatie is gekoppeld aan de onvermijdelijke kosten voor afval, doordat deze dalen, daalt ook de rijkscompensatie hiervoor.
- *Inkomstenderving bedrijfsafval*
Er wordt minder afval door ondernemers aangeboden als gevolg van gedeeltelijke sluiting van de horeca. Ondernemers maken gebruik van de coulanceregeling.
- *Lasten handhaving*
In de stad zijn minder evenementen waardoor er lagere lasten voor handhaving zijn.
- *Baten reclame in de openbare ruimte*
Als gevolg van de gunstige economische ontwikkeling zijn de geraamde niet gerealiseerde baten naar beneden bijgesteld.

Economie & werkgelegenheid voor iedereen

Geen onvermijdelijke kosten

Werk en Inkomen

De onvermijdelijke kosten zijn ten opzichte van de eerste bestuursrapportage afgenomen met 1,500 miljoen euro.

We verwachten bij de tweede bestuursrapportage geen nadeel meer vanwege expliciete coronaeffecten. Begin dit jaar bij de eerste bestuursrapportage gingen wij hier nog wel van uit. Er worden voor 2021 geen extra lasten en baten verwacht bij onze verbonden partij UW Holding en doordat de bijstandsaantallen in 2021 lager zijn dan eerder geprognosticeerd, worden er hiervoor geen extra uitvoeringskosten meer verwacht.

Onderwijs

De onvermijdelijke kosten zijn ten opzichte van de eerste bestuursrapportage toegenomen met 0,300 miljoen euro.

Het Rijk besloot om de scholen voor voortgezet onderwijs afgelopen 1 maart weer te openen, waarbij de leerlingen en docenten anderhalve meter afstand moesten houden. Om leerlingen meer dan één dag per week naar school te kunnen laten gaan, zeer noodzakelijk voor de ontwikkeling van de kinderen, was er extra ruimte nodig. Samen met de schoolbesturen hebben we deze extra ruimtes kunnen organiseren voor het voortgezet onderwijs. Hiervoor zijn zowel gemeentelijke als niet gemeentelijke ruimtes ingezet. We hebben de schoolbesturen een bijdrage toegezegd van maximaal 50% van de kosten, tot een maximum van in totaal 0,300 miljoen euro. Deze kosten voor extra ruimte in verband met Corona waren niet te voorzien. De voorfinanciering extra ruimte in het VO 1,5 meter van 0,300 miljoen euro is op 6 april 2021 goedgekeurd door B&W, waarbij als voorwaarde werd gesteld om bij het Rijk te pleiten om deze kosten te mogen dekken uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Dit pleidooi is succesvol gebleken, net voor de zomer werd bekend dat deze kosten gedekt mogen worden uit het gemeentedeel van het NPO. De middelen ontvangen wij later in 2021.

Ondersteuning op maat

De onvermijdelijke kosten zijn ten opzichte van de eerste bestuursrapportage afgenomen met 1,6 miljoen euro en de baten zijn toegenomen met 0,800 miljoen euro.

In 2021 is er fors ingezet om de effecten van corona op te vangen en verergering van problematiek zoveel mogelijk te voorkomen.

Van de 8 miljoen euro voor Versneld vernieuwen zijn de middelen voor aanvullende zorg vrijwel volledig ingezet. Voor de subsidieregeling loopt momenteel de tweede tranche van de uitvraag. We verwachten de middelen grotendeels toe te kennen, maar niet alle kosten in 2021 te maken (5,6 miljoen euro 2021 en 2,4 miljoen euro 2022).

In de maartcirculaire 2021 zijn middelen beschikbaar gesteld door het Rijk voor het steunpakket welzijn en leefstijl. Een deel van deze middelen was al in de eerste bestuursrapportage meegenomen (0,8 miljoen euro Perspectief voor Jeugd). Voor de overige beschikbare middelen geldt dat deze grotendeels zijn toegevoegd aan de nadere regel Versneld vernieuwen of bestaande subsidieregelingen. We verwachten alle middelen toe te kennen. De start van de activiteiten vindt echter concreet pas plaats na de zomer, waardoor een deel van de kosten in 2022 valt (1,650 miljoen euro 2021 en 1,8 miljoen euro 2022).

Volksgezondheid

De onvermijdelijke kosten (baten en lasten) zijn ten opzichte van de eerste bestuursrapportage afgenomen met 0,135 miljoen euro.

In de voorjaarsnota/eerste bestuursrapportage waren de kosten voor de noodlocatie Koploperstraat zowel bij programma Volksgezondheid als bij het programma Ondersteuning op maat opgenomen. Dit hebben we nu gecorrigeerd met 0,450 miljoen euro. Daarnaast zijn de kosten 0,300 miljoen euro van versneld vernieuwen voor de aanpak van de gezondheidsgevolgen van de coronapandemie, met name gezond ouder worden en psychische gezondheid, toegevoegd.

Veiligheid

De onvermijdelijke kosten Corona voor programma Veiligheid zijn in lijn met de hetgeen vermeld is bij de Voorjaarsnota 2021 / Eerste Bestuursrapportage 2021. Er worden voor dit onderdeel geen materiële afwijkingen verwacht.

Cultuur

Geen onvermijdelijke kosten

Samenleven en Sport

Geen onvermijdelijke kosten

Utrechts vastgoed

De onvermijdelijke kosten zijn ten opzichte van de eerste bestuursrapportage toegenomen 0,390 miljoen euro. Dit komt door uitgevoerde werkzaamheden om quick-wins te realiseren op het gebied van ventilatie.

Het vastgoed van de VGU voldoet aan wet- en regelgeving. Door Corona zijn er door het RIVM aanvullende richtlijnen opgesteld rondom ventilatie in gebouwen. In deze richtlijnen wordt uitgegaan van ventilatie op het niveau van bouwbesluit 2012. We hebben al ons vastgoed geïnventariseerd en daar waar aanleiding was voor nader onderzoek (gebouwen die geen vervangingsonderhoud hebben gehad na 2012), hebben we gecontroleerd op de richtlijnen van het RIVM. Daar waar mogelijk hebben we aanpassingen gezocht in aangepast gebruik (aantal aanwezigen in één ruimte en het openen van ramen). In een deel van de panden is een kleine investering nodig om te kunnen voldoen aan de richtlijnen van het RIVM. Hier gaat het bijvoorbeeld om het plaatsen van roosters boven de ramen of het plaatsen van CO2 meters.

In het MPUV 2021 hebben wij gerapporteerd over de inventarisatie van mogelijke ventilatiemaatregelen. Op basis van nieuwe inventarisaties zijn aanvullende quick-wins geïdentificeerd. Deze werkzaamheden betreffen met name panden binnen de portefeuille Cultuur waarbij aanpassingen vanwege het gebruik (grote groepen, kwetsbare groepen) op korte termijn wenselijk zijn. De kosten hiervoor worden geraamd op 0,390 miljoen euro.

Voor panden waar complexere aanpassingen aan de ventilatiesystemen nodig zijn (zoals bijvoorbeeld TivoliVredenburg) is bij de Voorjaarsnota 2021 budget toegekend om de benodigde investeringen uit te kunnen voeren.

Algemene middelen

De onvermijdelijke kosten zijn ten opzichte van de eerste bestuursrapportage afgenomen met 0,766 miljoen euro.

De gemiste opbrengsten toeristenbelasting worden voor het lopende belastingjaar lager ingeschat, vanwege de voortgang in de afbouw van de meest beperkende corona-maatregelen. De verwachting is dat er 0,766 miljoen euro meer aan toeristenbelasting ten opzichte van de eerste Bestuursrapportage wordt opgehaald.

Overhead

De onvermijdelijke kosten voor het programma Overhead die gemeld zijn bij de voorjaarsnota bedroegen 3,140 miljoen euro. Deze prognose is intussen met 0,820 miljoen euro naar beneden bijgesteld tot 2,320 miljoen euro. Dit verschil heeft diverse oorzaken. De belangrijkste zijn:

- De ICT kosten voor digitale werkomgeving (VDI) zijn lager uitgevallen dan verwacht.
- De inzet van eigen personeel op betaalde projectopdrachten binnen de gemeente is minder teruggelopen dan eerder aangenomen.
- De omvang van het voordeel dat ontstaat doordat er vanwege de coronacrisis minder opleidingen worden gevolgd en minder fysieke bijeenkomsten plaatsvinden is intussen duidelijk geworden.

2.2 Coronamaatregelen

Nog altijd zijn de gevolgen van de uitbraak van het coronavirus merkbaar in de stad. De ontwikkelingen zijn grillig. Dat vraagt van ons flexibiliteit, maar ook om koersvastheid: naast het opvangen van directe effecten van de crisis werken aan perspectief en herstel. We richten ons op interventies met toekomstperspectief voor de groepen die het hardst worden getroffen door de crisis, op investeringen in de oplossingen voor morgen die bijdragen aan de weg uit de crisis en op het overeind houden van cruciale voorzieningen voor na de crisis. In de Programmabegroting 2021 zijn daarom vier maatregelenpakketten vastgesteld, gericht op noodsteun voor essentiële voorzieningen, bestaanszekerheid en werk voor Utrechters en extra toekomstbestendige investeringen in de grote transities (zorg, werk, wonen, groen, mobiliteit, energie). De afgesproken werkwijze rond de pakketten geeft de nodige flexibiliteit in de uitvoering, terwijl de gemeenteraad de vinger aan de pols houdt en uiteindelijk besluit over de onttrekking aan de bestemmingsreserve, die is ingesteld voor de maatregelen corona.

Het rapport van de "[Taskforce Maatschappelijke Effecten Corona](#)", *Samenwerken aan een veerkrachtige stad* (hierna: Taskforce Corona of Taskforce advies) gaf een analyse van de stad na een jaar Corona en de impact van de crisis voor de middellange termijn. Ondanks het feit dat Utrecht een veerkrachtige stad is, raakt de crisis bepaalde groepen en gebieden hard.

In lijn met het advies van de Taskforce Corona willen we voorkomen dat het herstel van de stad in verschillende snelheden op gang komt en bestaande scheidslijnen worden versterkt. Bij de voorjaarsnota is daarom besloten door te gaan met de vier maatregelenpakketten en deze aan te scherpen op basis van actuele ontwikkelingen. Zo zijn de pakketten aangevuld met drie maatregelen: een intensivering van de aanpak van de leegstand in de binnenstad, extra middelen om de risico's op ondermijning beter tegen te kunnen gaan en een investering in werkgelegenheid en duurzame innovatie via een nieuwe bijdrage aan het fonds van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM).

In de volgende paragrafen rapporteren we per maatregelenpakket over de voortgang in relatie tot de doelstelling van het pakket. Separaat ontvangt u de Trendrapportage, die een breder perspectief geeft op ontwikkelingen in de stad in relatie tot het coronavirus. We geven hier een schets van de context die van belang is voor de uitvoering van de maatregelen. Daarnaast bieden we inzicht in de inhoudelijke en financiële stand van zaken per pakket en een beschouwing op de effectiviteit. Deze reflectie leidt in pakket 3 tot een accentverschuiving. In de laatste paragraaf trekken we conclusies over het geheel van maatregelenpakketten.

Pakket 1 Essentiële voorzieningen

Doel van het pakket

Voor een groot deel van de voorzieningen zoals sport, welzijn, cultuur, erfgoed en evenementen geldt dat ze in de 1,5 meterfase maar deels of zelfs niet kunnen functioneren, en er niet of slechts voor een zeer beperkt deel gebruik gemaakt kon worden van Rijksmiddelen. Veel van deze voorzieningen zijn essentieel voor de sociale samenhang en de leefbaarheid van wijken en buurten. Het is dus belangrijk om ze zoveel mogelijk te behouden, nu en ná de crisis. Vanwege de voorziening én vanwege de werkgelegenheid, inclusief vrijwillige inzet, die ze bieden.

Ontwikkeling in de context van het pakket

Uit (landelijk) onderzoek en inwonerspeilingen zien we dat de coronacrisis op veel mensen een nadelig effect heeft gehad. Met name mensen in een kwetsbare positie en jongeren hebben geleden onder de lockdown en het wegvallen van activiteiten en ontmoeting. Hierdoor is de eenzaamheid toegenomen, en het ervaren gevoel van welzijn en de gezondheid zijn afgenomen.

Nu de beperkende maatregelen voor een groot deel zijn afgebouwd kunnen de meeste instellingen die wij ondersteunen (deels) weer aan de slag en hun deuren weer openzetten. De deelnemers aan de welzijns- en sportactiviteiten zijn deels weggefallen, en een deel van de – met name oudere – vrijwilligers heeft opgezegd. Het is dus van belang dat de organisaties weer op kracht komen en met voldoende slagkracht de activiteiten kunnen opstarten. In de culturele sector blijkt dat met name de instellingen door de noodsteun en de mogelijkheden binnen het herstel en innovatiepakket overeind zijn gehouden. Een onderzoek van de Boekmanstichting laat zien dat de noodsteun onvoldoende is door gedruppeld naar de makers en zzp'ers in de culturele sector (zo'n 60% van de sector bestaat uit zzp'ers). Dit onderschrijft het belang dat de noodsteun is aangevuld met de maatregelen in het herstel en innovatiepakket. Die richten zich specifiek op deze groep. Evenementen zijn in 2021 onverminderd hard getroffen. De onzekerheid voor evenementenorganisaties is groot. Dit heeft tot gevolg dat sommige evenementen ook in 2021 niet door konden of kunnen gaan. Evenementen die een subsidie ontvangen kunnen in dat geval, op basis van de coulance regeling subsidies, gemaakte kosten wel gesubsidieerd krijgen en hoeven geen leges te betalen. Daarnaast is vanaf 1 juli 2021 de rijks (garantie-) regeling evenementen van start gegaan. En is aangekondigd dat er nog rijksmiddelen beschikbaar komen vanuit het vierde steunpakket voor de regionale en lokale cultuur.

Stand van zaken op het pakket

Nu de versoepelingen zich gefaseerd aandienen is het belangrijk de focus te verschuiven van noodsteun naar sterker en duurzaam uit de crisis komen. Bij de Voorjaarsnota 2021 is besloten het gemeentelijke budget van 2021 beschikbaar te houden voor ondersteuning van essentiële voorzieningen. Daarbij hebben wij het afwegingskader voor de inzet van deze middelen aangescherpt op twee onderdelen:

- Focus de ondersteuning aan essentiële voorzieningen cultuur, sport en welzijn op sterker uit de crisis komen.
- Kleine verbreding van de reikwijdte, zodat in beperkte mate ook andere essentiële voorzieningen zonder winstoogmerk met wie we in 2021 geen subsidierelatie hebben gebruik kunnen maken van de steunregeling.

Bij de sport zien we dat vooral sportaanbieders die met deze activiteiten in hun levensonderhoud voorzien (ZZP'ers), en sportaanbieders die ruimte huren bij particulieren die geen huurcompensatie (kunnen) geven het extra moeilijk hebben. En ook sportverenigingen die een eigen sportkantine of sportruimte hebben. Voor deze sportaanbieders is in 2021 een subsidieregeling opgestart om duurzaam uit de crisis te komen. Hier hebben tot 1 juli 50 sportaanbieders gebruik van gemaakt. De buurthuizen en

speeltuinen zijn weer gestart met het ontvangen van mensen om samen activiteiten te ondernemen. De noodsteun die zij voor 2020 hebben ontvangen heeft hen door de grootste financiële crisis heen geholpen.

Naast noodsteun aan culturele en erfgoedinstellingen zijn er, zoals gezegd, meerdere regelingen en opdrachten voor makers, zzp'ers, en evenementen opgesteld, om op die manier het herstel en de innovatie van de sector verder aan te jagen. Deze regelingen en opdrachten zijn in mei en juni gepubliceerd en uitgezet. De ontwikkelsubsidie specifiek voor makers en zzp'ers wordt in de eerste maand na publicatie al 21 keer aangevraagd. Het bereikte resultaat tot nu toe ligt in de lijn van de verwachting. We zien dat organisaties met een winstoogmerk, die een maatschappelijke meerwaarde hebben voor de stad, het moeilijk hebben en soms dreigen om te vallen. Denk aan galerieën, evenementen, culturele- en nachtinstanties. Voor deze organisaties zijn bestaande subsidies uitgebreid en kan er subsidie voor culturele programmering worden aangevraagd. Voor culturele evenementen en activiteiten die voorheen geen subsidie ontvingen, zijn in 2021 de subsidies 'coronamaatregelen culturele evenementen' en 'coronamaatregelen culturele activiteiten op evenementen' opgestart. Met deze steun wordt een deel van de kosten die een organisator extra moet maken als gevolg van de coronamaatregelen bekostigd. Doel hiervan is de culturele infrastructuur bij evenementen in stand te houden. Daarnaast is 0,3 miljoen euro toegevoegd aan het evenementenfonds. Deze is ingezet om vijf evenementen die in 2020 niet konden plaatsvinden, met behoud van subsidie, te verplaatsen zonder dat dit ten koste is gegaan van nieuwe initiatieven in het kader Utrecht 900.

	Stand van zaken per 1 juli 2021	Bereik / resultaat
Sport & welzijn	<ul style="list-style-type: none"> Noodsteun sportaanbieders Sportclubs duurzaam uit de crisis Noodsteun buurthuizen, speeltuinen en scouting 	vijf sportaanbieders 50 sportaanbieders zes organisaties en gedeelde huurinkomsten buurthuizen
Cultuur & erfgoed	<ul style="list-style-type: none"> Noodsteun Herstel & innovatie voor culturele en erfgoedinstellingen, organisatoren en zzp'ers (open voor aanvragers vanaf mei/juni 2021) 	27 instellingen noodsteun 200 organisaties, makers en ZZP'ers 14 evenementen
Evenementenfonds	Behoud reguliere capaciteit	Vijf evenementen

Voor 2021 is t/m juni een kleine 50% van de middelen voor sport, welzijn en cultuur ingezet. Voor een deel nog ter ondersteuning van instellingen met liquiditeitsproblemen. Maar voor een deel ook om in te zetten op herstel, om duurzaam uit de crisis te komen. Voor sport en welzijn is t/m juni 2021 een kleine 0,8 miljoen euro ingezet. De instellingen voor cultuur en erfgoed hebben gezamenlijk 3 miljoen euro aangevraagd. Daarnaast zetten we de aanvullende rijksmiddelen voor jeugd, sport, cultuur en dergelijke gericht in, passend bij de doelstelling van de middelen. Dit kan binnen het reguliere beleid of via aparte besluitvorming. Op deze wijze kunnen ook andere organisaties met of zonder winstoogmerk, activiteiten voor specifieke (kwetsbare) groepen en ZZP'ers/makers binnen deze branches worden ondersteund. Voor een gedetailleerde stand van zaken op het gebied van cultuur en sport verwijzen we naar de raadsbrieven [Utrechts Herstel en Innovatie pakket](#) en [Utrechtse sportverenigingen in corona-tijd en Aanpassingen Steunpakket Utrechtse sportvoorzieningen](#).

We volgen de financiële situatie onder culturele instellingen in de stad met het oog op de verwachtingen voor de 2e helft van het jaar. De verwachting is dat de behoefte aan noodsteun voor de tweede helft van het jaar groter zal zijn dan in de eerste helft van het jaar. Voor veel van de instellingen geldt dat de tekorten van de instellingen kleiner zijn wanneer ze door de lockdown gesloten zijn dan wanneer ze geopend zijn met de beperkende voorwaarden van de 1,5 meter afstand. We verwachten dat het nog beschikbare bedrag voor culturele en erfgoedinstellingen grotendeels toereikend zal zijn. Van het gereserveerde bedrag van 10,3 miljoen euro voor zowel noodsteun als herstel en innovatie zal er naar de huidige verwachting 7,8 miljoen euro in ieder geval besteed worden in 2021. Veel is echter nog onduidelijk in dit stadium, deze inschatting is dus onder voorbehoud van veranderende omstandigheden en behoefte in de samenleving en/of de sector.

	Begroot bedrag 2021	Realisatie per 1/7	Prognose voor heel 2021
			x € 1.000
Sport & welzijn	1.800	800	1.400
Cultuur & erfgoed	10.300	3.100	7.800
Evenementenfonds	300	100	300
Totaal	12.400	4.000	9.500

Beschouwing op de effectiviteit van het pakket

De middelen uit het maatregelenpakket Essentiële voorzieningen hebben bijgedragen aan het 'in stand houden' van de voorzieningen/instellingen voor sport, welzijn, cultuur, erfgoed en evenementen. Zonder deze inzet zouden de 48 instellingen die een noodsteun-subsidie hebben ontvangen het mogelijk niet hebben overleefd. Met het weer langzaam opengaan van de samenleving, o.a. doordat steeds meer mensen zijn gevaccineerd, zien we dat de voorzieningen en instellingen weer durven te ademen. Een aanzienlijk deel van de activiteiten kunnen weer opgepakt worden. Er komen dus weer wat inkomsten binnen. Al blijft de anderhalve-meter-fase nog voortduren, of moet er getest worden voor toegang. Ook de ZZP'ers en kleine zelfstandigen kunnen een subsidie aanvragen die bijdraagt om duurzaam uit de crisis te komen. De grilligheid van de corona besmettingen geeft echter nog geen zekerheid voor de nabije toekomst. De instellingen uit deze sectoren redden het niet met alleen Rijkssteun, die vaak niet toegankelijk is voor instellingen die op vrijwillige basis draaien. De 250 instellingen en makers die een subsidie voor herstel hebben aangevraagd kunnen met deze middelen sneller en gericht aan de slag om hun weggefallen leden/deelnemers weer binnen te halen en het activiteitsaanbod weer op te starten. We verwachten in de tweede helft van dit jaar zeker nog een flink aantal instellingen te kunnen ondersteunen met zo'n herstel-subsidie, zeker nu de economische steunmaatregelen van het Rijk, zoals NOW en Tozo, per 1 oktober worden beëindigd.

Pakket 2 Versterken bestaanszekerheid

Doel van het pakket

De crisis heeft gevolgen voor de bestaanszekerheid en kansengelijkheid van veel Utrechters. Daarom bevat dit pakket een aantal maatregelen gericht op het bieden van een kansrijke start, het inhalen van vertraging in de Jeugdgezondheidszorg, het opvangen van uitgestelde zorgvragen en extra en nieuwe vragen op het gebied van schulden, zorg en veiligheid. Dit naast de maatregelen uit de andere pakketten en de reguliere programma's die ook bijdragen aan bestaanszekerheid en kansengelijkheid. De maatregelen zijn gericht op innovatie en transformatie (versneld vernieuwen) en het opvangen van effecten (beroep op steun en zorg).

Ontwikkeling in de context van het pakket

Met de meeste Utrechters gaat het goed, maar het aanhouden van de coronamaatregelen heeft ook flinke gevolgen voor sommige inwoners. De mentale gezondheid en veerkracht is verslechterd, er is een toename van angst, depressie en eenzaamheid. Met name jongeren/jongvolwassenen hebben het zwaar. Ook landelijk wordt geconstateerd dat bestaande knelpunten in hulp aan jeugdigen met psychische problemen onder invloed van de coronacrisis zijn vergroot en verscherpt en dat dit effect heeft op wachttijden in met name de specialistische Jeugd-GGZ ([Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd](#)). Daarnaast hebben mensen met een opeenstapeling van meerdere problemen te lijden onder de corona maatregelen. Gezinnen die al te kampen hebben met veel verschillende moeilijke situaties kregen het hierdoor nog moeilijker. Ook gezinnen die normaal gesproken de boel op de rit hebben kwamen in aanraking met stress.

In de cijfers Jeugd & WMO zagen we een golfbeweging van afname van de vraag bij aanscherping van maatregelen en toename van de vraag bij versoepeling. We horen van onze partners dat inwoners en gezinnen die zich melden vaak zwaardere en complexere problematiek hebben en dat cliënten langer in zorg bleven (minder uitstroom). Vanuit het Rijk zijn er extra middelen gekomen voor steun op het gebied van sociaal en mentaal welzijn en leefstijl.

Tegelijkertijd zien we dat er (vooral in het begin van de crisis) een toename was in gevoel van saamhorigheid en veel Utrechters zich zijn gaan inzetten als vrijwilliger, voor elkaar en voor de buurt (bewonerspanel juli '21).

In tegenstelling tot de eerdere verwachting is er over de breedte geen toename van schuldenproblematiek of zelfs betalingsachterstanden als gevolg van Corona. Uit recente [CBS data](#) is zelfs gebleken dat de problematische schulden in Utrecht zijn afgenomen. Wel signaleert het CBS landelijk een toename van het aantal ZZP'ers en kleine ondernemers met problematische schulden. Het [BKR](#) meldt dat jongeren vaker betalingsachterstanden hebben. De toegenomen hulpvragen van jongeren en de ervaringen uit enquêtes onder Tozo-aanvragers onderschrijven dit beeld ook voor Utrecht. Het [Nibud](#) meldt op basis van een peiling dat de meeste Nederlanders meer spaargeld hebben dan voor Corona, maar 18% heeft juist minder. Die groep heeft een groter risico op problematische schulden.

Meer dan verwacht is er toename van problemen op het gebied van openbare orde en een verhoogd risico op veiligheidsproblematiek, waaronder ondermijning. De toename van ondermijnende (drugs)criminaliteit bedreigt de veiligheid in onze stad en de sociale samenhang in kwetsbare wijken ([Raadsbrief IVP 2020](#)). Dit wordt bovendien versterkt door de effecten van corona (economische recessie, stapeling maatschappelijke problematiek en een verhoogd risico dat leegstaand vastgoed in de verkeerde handen komt). De opmars van ondermijning gaat gepaard met geweld (afrekeningen, wapengebruik) en hierdoor ontstaan gevaarlijke situaties in de wijken. De coronacrisis heeft ook een katalyserende werking gehad op het al sluimerend maatschappelijk ongenoegen. Ontevredenheid in de samenleving uit zich online en ook via demonstraties buiten op straat. Het aantal demonstraties in Utrecht is de afgelopen jaren fors toegenomen (bijna +200% in drie jaar, van 150 naar 445). Daarnaast neemt het aantal zorgwekkende signalen op het gebied van polarisatie en radicalisering toe. Ook zijn er zorgen over de toename van de aanhang van complottheorieën en rondom de toepassing van antidemocratische middelen bij protesten tegen overheidsbeleid of het oproepen daartoe. We zien binnen activistische groeperingen een radicale onderstroom waaruit extremistische gedragingen kunnen voortkomen. Bij de voorjaarsnota is besloten om extra in te zetten op voorkomen toename overlast en (ondermijnende) criminaliteit.

De coronacrisis legt dus ook enkele pijnlijke kwetsbaarheden bloot. De verschillen in de stad worden groter, de bestaande scheidslijnen in de stad worden dieper. Niet iedereen kan voldoende profiteren van de welvaart in de stad. Als de stad weer op gang komt, bestaat het risico dat het herstel in twee snelheden plaatsvindt: een groep inwoners die profiteert van de economische veerkracht van de regio en een groep die achterblijft.

Stand van zaken op de maatregelen

Versneld vernieuwen

Er is in 2021 4 miljoen euro ingezet voor het terugdringen van wachttijden in de aanvullende zorg (Jeugd en WMO) om te voorkomen dat kwetsbare gezinnen en inwoners die hulp nodig hebben te lang op zorg en ondersteuning moeten wachten. Dit is gecombineerd met een opdracht tot een versnelde transformatie. In april is de raad geïnformeerd over wat we bij Jeugd en WMO zien als gevolg van corona en de coronamaatregelen ([raadsbrief april](#)), dus t/m Q1. In een [recente raadsbrief over Jeugd](#) is aangegeven dat het aantal gezinnen dat een beroep doet op het buurtteam jeugd en gezin bij Lokalis tussen 1 april en 1 juni van dit jaar is gestegen van 4.306 naar 4.609. Hier zitten ook gezinnen bij die zich gemeld hebben als gedupeerde van de toeslagenaffaire. De gemiddelde wachttijd is iets toegenomen, met name omdat de uitstroom nog steeds lager is dan normaal. Zowel bij KOOS en Spoor030 zien we een daling in de wachttijd door de ingezette acties. We verwachten dat deze trend zich doorzet in Q2 en begin Q3. Er is toegezegd de raad dit najaar opnieuw te informeren over de effecten van corona en de coronamaatregelen op de zorg en ondersteuning vanuit Jeugd en de WMO.

De andere 4 miljoen euro wordt ingezet via de subsidieregeling versneld vernieuwen op het versnellen en versterken van de beweging naar voren: door in te zetten op preventie en samenwerking in het sociaal domein worden problemen eerder gesignaleerd en met lichte interventies wordt voorkomen dat deze verergeren. De eerste tranche hiervan is afgerond, hiermee worden onder andere activiteiten bekostigd gericht op het versterken en vergroten van het sociale netwerk en mentale veerkracht van inwoners met een licht verstandelijke beperking en het ondersteunen van gezinnen, waarbij problematiek door corona verergerd is, door vrijwilligers en maatjes als aanvulling op de basishulp of specialistische hulp. In september is de besluitvorming over de tweede tranche.

De middelen voor actielijn 1 en 2 (welzijn jeugd en welzijn kwetsbare groepen) van het Rijkssteunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl zijn toegevoegd aan de tweede tranche van Versneld vernieuwen (1,6 miljoen euro).

Kansrijke start

Dit onderdeel bestaat uit: 1. Kansrijke start in de *eerste 1000 dagen vanaf de conceptie*. 2. Het ontwerpproces kansrijke start van het *jonge kind (0-6 jaar) door een laagdrempelige voorziening*.

1. De aanpak kansrijke start voor kinderen loopt. Een aantal interventies ten behoeve van (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie wordt uitgevoerd. Zo kende de Kortdurende Video Hometraining (k-VHT) van jan-juli 80 aanmeldingen, hebben 276 gezinnen meegedaan aan Ouders inc., zijn er zeventien aanmeldingen voor het Al Amal project Eerste 1.000 dagen dat uitgebreid is naar de hele stad. Andere interventies zijn in gang gezet, zoals Voorzorg 2 en de collectieve opvoedondersteuning kansrijke start, waarvan de verkennende fase is afgerond. De ambassadeur is gestart bij de Themadreven en breidt dit uit naar Zuilen en Leidsche Rijn. Nu Niet Zwanger, Taalaanloop en de uitbreiding van moeder-babygroepen volgen mogelijk in de loop van 2021 en 2022. Via ons netwerk komen ook weer nieuwe projecten en interventies binnen. Daarnaast is de vertraging binnen de JGZ ingelopen en wordt verbetering door digitale mogelijkheden zoals webinars voortgezet.
2. Ook het ontwerpproces voor de voorziening loopt en is erop gericht om de kansen die de coronacrisis geeft met inwoners en partners te benutten en om samen aan vernieuwing te werken. Gezamenlijke droom is dat in de toekomst kinderen (0-6 jaar) vanuit thuis een zo optimaal mogelijke start maken en dat deze start ondersteund wordt met een eenvoudige en laagdrempelige plek waar alle kinderen en ouders welkom zijn, waar onderwijs, opvang, zorg, sport, spel en cultuur samenkomt en waar ouders ervaringen kunnen uitwisselen over het opgroeien van hun kinderen. In deze droom is het Zweedse model voor kinderopvang verwerkt, die als inspiratiebron is meegenomen. Voor Overvecht en Rivieren-/Dichterswijk (wijken van de pilots) zijn er met professionals, ouders, kinderen en niet voor de hand liggende experts analyses gemaakt van het vraagstuk; co-creatiesessies georganiseerd en wordt dit nu tot concepten verwerkt. Deze concepten focussen zich in Overvecht op de laagdrempelige voorziening en in Rivieren-/Dichterswijk op het investeren in de ontwikkeling van en omgeving om het jonge kind.

Schulden voorkomen en versneld oplossen

De aangekondigde interventies zijn in 2021 in gang gezet. De Coronasanering is per 1 juni gestart. U bent daarover geïnformeerd met [brief 8623913](#). In de zomer van 2021 zijn de eerste inwoners versneld uitgestroomd uit een saneringstraject. Zij kunnen daardoor eerder weer schuldenvrij meedoen in de maatschappij.

We zetten meer ervaringsdeskundige praktisch ondersteuners in die inwoners helpen om na het driegesprek sneller door te stromen naar een schuldregeling. Een kwartiermaker borgt intussen de rol van vrijwilligers in schuldhulpverleningstrajecten. Het aantal schulddienstverleners bij WenI is uitgebreid en is ingezet om uitkeringsgerechtigden met schulden te benaderen, meer ondersteuning aan jongeren en hun werkgevers te bieden, gedupeerden van de toeslagenaffaire te ondersteunen, de coronasanering te implementeren en de bijbehorende intensievere ondersteuning en ontzorging te bieden, omdat de verwachte groei van aanmeldingen schuldhulpverlening nog is uitgebleven. De capaciteit van Stadsgeldbeheer is ook uitgebreid, zodat de wachttijd verder beperkt wordt. De schuldhulpverlening voor ondernemers wordt op basis van geleverde trajecten gefactureerd. Deze trajecten nemen nog niet substantieel toe.

Utrechters die een uitkering aanvragen krijgen nu een Rondkomengesprek aangeboden. Na een pilot bij jongeren is deze aanpak per 1 mei uitgebreid naar alle bijstandsaanvragers. Tot 1 juli hebben 176 Utrechters een Rondkomengesprek gehad.

Het Voorkom Erger Potje wordt stapsgewijs uitgerold over de hele stad. In het najaar moet in elke wijk een potje beschikbaar zijn.

Voorkomen toename overlast en (ondermijnende) criminaliteit

In 2021 zijn de aangekondigde stappen gezet die in het verlengde van de bestaande activiteiten liggen (conform het Integraal Veiligheidsplan (IVP)). Zo wordt extra ingezet op de crisisorganisatie. Dit houdt in het (regionaal) adviseren van de voorzitter van de veiligheidsregio en de burgemeester over openbare orde en handavingskwesties in relatie tot de coronapandemie. Daarnaast extra juridische advisering via

het speciaal ingerichte 'Juridische Loket', dat regionaal werkt. We hebben in het kader van Corona in de openbare ruimte meer gebruik gemaakt van communicatiemiddelen zoals bebording en tekstkarren in de parken en bij diverse demonstraties.

Via persoonsgerichte aanpak (PGA) wordt extra ingezet bij met name jeugd, jongvolwassenen en personen met een hoog risico om het hoofd te bieden aan de toegenomen stapeling van psychische, sociale en economische problemen bij deze kwetsbare groepen; een reëel risico voor de veiligheid en leefbaarheid in de stad. Er zijn hiervoor tijdelijk meer PGA-experts geworven, ook omdat het door Corona lastiger was om mensen te bereiken.

Om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan, is de informatiepositie van de gemeente verstevigd. Met wijkberichten en lesbrieven na acties tegen criminelen en een 'SMS-bombardement', is verder ingezet op bewustwording en meldingsbereidheid van criminele activiteiten en jeugdproblematiek in de wijk. Om de weerbaarheid bij jongeren te vergroten is extra geld aangewend voor voorlichting en hulp, zoals de afgeronde pilot onderwijsprogramma Kapot Sterk (bouwen aan weerbaarheid tegen de invloed van drugsriminaliteit). Bepaalde activiteiten konden nog geen doorgang vinden vanwege geldende Corona-maatregelen, zoals trainingen aan ouders/opvoeders om probleemjongeren in criminaliteit te herkennen en te helpen.

De Taskforce Corona ziet de toename van de openbare problematiek in relatie tot Corona effecten (met name bij ondermijning en voor polarisatie en radicalisering kwetsbare personen) als een verhoogd risico waar offensieve maatregelen voor nodig zijn. In de voorjaarsnota zijn extra steunmaatregelen opgenomen voor uitbreiding capaciteit Bibob onderzoekers en expertise hoog risicopersonen (polarisatie/ radicalisering). De tijdelijke FTE zijn in juni (middelen beschikbaar gesteld) geworven en worden nu ingezet.

	Begroot bedrag 2021	Realisatie per 1/7	Prognose voor heel 2021
			x € 1.000
Versneld vernieuwen *)	8.000	4.117	5.570
Kansrijke start	800	196	460
Schulden voorkomen en versneld oplossen	2.540	1.076	2.256
Voorkomen toename overlast en (ondermijnende) criminaliteit **)	980	172	780
Totaal	12.320	5.561	9.066
Binnen pakket	4.320	1.444	3.496

* Deze post is hier in beeld gebracht, omdat de kosten zijn opgenomen in het scenario C, maar we deze onvermijdelijke kosten gaan inzetten voor extra investering in de sociale basis en basiszorg waarmee de transformatie versneld wordt met als doel hogere kosten later te voorkomen.

We verwachten de middelen volledig toe te kennen, maar niet alle kosten in 2021 te maken. Vanuit het Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl vanuit het Rijk is er daarnaast 1,6 miljoen euro toegevoegd aan de nadere regel Versneld vernieuwen. Financiële verantwoording van deze middelen vindt plaats via het hoofdstuk 'onvermijdelijke kosten corona'.

***) inclusief de toevoeging van 0,380 miljoen euro bij de Voorjaarsnota 2021

Beschouwing op de effectiviteit van het pakket

De effectiviteit van de maatregelen is niet goed te meten en hard te maken, vanwege de uitzonderlijke situatie en het gebrek aan vergelijkingsmateriaal. We hebben met de maatregelen in dit pakket wel een aantal effecten (beroep op steun en zorg, overlast) weten op te vangen en daarnaast ook stappen kunnen zetten gericht op innovatie en transformatie (versneld vernieuwen). Door de lange duur van de coronamaatregelen hebben we echter ook vertraging opgelopen bij de uitvoering van een aantal interventies (bv Kortdurende Video HomeTraining) en zijn bepaalde verwachte effecten nog niet opgetreden (schulden). Sommige maatregelen hebben een aanloopperiode van voorbereiding nodig gehad. Van activiteiten en interventies die net gestart zijn of zijn voorbereid zijn nog geen resultaten te vermelden (Bibob). Vaak loopt de uitvoering en besteding door in 2022.

De ontwikkeling van zorgvragen wordt met de partners kortcyclisch gemonitord (versneld vernieuwen) om tijdig bij te kunnen sturen. Er is ingezet op het terugdringen van de wachttijden in de aanvullende zorg Jeugd en WMO. We zien bij [Jeugd](#) deels een daling en er wordt door de partners ook gekeken welke andere ondersteuning zo nodig in de tussentijd geboden kan worden. In het najaar wordt hierover uitgebreider gerapporteerd.

Tegelijkertijd worden ook kansen benut om transformaties te versnellen en te vernieuwen, bv met het ontwerpproces voor de laagdrempelige voorziening voor jonge kinderen. Partners reageren positief op het extra aanbod van bijvoorbeeld Voorzorg 2 en het gezamenlijk ontwerpen van de voorziening voor het jonge kind. Het effect van de Versneld Vernieuwen activiteiten gericht op de versnelde transformatie/beweging naar voren is lastig in beeld te brengen. Die activiteiten zijn immers gericht op het voorkómen van problemen. Wij hebben het Verwey Jonker Instituut gevraagd om op basis van het Utrechtse sturingsmodel samen met onze partners zo goed mogelijk inzicht te bieden in die effecten. In de loop van 2022 brengen we een eerste rapportage uit.

Een deel van de activiteiten is gericht op het voorkomen van schulden. De mate waarin dit lukt is niet goed cijfermatig te onderbouwen. Met betrekking tot onze inspanningen zien we wel dat we veel vaker een hulpaanbod doen in het kader van vroegsignalering, maar we kunnen op dit moment niet beoordelen of dat ook leidt tot minder schuldenproblematiek op de lange termijn. Het is ook nog te vroeg om te kunnen rapporteren over de coronasnering. Deze data verwachten we vanaf het vierde kwartaal te zien en komt terug in zowel het dashboard van Werk en Inkomen als de derde voortgangsrapportage van de actieagenda Utrechters Schuldenvrij, waarin we conform de Utrechtse methode van sturen en verantwoorden inzage geven in de opbrengsten van deze aanpak.

We hebben de maatregelen voorgelegd aan de Focusgroep van de actieagenda, bestaande uit partners in de stad, ervaringsdeskundigen, gemeentelijke beleidsadviseurs, een werkgever, een wetenschappen en een deurwaarder. Zij zijn enthousiast over de gekozen aanpak om het coronaleed te verzachten voor Utrechters. Met name genoemd zijn de intensivering van de vroegsignalering, de uitbreiding van het aantal praktisch ondersteuners, de Coronasnering en de extra aandacht voor ondernemers. De Armoedecoalitie is enthousiast over de Utrechtse schuldenaanpak maar waarschuwt voor het aflopen van de extra incidentele middelen per 2023. Deze coalitie pleit voor voortzetting.

Met de interventies gericht op het voorkomen van overlast en (ondermijnende) criminaliteit zetten we in op het voorkomen van een reëel risico voor de veiligheid en leefbaarheid in de stad. Uitspraken over de effectiviteit zijn niet goed hard te maken. Over de inzet van extra Bibob onderzoekers en expertise hoog risicopersonen (polarisatie/ radicalisering) zijn vanwege het korte tijdsbestek nog geen resultaten te benoemen. Dit doen wij bij de jaarverantwoording.

Pakket 3 Werken, Opleiden en Begeleiden

Doel van het pakket

Met dit pakket helpen we werkzoekenden snel weer aan het werk en willen we de negatieve economische effecten van de pandemie zoveel mogelijk dempen. We begeleiden mensen in de overstap en omscholing naar een toekomstbestendige baan in de bouw, ICT, zorg of het onderwijs. We ondersteunen (kwetsbare) jongeren bij het vinden van stages en leerwerkplekken. Ook investeren we in vitale winkelgebieden en in Utrechts innovatief MKB dat voor werkgelegenheid zorgt. Het maatregelenpakket bestaat uit een samenhangende mix van bewezen effectieve instrumenten die we opschalen, nieuwe en geïntensiverde samenwerkingen en veelbelovende pilotprojecten

Ontwikkeling in de context van het pakket

De voortekenen zijn positief:

- *In juni 2021 begint heropening economie en maatschappij na tweede lockdown-periode die startte medio oktober 2020 (horeca, cultuur), werd uitgebreid in medio december 2020 (mode- en schoenenwinkels, andere niet food gerelateerde detailhandel en persoonlijke dienstverlening)*
- *Ook 16% minder faillissementen dan normaal.* En minder dan in de omliggende landen. Klein aantal sectoren – met name horeca – wel meer faillissementen.
- *(Onder andere) door steunmaatregelen overheid (NOW, TOZO, TVL) raken minder mensen hun baan kwijt en in de bijstand dan verwacht.*

- *Aantal inwoners met een bijstandsuitkering daalt weer sinds medio april 2021 van 9.865 naar 9.764 eind juni 2021. Dit is nog aanzienlijk hoger dan pre-corona. Februari 2020 ontvingen 9.318 inwoners een bijstandsuitkering.*
- *Op basis van de doorberekeningen van de laatste ramingen van het Centraal Plan Bureau op de Utrechtse situatie, stijgt het aantal inwoners met een bijstandsuitkering eind volgend jaar – na het loslaten van de steunmaatregelen - naar 10.400. Dit is iets hoger als tijdens de kredietcrisis en een stuk lager dan verwacht op basis van de ramingen bij het opstellen van het maatregelenpakket waarbij nog werd uitgegaan dat het aantal zou stijgen naar 12.500 eind 2021 en 11.500 eind 2022.*
- *Het producentenvertrouwen is positief en het hoogste in drie jaar. Ook het consumentenvertrouwen stijgt de afgelopen maanden breekt binnenkort door de nulgrens heen (evenveel consumenten positief als negatief).*

Er zijn echter nog wel enkele donkere wolken

- De schulden bij het getroffen bedrijfsleven zijn hoog opgelopen. Landelijk hebben bedrijven en instellingen 10 miljard uitgestelde belastingen en daarbij 53,5 miljard aan extra leningen moeten afsluiten. INretail schat dat de gemiddelde schuld 0,115 miljoen euro bedraagt voor schoenenwinkels en 0,091 miljoen euro voor een kledingwinkel.
- De coronapandemie heeft de bestaande trend van digitalisering versneld en versterkt. Zo is de onlineverkoop een stuk groter geworden. Dit gaat ten koste van de normale verkoop in winkels. Vraag is dan ook of eenzelfde soort winkelstructuur terugkomt als een deel ervan verdwijnt. Inmiddels is de leegstand van winkellocaties in de binnenstad gestegen (terwijl dit in andere winkelcentra nog redelijk op peil blijft).
- Door versnelde digitalisering dreigen in de regio Utrecht op termijn zo'n 84.000 banen te verdwijnen (zogenaamde zombie-banen).
- Op dit moment ontvangt nog een deel van de getroffen bedrijven overheidssteun. Eind juni 2020 ontvingen 2.667 ZZP'ers in de gemeente Utrecht een uitkering vanuit TOZO 4. In de arbeidsmarktregio Midden Utrecht ontvingen 3.768 werkgevers een NOW-uitkering om 74.108 werknemers in dienst te houden. Per 1 oktober 2021 worden deze steunmaatregelen opgeheven. Duidelijk is dat deze steun deels naar bedrijven ging die ook zonder de coronapandemie een omzetsdaling hadden gehad. Verwachting is dat na het wegvallen van de overheidssteun het aantal faillissementen gaat stijgen.
- Door een stijgend aantal besmettingen zijn coronamaatregelen teruggedraaid.

Stand van zaken op het pakket

Maatregel	Stand van Zaken	Bereik en resultaat
Regionale Ontwikkelmaatschappij Utrecht	De investering in de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (ROM) ligt op schema. Met de regionale ROM-aandeelhouders is een inspanning verricht om de investering op te doen tellen tot 16 miljoen euro om gebruik te kunnen maken van de maximale cofinanciering (16 miljoen euro) van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.	Het fondskapitaal kan vanaf 2022 ingezet worden door de ROM om te investeren in regionale ondernemingen die passen binnen de kaders. De ROM investeert tussen 0,250 miljoen euro en 2,5 miljoen euro per bedrijf. Gemiddeld zal dat uitkomen op ongeveer 1-1,5 miljoen euro per bedrijf, is de verwachting. Dan kunnen dus 20-30 bedrijven geholpen worden. Aangezien het fonds revolveert, komen deze gelden weer terug en kunnen dan opnieuw 20-30 bedrijven geholpen worden. Daarmee blijft het aanbod van toekomstbestendige banen op peil.

Maatregel	Stand van Zaken	Bereik en resultaat
Proactief herontwikkelen en verbeteren van werklocaties	Het investeringskader is bijna gereed. Vervolgens wordt de gemeenteraad hierover per brief geïnformeerd.	De eerste herontwikkelingsprojecten zijn gereed om in te investeren. Het betreft het voormalige Enecopand en een pand in Overvecht waar zowel maatschappelijke als commerciële functies in komen. Verwachting is dat de werkgelegenheid op deze plekken uiteindelijk verdubbelt.
Herhuisvesten bedrijven	Er is één FTE extra capaciteit ingezet voor herontwikkeling van werklocaties en het aantrekken van bedrijven hiervoor	Net als de proactief herontwikkeling van werklocaties zijn de effecten hiervan vaak indirect en pas na een paar jaar zichtbaar.
Versterken vitale hoofdstructuur Retail	Er is 0,4 miljoen euro geïnvesteerd in het programma Morgen Mooier Maken, om de oplopende leegstand in de binnenstad tegen te gaan. Daarnaast is voor 0,6 miljoen euro een subsidieregeling opgesteld om enerzijds retail die niet op een goede plek zitten te helpen te verhuizen naar de hoofdstructuur retail en anderzijds om de structuur van winkelcentra te versterken	Bereik voor Morgen Mooier Maken is het economisch kerngebied van de binnenstad, met name aanpak van de leegstand aan de Steenweg, Bakkerstraat en Lange Elisabethstraat. Daarnaast richt de bredere regeling zich op de kwetsbare winkelgebieden Gagelhof; De Klop, Vasco da Gamalaan, Leidsche Rijn Centrum en Shopping Center Overvecht
Versterken toekomstbestendig werken via marktgroepen	Opleidingsprogramma's, werk-naar-werk programma's, zij-instroommogelijkheden en samenwerkingsverbanden van werkgevers, opleiders en/of brancheorganisaties in de vier marktgroepen ondersteunen met subsidie. Tot op heden hebben we in totaal 0,975 miljoen euro subsidie verleend aan de Beroepentuin, TechGrounds, het Regionaal Talent en Transferpunt Zorg en Welzijn, Techniek samen de crisis door en de Utrecht Tech Community. En 0,150 miljoen euro bijgedragen aan Utrecht Leert!, ons programma om het lerarentekort terug te dringen.	We ondersteunen samenwerkingsverbanden die bijdragen aan de werkgelegenheidsambities in de prioritaire marktgroepen, bijvoorbeeld in het verbinden van werkgevers, het collectief optrekken in het verkleinen van de mismatch, het invullen van witte vlekken in transitiepaden, bewerkstelligen van vernieuwingen in werkgeverschap etc.
Voucherregeling	In september 2021 wordt subsidieregeling door college vastgesteld. Hiermee wordt het mogelijk om werkzoekenden én werknemers die een overstap willen maken naar toekomstbestendig werk te ondersteunen via: <ul style="list-style-type: none"> • Oriëntatie op een nieuwe baan • Scholing • Werkbegeleiding De regeling wordt met hulp van het leerwerk loket uitgevoerd.	Naast de mensen die geen werk hebben of wiens baan wordt bedreigd, staat deze regeling expliciet ook open voor werknemers die de overstap willen maken naar toekomstbestendig werk. Dat vergroot het bereik van de regeling aanzienlijk. We verwachten dat circa 150 mensen gebruik gaan maken van de regeling.

Maatregel	Stand van Zaken	Bereik en resultaat
Stimuleringsregeling stage- en leerwerkplekken	De subsidieregeling stages en leerbanen mbo is op 22 juni vastgesteld door het college. De looptijd is tot 31 december 2022 (of totdat het geld op is). Vanaf 9 juli kunnen werkgevers aanvragen indienen voor begeleiding. Er is in totaal 0,900miljoen euro beschikbaar voor 2021 en 2022. Dit is vrij in te vullen door bijvoorbeeld extra capaciteit of scholing. Er is actief over de regeling gecommuniceerd middels een persbericht en in de communicatie richting werkgevers voor het actieplan stagetekorten.	Een derde van de middelen is gereserveerd voor de sectoren die hard zijn geraakt door corona: gastvrijheid (horeca en toerisme), evenementen, detailhandel (non-food) en cultuur. Twee derde is gereserveerd voor de sectoren met toekomstbestendig werk: <ol style="list-style-type: none"> 1. zorg en welzijn 2. bouw, techniek, energietransitie en maakindustrie 3. ICT
Aanpak kwetsbare Jongeren	Het bedrag bijdrage wordt grotendeels ingezet voor de uitvoering van het benaderen, in beeld brengen en begeleiden van jongeren. Voor deze taken zijn vierenhalf extra RMC-medewerkers aangesteld. Een klein deel wordt gebruikt voor verantwoording en projectleiding. Dit is bovenop de 5,5 FTE die reeds ingezet wordt.	In 2021 zijn er onder de Focus aanpak tot nu toe 438 jongeren benaderd. 152 jongeren van deze groep zaten langer dan twaalf maanden thuis. De voorlopige cijfers laten zien dat het bereik van de Focus benadering vrij hoog is. Van de 438 benaderde jongeren zijn slechts 104 jongeren niet bereikt. Dit betekent dat we ze na aanschrijven, mailen, bellen, huisbezoeken en netwerkverkenning de jongere niet hebben kunnen spreken. Van de 334 bereikte jongeren geven 115 jongeren aan geen begeleiding te wensen of een ondersteuningsbehoefte te hebben. De overige 219 jongeren zijn nog in begeleiding of zijn begeleid richting hulpverlening, werk, onderwijs of overige trajecten. Rond half oktober kunnen we over de totale groep een scan doen wat het wezenlijke resultaat is en de status van de jongeren. Daarnaast zijn zo'n 100 jongeren begeleid gedurende hun uitstroom uit het praktijkonderwijs en het speciaal onderwijs. Deze jongeren worden in hun laatste schooljaar in samenspraak met ouders, school, eventueel betrokken hulpverlening en W&I gesproken en voorbereid op de fase na school. Dit is over het algemeen vervolgopleiding, werk of arbeidsmatige activering.

Maatregel	Stand van Zaken	Bereik en resultaat
Hallo Werk!	<ul style="list-style-type: none"> • De pilot HalloWerk is recent afgerond (30 juni 2021) en er heeft een eindevaluatie plaats gevonden (zie ook bereik van de maatregel en resultaat & effectiviteit). Er is besloten tot een vervolg in 2021 dat gericht is op het blijvend bieden van zelfservicedienstverlening aan zelfredzame burgers via HalloWerk. • We bouwen de doelgroep uit met burgers met een vergelijkbaar profiel die ook deze (preventieve) dienstverlening krijgen (eind ww, parttime ww, tozo). • Daarnaast wordt de dienstverlening uitgebreid met een doelgroep die minder zelfredzaam is. Zij krijgen meer begeleiding maar ook de gelegenheid om van de dienstverlening van HalloWerk gebruik te maken. • Een vervolgstap is ook om HalloWerk te implementeren voor de werkzoekenden met een registratie banenafpraak. Hiermee breiden we ook de marktwerking en dienstverlening naar werkgevers uit via HalloWerk. 	<p>Er zijn 99 succesvolle matches gerealiseerd die hebben geleid tot een arbeidsovereenkomst. Daarnaast hebben 38 werkzoekenden geen beroep gedaan op de uitkering nadat zij wel dienstverlening hebben ontvangen via HalloWerk (preventieve dienstverlening: geen toekenning of terug naar eigen onderneming). Het aanspreken op het nemen van zelf regie (zelfservicemodel) en aanbieden van begeleiding wanneer nodig, stimuleert en activeert de werkzoekende. Dit wordt door de werkzoekende als positief (68%) ervaren. De werkgevers beoordelen het als positief te selecteren op talenten en gebruiken HalloWerk om kandidaten te zoeken, benaderen en vacatures te publiceren. Er is inzicht opgebouwd in de toepasbaarheid van het dienstverleningsmodel voor andere doelgroepen.</p>
Uitzendbureau en sectorswitch	<p>We hebben het huidige contract met de uitzendbureaus verlengd tot uiterlijk september 2022 met meer aandacht voor een sectorswitch en een actievere rol in het om- en bijscholen. In de nieuwe aanbesteding intensiveren we onze samenwerking om extra uitstroom naar werk te behalen, met focus op toekomstgericht werk.</p>	<p>Instroom vanaf april 2020 (begin coronacrisis): 281. Aantal mensen geplaatst op werk vanaf april 2020 (begin coronacrisis): 210. Gezien de lagere instroom in de bijstand dan verwacht dekken we de kosten van deze inzet in 2021 met het reguliere re-integratiebudget.</p>

Maatregel	Stand van Zaken	Bereik en resultaat
Begeleiding naar werk	We hebben ons voorbereid op de verwachte hoge instroom (en lagere uitstroom). Bij de totstandkoming van het maatregelenpakket gingen we uit van 10.100 uitkeringen eind 2020, 12.500 eind 2021 en 11.500 eind 2022. Het bijstandsbestand is in 2020 in werkelijkheid gestegen van 9.366 naar 9.808. Op basis van de laatste CPB-raming) verwachten we 10.100 bijstandsuitkeringen eind 2021 en 10.400 eind 2022. Daarmee is de toename van de bijstand veel lager dan verwacht. De capaciteit hebben we daarom nog maar zeer beperkt uitgebreid.	De extra instroom in de bijstand is opgevangen (9.318 februari 2020, 9.764 eind juni 2021). Met deze maatregel bereiken we dat de caseloads van de werkmatchers niet te veel oplopen. Alhoewel de effectiviteit van re-integratie moeilijk te meten is, bestaat er consensus dat aandacht werkt. Te hoge caseloads hebben een nadelig effect op de uitstroomkans (nu en in de toekomst) en leiden daarmee tot hogere kosten voor de bijstand. In het eerste half jaar van 2021 ligt de uitstroom naar werk hoger dan vorig jaar. Hierbij spelen uiteraard ook veel andere factoren een rol, in het bijzonder de ontwikkeling van de arbeidsmarkt.

x € 1.000					
WERKEN		Begroot 2021	Realisatie per 1/7	Prognose 2021	
1.	Investeren in ROM	510	0	500	
2.	Proactief herontwikkelen en verbeteren van werklocaties	750	0	533	
3.	Herhuisvesten bedrijven	100	0	58	
4.	Vitale hoofdstructuur Retail	875	0	465	
5.	Aanpak leegstand Binnenstad	0	0	0	
OPLEIDEN		Begroot 2021	Realisatie per 1/7	Prognose 2021	
1A.	Versterken toekomstbestendige werken via marktgroepen	750	0	685	
1B.	Utrecht Leert!	0	75	150	
2.	Voucherregeling	500	0	125	
3.	Stimuleringsregeling Stages en Leerwerkplekken in de maakindustrie en toekomstbestendige sectoren	500	0	500	
4.	Aanpak kwetsbare jongeren	300	50	210	
BEGELEIDEN		Begroot 2021	Realisatie per 1/7	Prognose 2021	
1.	Digitale dienstverlening	400	87	256	
2.	Uitzendbureaus en sectorswitch	625	0	0	
3.	Formatie voor begeleiding	845	153	207	
4.	Programmamanager toeleiden naar werk (nieuw)	0	31	125	
5.	Dienstverlening ondernemers (nieuw)	0	0	750	
Totaal	Begroot 2021	Realisatie per 1/7	Prognose 2021	T.l.v. bestemmingsreserve	T.g.v. bestemmingsreserve
	6.155	396	4.564	3.564*	2.051**

*In de Voorjaarsnota 2021 is de onttrekking voor de extra investering in de ROM en voor het proactief herontwikkelen en verbeteren van werklocaties al geregeld.

***Het Rijk heeft via de decembercirculaire 2,051 miljoen euro voor een aanvullend pakket re-integratie beschikbaar gesteld. Dit budget maakt onderdeel uit van de doelstelling re-integratie programma Werk en Inkomen 2021 en dubbelt tot op zekere hoogte met het maatregelenpakket. We stellen voor dit budget toe te voegen aan de bestemmingsreserve corona. Hiermee dekken we het risico dat gepaard gaat met de beëindiging van de Tozo-regeling dit najaar. Mogelijk leidt dit tot een hoge instroom in de bijstand (BBZ) met bijbehorende specifieke dienstverlening. Eind dit jaar weten we in hoeverre dit risico zich voordoet.*

Beschouwing op de effectiviteit van het pakket

We zijn positief over het pakket aan maatregelen dat we vorig jaar midden in de coronacrisis hebben uitgewerkt. De uitvoering van het geheel aan maatregelen komt inmiddels goed op stoom. Het gebruik is op dit moment nog wel wisselend. Zo start een aantal subsidieregelingen in september 2021. Mede daardoor is de effectiviteit voor veel maatregelen op dit moment nog niet goed te meten. In het kader van de gewenste effectiviteit hebben we op basis van de actualiteit wel bijgestuurd. Belangrijk voorbeeld is de maatregel formatie voor begeleiden. Doordat de instroom in de reguliere bijstand tot nu toe meevalt en de uitstroom goed is hebben we nauwelijks extra capaciteit georganiseerd. Daarentegen voorzien we – [net als de rijksoverheid](#) – een verhoogde stijging in de aanvragen voor de bijzondere bijstand voor zelfstandigen. Dit vraagt om meer begeleiding van deze ondernemers. Dit lichten we hieronder toe.

In vergelijking met vorig jaar zijn veel trends en ontwikkelingen positief. Tegelijkertijd zien we nog een aantal donkere wolken. Alhoewel het in veel economische sectoren weer goed gaat, heeft een deel van bedrijven en instellingen te kampen met schulden en cashflow problemen. Met name in de horeca en culturele en evenementensector, waarin veel ZZP'ers actief zijn. Met toenemende vaccinaties en (gedeeltelijke) heropening van de economie gaan we van steunbeleid naar herstelbeleid. De generieke overheidssteun wordt per 1 oktober afgeschaft. Verwachting is dat het aantal bedrijven dat (gedwongen) moet stoppen na 1 oktober gaat toenemen. Dit is onderdeel van de herstellende marktdynamiek. Dit geldt ook voor de ZZP'ers in de kwetsbare sectoren die nu nog TOZO ontvangen. In de gemeente Utrecht waren dit eind augustus nog 1.887 ZZP'ers.

Het personeel van de bedrijven die failliet gaan, begeleiden we naar nieuw – bij voorkeur toekomstbestendig – werk. Hiervoor hebben we via versterking van de marktgroepaanpak en de uitwerking van de voucherregeling de benodigde instrumenten om te voorkomen dat (toekomstig) werklozen in de bijstand raken.

Ook voor de ondernemers – met name voor de 2.085 zelfstandigen die nu nog TOZO voor levensonderhoud ontvangen – willen we voorkomen dat deze zonder werk raken en zo in de bijstandverlening voor zelfstandigen (BBZ) belanden, met de daarbij behorende duurdere benodigde dienstverlening. Tozo is een regeling die voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. De zelfstandigen die nu nog Tozo ontvangen, ontvangen dit vaak al sinds het begin van de pandemie.

We willen voorkomen dat de zelfstandigen vanuit de TOZO in de BBZ-belanden. Dit doen we door het begeleiden van ondernemers / ZZP'ers naar een aanpassing van het bedrijfsplan of begeleiding naar werk in loondienst. Dit aansluitend op door het rijk aangekondigde aanpassing van de maatregelen van 30 augustus 2021. Onder het motto versterken ondernemersdienstverlening gaan we met onze (keten)partners veel mogelijk ondernemers in de regio ondersteunen. Dit door alle dienstverleningsmogelijkheden in de stad overzichtelijk en op elk punt verkrijgbaar te maken op basis van een uniform proces. Hierover communiceren wij met behulp van een activeringsaanpak via de ondernemersverenigingen. Ook Tozo-gerechtigden worden in dit kader benaderd. Naast begeleiding voor omscholing, zetten we met partners een doorbraaktafel op waar de meest lastige ondernemerskwesties tot oplossingen worden gebracht. Dit alles om te voorkomen om ondernemers dat ondernemers in de BBZ belanden.

Pakket 4 Investeren met maatschappelijk rendement

Doel van het pakket

In dit pakket zien we corona als een kans om de belangrijkste transitie te versnellen: energie, klimaat, groen, mobiliteit, economie en wonen. Dat doen we door het stimuleren van de (lokale) economie en (duurzame) werkgelegenheid; een duurzaam herstel dat bijdraagt aan noodzakelijke aanpassingen op gebied van klimaat, energie, groener en gezonder maken van de stad; het versnellen en betaalbaar maken van woningbouwprojecten voor alle doelgroepen en mobiliteitsoplossingen die woningbouw en werkgelegenheid mogelijk maken.

In de uitvoering sluiten we aan op bestaande processen en projecten: het Meerjaren Perspectief Ruimte (MPR) met daarin het Meerjaren Groenprogramma (MGP) en Meerjarenprogramma Bereikbaarheid (MPB).

Ontwikkeling in de context van het pakket

Gezonde leefomgeving

Bijna driekwart van de bewoners waardeert het groen in de buurt meer sinds het begin van de coronacrisis (bewonerspanel – juli '21). In 2020 nam het gebruik van de openbare ruimte en parken toe. Die druk heeft effect op de kwaliteit voor beleving en ontspanning, op de biodiversiteit en de recreatieve en beweegmogelijkheden. Het aantal meldingen over de openbare ruimte is nog altijd hoog. Dit vraagt om blijvende en versterkte inzet op groen en openbare ruimte, inclusief effectivering van de projecten uit de tweede tranche.

Mobiliteitstransitie

Tijdens de coronacrisis werkte het overgrote deel van de mensen die dat konden, thuis. Of we ook teruggaan naar het 'oude normaal' is nog zeer de vraag. Vier op de vijf Utrechters is van plan ook in de toekomst vaker thuis te werken dan voorheen (Bewonerspanel – juli '21). Met de afbouw van coronamaatregelen herstelt het OV-gebruik wel langzaam. Het gebruik van de fiets beweegt weer richting de niveaus van voor corona. Dit herstel kunnen we versterken door te zorgen voor een passende (fiets-)infrastructuur.

Duurzame bouwproductie/duurzame groei

In de eerste helft van 2021 zijn 2000 woningen in aanbouw genomen. We houden de ontwikkeling rond 'mixed-use' projecten scherp in de gaten, omdat horeca en winkelvastgoed op dit moment minder aantrekkelijk is de markt. Hoewel de [bevolkingsgroei](#) door corona minder groot is dan voorheen, blijft de druk op de woningmarkt – huur en koop - hoog. Het blijft belangrijk om de woningproductie op peil te houden en voldoende woningbouw mogelijk te maken op korte, middellange en lange termijn.

De opgave 'thuis voor iedereen' is urgenter geworden door de verdubbeling van de taakstelling van de huisvesting van statushouders. Het aantal reguliere mutaties in de sociale voorraad is vorig jaar (waarschijnlijk als gevolg van Corona) lager, dat maakt het aantal vrijkomende woningen beperkter

Omdat mensen door Corona meer thuis zijn, is er meer aandacht voor woningkwaliteit en energiebesparing. We zien een toenemende vraag bij particulieren naar verduurzaming van de woning. Het aantal [duurzaamheidsleningen](#) is in 2020 verdubbeld. In het eerste kwartaal dit jaar is het aantal aanvragen nog steeds op het niveau van 2020.

Stand van zaken op het pakket

Gezonde leefomgeving

Voor de projecten 'gezonde leefomgeving' geldt dat ze allemaal in voorbereiding zijn genomen en de ontwerpen opgestart zijn. Voor een aantal projecten is het ontwerp al zo ver gevorderd, dat we nog dit jaar starten met de uitvoering.

1e tranche	Stand van zaken	Bereik / resultaat
Gezonde leefomgeving		
Openbare ruimte Bernadottelaan	voorbereiding gestart	Uitvoering start 2021
Groene lint Overvecht	voorbereiding gestart	Uitvoering start 2021 (herinrichting van drie hoven ten noorden van de Carnegiedreef, inclusief meerdere kleine herinrichtingen en verbetering van de parktoegangen en oversteekplaatsen)
Rotsoord	voorbereiding gestart	Uitvoering start 2021 (na oplevering Moxy)
Maarschalkerweerd Lunettenpark	voorbereiding gestart	Uitvoering start 2021

2e tranche

Gezonde leefomgeving

Vergroening Rivierenwijk e.o.	startklaar	Wacht op definitieve besluitvorming 2e tranche
Vergroening Noordwest	startklaar	Wacht op definitieve besluitvorming 2e tranche
Riolering Vasco da Gama	startklaar	Wacht op definitieve besluitvorming 2e tranche
Maarschalkerweerd overige twee parken	startklaar	Wacht op definitieve besluitvorming 2e tranche
Enecoterrein herinrichting	startklaar	Wacht op definitieve besluitvorming 2e tranche

Mobiliteitstransitie

Voor de naar voren gehaalde mobiliteitstrajecten geldt dat in de meeste situaties de uitvoering in 2022 kan starten zoals gepland. De fietsstraat Mereveldseweg en de snelfietsroutes naar Woerden starten al dit jaar. Ondanks de druk op de organisatie is het gelukt om alle projecten conform planning op te starten.

Mobiliteitstransitie

Jutfaseweg naar 30 km / fietsstraat	IPVE/FO fase gestart	uitvoering start 2022, oplevering 2022
Verkeer Bernadottelaan e.o.	voorbereiding gestart	Uitvoering start 2021
Verkeersveiligheid Donaudreef	voorbereiding gestart	Uitvoering start 2021, oplevering 2022
Verkeersveiligheid Amazonedreef	voorbereiding gestart	Uitvoering start 2021, oplevering 2022
Alternatieve route door Rijnsweerd	IPVE/FO fase gestart	Uitvoering start 2021, oplevering 2022
Mytylbrug plus aansluitingen	Verkenning gestart	IPVE/FO medio 2021, start realisatie 2022, oplevering 2023
Archimedeslaan	voorbereiding gestart	Start uitvoering 2022
Knip Catharijnesingel	voorbereiding gestart	uitvoering start 2021
Snelfietsroutes naar Woerden	SOK gesloten met provincie, IPVE/FO fase gestart	start uitvoering 2021, oplevering in 2023
Snelfietsroutes naar Veenendaal	Vorbereiding SOK met provincie	start uitvoering 2022, oplevering 2023
Fietsstraat Mereveldseweg	Vorbereiding gestart	start uitvoering 2021, oplevering 2022
Koningsweg Oost	Vorbereiding gestart	start uitvoering 2022
Fietsonderdoorgang Lombokplein	Nog niet gestart	start voorbereiding conform planning in 2022

Duurzame bouwproductie/duurzame groei

In het kader van duurzaam hoge bouwproductie zijn we gestart om de mogelijkheden voor versnelling in het werkproces van initiatief tot ingebruikname te onderzoeken en breder in de stad ervaringen op te doen met andere manieren van werken door bijvoorbeeld de initiatiefnemer zelf de bouwveloppe te laten schrijven. Om ook de bouwproductie op de middellange en langere termijn in stand te houden, nemen wij als gemeente meer regie met ontwikkelstrategieën, (omgevings)visies en uitwerkingsstudies om te onderzoeken wat de mogelijkheden en kansen van een locatie zijn. Bij de verantwoording over 2021 zullen wij de raad over de uitkomsten en stand van zaken informeren.

Voor wat betreft 'thuis voor iedereen' geldt dat de aangekondigde programmamanager is aangesteld. Daarmee is ook de Taskforce 'versneld toevoegen tijdelijke woonruimte' gestart. Eerste locatievoorstellen verwachten wij in oktober.

Vanuit de middelen 'thuis voor iedereen' hebben wij samen met partners als BZK, VWS, Aedes en VNG ook intensief bijgedragen aan adviesrapport voor het Kabinet over de huisvesting van aandachtsgroepen. Dit heeft geleid tot aanbevelingen over een noodpakket en een meerjarige samenwerkingsagenda.

In het kader van Thuis voor ouderen is onder andere een pilot voor doorstroom van ouderen in de buurt gestart in samenwerking met Mitros (experiment in het kader van de huisvestingsverordening).

Ook de maatregelen op het terrein van *energie* zijn opgepakt: het revolverend fonds duurzaamheidsleningen voor Utrechtse woningeigenaren bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) is aangevuld met 2 miljoen euro. Vanuit het coronamaatregelenpakket wordt in 2022 en 2023 de jaarlijkse kosten namelijk de rentekosten van het uitgezette kapitaal en beheerkosten SVN gedekt.

Voor Overvecht Noord aardgasvrij zijn de onderhandelingen met de warmteleverancier inmiddels opgestart, waarmee de wijkaanpak meer vorm krijgt. In 2022 leidt dit tot meer inzicht om tot een Wijkuitvoeringsplan te komen. De (rijks)middelen ter afdekking van de onrendabele top zullen vanaf 2023 worden ingezet.

Duurzame bouwproductie/duurzame groei		
Aanjagen productie en voorzieningen (incl. (T)huis voor iedereen)*		
- A. Versnelling/voortgang lopende productie	gestart	Project verbeteren UPP/omgevingswet proof maken gestart. Resultaten dit jaar. Extra inzet lopende ontwikkelingen met gevoelig programma (horeca, leisure)
- B. Toevoegen planvoorraad bouwproductie en voorzieningen	gestart	Overzicht planvorming komt in de loop van dit jaar naar de raad. Ontwikkelstrategieën/uitwerkingen gestart voor uitbreiding sport, Rangeerterrein Cartesiusdriehoek, Werkspoorkwartier, Galgenwaard, Maarschalkerweerd, Bos en Zon ockhuizen, rode contour Vleuten De Meern
- C. Thuis voor iedereen	gestart	Programmamanager is aangesteld, samenwerkingsstructuur thuis voor ouderen opgebouwd
Verduurzaming woningvoorraad	gestart	Revolverend fonds duurzaamheidsleningen is aangevuld met 2 miljoen euro
Overvecht Noord aardgasvrij	gestart	Rijksmiddelen beschikbaar. Wijkuitvoeringsplan in 2022. Start uitvoering 2023

	Begroot bedrag 2021	Prognose 2021	x € 1.000 Ten laste van de reserve
Eerste tranche			
<i>Gezonde leefomgeving</i>			
Openbare ruimte Bernadottelaan	750	400	400
Groene lint Overvecht	200	250	150
Rotsoord	1.700	250	250
Maarschalkerweerd Lunettenpark	1.500	800	800
Aanjagen productie	1.530	1.530	1.530
(T)huis voor iedereen	320	320	320
Verduurz. woningvoorraad	40	0	0
Overvecht Noord aardgasvrij (2022)			
Totaal eerste tranche	6.040	3.550	3.450
Tweede tranche			
<i>Gezonde leefomgeving</i>			
Vergroenen Rivierenwijk e.o.	200	600	200
Vergroening Noordwest	550	500	200
Maarschalkerweerd overige twee parken	150	150	150
Herinrichting Enecoterrein (2022)			
Totaal tweede tranche	900	1.250	550
Beide tranches	6.940	4.800	4.000

In het financiële overzicht zijn alleen de projecten opgenomen, waarvoor in de begroting nieuw geld beschikbaar is gesteld. Investeringsprojecten die binnen bestaande programma's naar voren zijn gehaald worden in de betreffende programma-rapportages verantwoord. Dit zijn met name de projecten onder het kopje Mobiliteitstransitie. Voor een aantal projecten geldt, dat het beschikbare bedrag uit de bestemmingsreserve coronamaatregelen aanvullend is op een eerder toegekend budget. In die gevallen wordt eerst het bestaande budget besteed, voordat een beroep wordt gedaan op de reserve.

Beschouwing op de effectiviteit van het pakket

Het grootste deel van de maatregelen is inmiddels, en conform planning, gestart. Dat betekent dat nu veel voorbereidende werkzaamheden plaatsvinden. Fysieke projecten vragen voorbereidingstijd voordat de daadwerkelijke uitvoering op straat kan starten. Veel fysieke projecten starten met de uitvoering in de loop van dit jaar of in 2022. Dat zal dan leiden tot een toename in werkgelegenheid in de uitvoerende sectoren. In de periode daarna verwachten we meer vraag naar werkgelegenheid in beheer en onderhoud.

Concreet en zichtbaar effect van vergroeningsmaatregelen en mobiliteitsmaatregelen zien we in de stad als de projecten tot uitvoering komen. Dit zullen we gaan zien in de stad vanaf de tweede helft van 2021. In de oorspronkelijke begrotingsraming zijn voor een aantal projecten de gehele investeringsbedragen opgenomen in 2021. De uitvoering van deze investeringen en daarmee ook de uitgaven worden verspreid over 2021 en 2022

Effect op de energietransitie zien we op korte termijn nu al terug in een toename van het aantal particuliere woningverbeteringen, die mogelijk zijn door de duurzaamheidsleningen. Grootschalig effect gaan we zien als vanaf 2023 de eerste woningen in Overvecht daadwerkelijk aardgasvrij worden.

Voor de tweede tranche tot en met september 2021 blijven we alert of er zich nieuwe mogelijkheden voor co-financiering voordoen bij een mogelijk herstelplan van het Rijk, waarvoor deze middelen eventueel benodigd zijn. Als er na september geen co-financiering nodig is, nemen wij de tweede tranche in uitvoering, zoals beschreven in de Voorjaarsnota 2021.

Conclusie

We zien dat de aard van de crisis verandert. Het economische herstel is sneller en sterker dan verwacht gekomen, terwijl er op gezondheidsgebied veel onzekerheid blijft, bijvoorbeeld over de werking van de vaccins en mogelijke nieuwe varianten. Tegelijkertijd worden de steunmaatregelen van het Rijk binnenkort beëindigd. Deze combinatie van factoren zorgt nog steeds voor een grote onzekerheid over het verloop van de crisis, de noodzakelijke maatregelen en de maatschappelijk en economische effecten daarvan. De maatregelenpakketten zijn nu dus nog steeds een passend antwoord op de crisis, ook al omdat ze de mogelijkheid bieden om flexibel te zijn in onze maatregelen, maar de veranderende aard van de crisis noopt ons tot een continue kritische blik op de scenario's én de maatregelen die we hanteren.

Want het gevaar dat het herstel van de stad in verschillende snelheden op gang komt en bestaande scheidslijnen worden versterkt is nog niet geweken. Met de meeste Utrechters gaat het gelukkig goed. Nu de samenleving weer langzaam opengaat, o.a. doordat steeds meer mensen zijn gevaccineerd, zien we dat de economie aantrekt en voorzieningen en instellingen weer durven te ademen. Voor een deel betekent dit dat we van steunbeleid naar herstelbeleid gaan bij, zoals bij de ondersteuning van essentiële voorzieningen en ondernemers. Er zijn echter specifieke groepen en organisaties die het moeilijk hebben, vooral jongeren/jongvolwassenen, mensen met een opeenstapeling van meerdere problemen, gezinnen die al te kampen hebben met veel verschillende moeilijke situaties en ondernemers in de culturele en evenementensector. Veel van deze ondernemers, bijvoorbeeld, maken gebruik van de Tozo-regeling en we willen zoals gezegd voorkomen dat deze zelfstandigen vanuit de Tozo in de bijstand voor zelfstandigen (BBZ) belanden.

Uit voorgaande paragrafen blijkt dat we een aantal effecten hebben kunnen opvangen, er zijn bijvoorbeeld instellingen behouden en er is extra zorg geleverd. Bij andere interventies is het nog te vroeg om te kunnen rapporteren over concrete resultaten en effecten. Die rapportages laten vooral de inspanningen zien om de maatregelen uitvoerbaar te maken; de daadwerkelijke uitvoering komt nu pas op stoom, na een aanlooptijd. Uit het financiële beeld blijkt dan ook dat de dit jaar begrote middelen niet allemaal worden besteed.

De geactualiseerde prognose laat zien, dat in 2021 de uitgaven ten laste van de bestemmingsreserve lager zullen zijn dan begroot. Daar zijn verschillende redenen voor. In pakket 1 speelt een rol dat het Rijk meer geld dan verwacht beschikbaar heeft gesteld voor met name de culturele sector. Dat de instroom in de bijstand minder is dan verwacht, zien we terug in de bestedingen in pakket 3. Voor een deel vinden de daadwerkelijke uitgaven plaats in 2022, bijvoorbeeld voor de investeringsprojecten in pakket 4. Gelet op de omvang van de coronacrisis, de verwachte na-ijleffecten en de (nog altijd voortdurende) onzekerheden over de ontwikkeling van de crisis, zijn de maatregelenpakketten ingesteld voor een periode van twee jaar. Wij stellen voor het voor 2021 benodigde bedrag van 20,56 miljoen euro te onttrekken aan de bestemmingsreserve. Bij de integrale afweging in 2022 wordt de omvang van de reserve tegen het licht gehouden, in relatie tot de dan actuele situatie.

Pakket	Begroot 2021	Prognose 2021	T.l.v. bestemmingsreserve	T.g.v. bestemmingsreserve
1.	12.400	9.500	9.500	
2.	4.320	3.496	3.496	
3.	6.155	4.564	3.564	2.051
4.	6.940	4.800	4.000	
Totaal	29.815	22.360	20.560	2.051

x € 1.000

2.3 Overige ontwikkelingen

In onderstaande tabel laten wij per programma de niet corona gerelateerde majeure financiële afwijkingen zien die van invloed zijn op de financiële ruimte. Het betreffen financiële afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting (waarin dus de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2021 / Eerste Bestuursrapportage 2021 is verwerkt). In deze paragraaf worden de onderstaande afwijkingen per programma toegelicht.

Overige ontwikkelingen

(-/- negatief resultaat, +/+ positief resultaat)

Programma	Verwacht rekening resultaat (totaal)
Bewoners en Bestuur	-
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	-170
Duurzaamheid	415
Bereikbaarheid	-
Openbare ruimte en groen	-160
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	-
Werk en Inkomen	17.350
Onderwijs	-697
Ondersteuning op maat	-
Volksgesondheid	-
Veiligheid	-
Cultuur	-
Samenleven en Sport	602
Utrechts Vastgoed	-1.015
Algemene middelen	12.646
Overhead	-1.100
Nettoresultaat (nadeel -/-, voordeel +/+)	27.871

Bewoners en Bestuur

We verwachten geen afwijkingen voor overige ontwikkelingen.

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

		x € 1.000	
Omschrijving	verwacht rekening- resultaat	Incidenteel/ structureel	
1. Passende huisvesting	-170	Structureel	
2. Leges omgevingsvergunningen	-3.000	Incidenteel	
3. Erfpachtopbrengsten			
a. Conversies en bestemmingswijzigingen	3.000	Incidenteel	
b. Structurele erfpachtopbrengsten	-pm	Structureel	
Totaal	-170		

1. Passende huisvesting

Voor de opgave Wonen wordt in 2021 een overschrijding verwacht op de beschikbare middelen voor personele inzet, ondanks de extra incidentele middelen voor de intensivering van de samenwerking met de woningcorporaties en marktpartijen en voor betere monitoring. De werkdruk ligt al enkele jaren bijzonder hoog door de forse vraagstukken die er liggen en dat vertaalt zich naar een hogere personele inzet dan begroot. In 2021 gaat het om een overschrijding van 0,170 miljoen euro

2. Leges omgevingsvergunningen

De leges opbrengsten voor de grote bouwprojecten blijven achter ten opzichte van de begroting. Door de invoering van de BENG-regeling per 1-1-2021 zijn er diverse vergunningaanvragen, die gepland stonden voor 2021, nog in 2020 ingediend en vergund. In 2020 zorgde dat voor een meeropbrengst van de leges. Daarnaast blijft de prognose achter in verband met de doorwerking van de PFAS- en de stikstofcrisis uit 2020 en door schaarste aan personeel en materiaal (en daardoor stijgende bouwkosten) en onzekerheid over financiering in de bouw.

De wegvallende opbrengst wordt niet gecompenseerd door lagere lasten. De inzet voor vergunningverlening is nodig voor de afhandeling van de stijgende aanvragen voor kleine (niet kostendekkende) bouwprojecten (verbouwingen, dakkapellen en dergelijke).

Naar verwachting zal er vanwege deze oorzaken 3,0 miljoen euro minder aan legesopbrengsten omgevingsvergunningen worden ontvangen in 2021 dan begroot.

In de laatste maanden van 2021 zal duidelijk worden hoeveel het daadwerkelijk tekort wordt. De omvang is onder andere afhankelijk van het aantal bouwplannen dat nog zal binnenkomen, de bouwkosten van deze plannen, het tijdstip van indiening, zienswijzen en andere reacties en de complexiteit van de aanvragen (in verband met doorlooptijd).

3. Erfpachtopbrengsten

De werkelijke opbrengsten uit de conversies en bestemmingswijzigingen overstijgen de begrote opbrengsten met 3,0 miljoen euro:

- De economische meerwaarde uit de dossiers Rijnkade (voormalige V&D) en de La Vie (Bijenkorf) zal leiden tot een voordeel van 2,0 miljoen euro.
- Het netto resultaat op de uitvoering van de Conversieregeling Erfpachten 2017 bedraagt naar verwachting ruim 1 miljoen euro. Op 9 november 2017 is motie 191 betaalbaar wonen aangenomen, waarin wordt opgedragen om deze meeropbrengst conversieregeling jaarlijks te reserveren voor het toevoegen van meer betaalbare woningen, waaronder een substantieel deel in het segment sociale huur, aan de Utrechtse woningvoorraad.

Hiertegenover staat een mogelijk nadeel op de structurele erfpachtopbrengsten. Vanuit de spelregel indexeren worden deze opbrengsten in de programmabegroting jaarlijks verhoogd met een accres. Dit accres moet gedekt worden uit de periodieke herzieningen van de canon. Wij verwachten in 2021 deze opbrengst niet geheel te realiseren, omdat er dit jaar geen omvangrijke herzieningen plaatsvinden. In de laatste maanden van 2021 zal duidelijk worden om welk bedrag het gaat.

Duurzaamheid

Omschrijving	verwacht rekening- resultaat	x € 1.000 Incidenteel/ structureel
1. Bodem	415	Incidenteel
Totaal	415	

1. Bodem

Voor Bodem wordt een positief resultaat verwacht op de incidentele middelen van 0,415 miljoen euro. De sanering in de Bloemstraat/Wagenstraat is afgerond. Van het incidentele budget van 1,066 miljoen euro resteert na uitvoering van de sanering een bedrag van 0,415 miljoen euro.

In 2020 liep de bekostiging van het Bodemconvenant 2016-2020 af. Ten tijde van opstellen van deze bestuursrapportage is nog niet bekend hoeveel Rijksmiddelen er voor Bodem in het overgangsjaar 2021 beschikbaar komen voor reguliere taken (waaronder nazorg). Begroting 2021 gaat daarom uit van de oude budgetten van het convenant Bodem.

Bereikbaarheid

We verwachten geen afwijkingen voor overige ontwikkelingen.

Openbare ruimte en groen

Omschrijving	verwacht rekening- resultaat	x € 1.000 Incidenteel/ structureel
1. Reclame in de openbare ruimte	-160	Incidenteel
Totaal	-160	

1. Reclame in de openbare ruimte

Door het (tijdelijk) weghalen van de reclame-objecten als gevolg van wegafsluitingen en/of -opbrekingen en het (tijdelijk) vervallen van bushaltes door omlegging of opheffing van buslijnen, zijn deze bushaltes voor de reclame-exploitanten niet volledig exploitabel. Naar verwachting zal in 2021 de opbrengst uit reclame in de openbare ruimte met 0,160 miljoen euro lager uitvallen.

Economie & werkgelegenheid voor iedereen

We verwachten geen afwijkingen voor overige ontwikkelingen.

Werk en Inkomen

Omschrijving	verwacht rekening- resultaat	x € 1.000 incidenteel/ structureel
1. Vaststellingsovereenkomst 2015+2016 BUIG	14.050	Incidenteel
1. Re-integratie	0	Incidenteel
2. Verstreken bijstand	4.500	Incidenteel
3. Armoedebestrijding	-1.200	Incidenteel
Totaal	17.350	

1. Vaststellingsovereenkomst 2015+2016 BUIG

De gemeente Utrecht en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn tot een schikkingsvoorstel gekomen over de beroepszaken BUIG 2015 en 2016, welke vastgelegd is in een vaststellingsovereenkomst. We hebben hier de gemaakte kosten van de advocaat gemaakt in 2021 op gecorrigeerd. Conform de financiële spelregeling komt deze meevaller van 14,050 miljoen euro ten gunste van de algemene middelen. De procedures over 2017 en 2018 lopen nog door.

2. Re-integratie

We nemen voor re-integratie een nulresultaat op. Deze prognose voor re-integratie is relatief onzeker. De onzekerheid betreft een mogelijke onderbesteding. In 2021 zijn namelijk vanwege de corona-crisis, opgaven en taken als centrumgemeente in de arbeidsmarktregio diverse incidentele budgetten beschikbaar. Alhoewel deze budgetten zijn opgenomen in de begroting 2021, kunnen kosten soms ook in 2022 vallen. In het kader van beter begroten doen wij daarom in deze bestuursrapportage enkele bijsturingvoorstellen waarbij wij budget overhevelen naar 2022. Het Rijk heeft in het kader van de coronacrisis budget beschikbaar gesteld een impuls voor re-integratie. De inzet hangt mede af van de ontwikkeling van de coronacrisis. Dit najaar is daarvoor met name de impact van het einde van de Tozo-regeling van belang, waarbij het de vraag is in hoeverre dit leidt tot instroom in de bijstand (BBZ) en bijbehorende dienstverlening.

3. Verstrekken bijstand

Het bijstandsbestand is tussen 1 januari-2021 en 30 juni 2021 ongeveer gelijk gebleven op circa 9.800 huishoudens. Op basis van de juniraming van het CPB verwachten we eind 2021 tussen de 9.850 en 10.100 huishoudens uit te komen, dat is lager dan in eerdere ramingen. Het effect van het afbouwen van steunmaatregelen op het bijstandsbestand is op dit moment nog niet bekend.

Het nader voorlopig BUIG budget 2021 bedraagt voor Utrecht EUR 153,1 miljoen euro. In oktober 2021 wordt het definitief BUIG budget 2021 gepubliceerd. We schatten in dat er een positieve bijstelling van 1,4 miljoen euro komt vanwege prijsbijstellingen. De uitkeringslasten hangen af van het aantal ontvangers en schatten we tussen 155,2 en 156,2 miljoen euro. We verwachten per saldo een positief resultaat van 4,5 miljoen euro.

4. Armoedebestrijding

Op het programma armoedebestrijding is het verwachte tekort 1,2 miljoen euro. We zagen bij de U-pas, gedurende de maanden dat het sociale leven op slot zat als gevolg van de beperkende maatregelen, dat het gebruik echt minimaal was. In juni viel een groot deel van de maatregelen weg en beleefde de U-pas een ongekende opleving in haar gebruik. Vanaf 1 juli 2021 is het samengevoegde kindbudget actief. Hierdoor verwachten we dat we het gebruik op een hoger niveau kunnen vasthouden zodat we per saldo 0,8 miljoen euro hoger uit gaan komen dan begroot.

Een hoger gebruik is ook zichtbaar bij de bijzondere bijstand. Van de regelingen wordt intensiever gebruik gemaakt. Vooral bijstand voor woninginrichting wordt veel aangevraagd. Dit intensievere gebruik leidt tot een overbesteding van 0,6 miljoen euro. Verder levert ook een groter bereik onder de studenten met een functiebeperking een tekort op van circa 0,2 miljoen euro.

Ten opzichte van het beschikbare budget voor de actieagenda verwachten we een onderbesteding van circa 0,4 miljoen euro.

Tonk

De prognose voor de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) is onzeker, doordat we nog niet goed kunnen inschatten hoeveel bewoners nog gebruik gaan maken, gezien de verruiming van de regeling. Van april tot en met juni hebben we 0,987 miljoen euro aan kosten gemaakt. Deze kosten zullen nog verder oplopen doordat deze regeling doorloopt tot het einde van het jaar en doordat de verruiming zal leiden tot extra aanvragen. De gemeente Utrecht ontvangt in totaal 7,2 miljoen euro voor deze regeling (via maart- en septembercirculaire), dit budget staat nu bij programma Algemene Middelen. Gezien de omvang van het budget en de huidige kosten verwachten we een onderbesteding.

Onderwijs

		x € 1.000	
Omschrijving	verwacht rekening- resultaat	Incidenteel/ structureel	
1. Onderwijshuisvesting	-350	Structureel	
2. Leerlingenvervoer en diversen	-347	Incidenteel	
Totaal	-697		

1. Onderwijshuisvesting (-0,350 miljoen euro):

De verwachting is dat er in 2021 sprake zal zijn van hogere personeelslasten. Dit is het gevolg van de grote werkvoorraad die ligt bij de ambtelijke organisatie voor de huisvesting van scholen, waardoor extra mensen aangetrokken zijn. Deze hogere kosten zijn structureel van aard. De overschrijding op het beschikbare budget is in 2021 naar inschatting 0,350 miljoen euro.

2. Leerlingenvervoer en diversen (-0,347 miljoen euro):

Wanneer we kijken naar de prognose voor 2021 verwachten we een tekort van 0,693 miljoen euro. Dit negatieve resultaat is te wijten aan te laat verwerkte facturen over 2020 die in januari 2021 geboekt zijn. Verder is de prognose dat we op diverse andere posten kleine onderbestedingen hebben die opgeteld 0,346 miljoen euro bedragen. Dit wordt onder andere verklaard door lagere kosten als gevolg van Corona.

Ondersteuning op maat

Jeugd

Het Rijk heeft via de Meicirculaire voor 2021 incidenteel 613 miljoen euro beschikbaar gesteld voor acute problematiek in de jeugdzorg. Voor gemeente Utrecht betekent dit een bedrag van 8,7 miljoen euro. Dit bedrag is onderdeel van de corresponderende posten en valt grotendeels vrij. Het resterende deel van de 8,7 miljoen euro wordt conform de financiële spelregels betrokken bij de integrale afweging van de Voorjaarsnota 2022. Een nadere toelichting is opgenomen bij de "Algemene middelen" in dit hoofdstuk.

Volksgezondheid

We verwachten geen afwijkingen voor overige ontwikkelingen.

Veiligheid

We verwachten geen afwijkingen voor overige ontwikkelingen.

Cultuur

We verwachten geen afwijkingen voor overige ontwikkelingen.

Samenleven en Sport

		x € 1.000	
Omschrijving	verwacht rekening- resultaat	Incidenteel/ structureel	
1. Vrijval voorziening Grasmatt Zoudenbalch	793	Incidenteel	
2. Na-ijleffect coronarijkssteun 2020/2021 voor sportaccommodaties	-191	Incidenteel	
Totaal	602		

1. Vrijval voorziening Grasmatt Zoudenbalch

Gemeente Utrecht heeft een nieuwe huurovereenkomst met FC Utrecht afgesloten voor de huur van een kunstgrasveld op Zoudenbalch. De kosten van het kunstgrasveld worden gedekt vanuit de huuropbrengsten. De opgebouwde voorziening voor de vervanging van het veld kan daarom vrijvallen. Dit ook in aansluiting bij de bevindingen uit het accountantsverslag bij de Jaarstukken 2020.

2. Na-ijleffect coronarijkssteun 2020/2021 voor sportaccommodaties

In 2020 en 2021 zijn organisaties middels de rijksregelingen TVS (Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties) en SPUK ZIJ (Zwembaden en IJbanen) gecompenseerd door het rijk (via de gemeente) voor hun verlies en kwijtschelding van de huur van de sportvoorzieningen aan de amateursportverenigingen.

Deze compensaties komen met vertraging binnen waardoor het effect pas in een volgend boekjaar wordt verantwoord (2020 in 2021 en 2021 in 2022).

Utrechts vastgoed

Omschrijving	verwacht rekening- resultaat	x € 1.000 Incidenteel/ structureel
1. Verzekeringspremie	-300	Structureel
2. Uitvoering motie 199 'Maak werk van UST'	-715	Incidenteel
Totaal	-1.015	

1. Stijging premie property insurance

Door het nieuwe contract voor de propertyverzekering is de verzekeringspremie voor de gemeente Utrecht toegenomen. De kosten voor het programma Utrechts Vastgoed zijn hierdoor 0,300 miljoen euro hoger dan geraamd.

2. Uitvoering motie 199 'Maak werk van UST'

Naar aanleiding van de unaniem aangenomen [motie 'Maak werk van UST'](#) stellen wij voor een incidentele last op te nemen van 0,715 miljoen euro en dit bedrag te doteren aan een te vormen bestemmingsreserve, zoals verwerkt in het raadsvoorstel behorende bij deze Tweede Bestuursrapportage. Hiermee kunnen wij in 2021 en 2022 een substantiële verbetering te maken in de toegankelijkheid van het gemeentelijke vastgoed. In een afzonderlijke raadsbrief lichten wij toe welke investeringen in 2021 en 2022 met dit bedrag mogelijk worden gemaakt. Het moment van indiening en de unanimiteit van de oproep, in combinatie met eerdere toezeggingen zijn belangrijke redenen om een uitzondering te maken op de spelregel dat nieuwe uitgaven worden betrokken bij de integrale afweging. Uitvoering van aanvullende maatregelen in de jaren 2023 en daarna zal onderdeel worden van de integrale afweging in het voorjaar van 2022.

Algemene middelen

Omschrijving	verwacht rekening- resultaat	x € 1.000 Incidenteel/ structureel
1. Accres	-84	Incidenteel
2. Ontwikkeling uitkeringsbasis	4.718	Incidenteel
3. Saldo corresponderende posten Meicirculaire 2021	8.012	Incidenteel
Totaal	12.646	

Accres

Dit betreft een kleine afrondingen met betrekking tot het accres.

Ontwikkeling uitkeringsbasis

De uitkeringsbasis heeft ten opzichte van de Septembercirculaire 2020 een dalende tendens. Dat is

vooral het gevolg van dalende aantallen bijstandsontvangers, omdat de instroom door de coronapandemie meevalt. Dat we bij de Septembecirculaire 2020 nog een negatief effect hadden, laat zien dat de Rijksoverheid moeite heeft om de lange termijn gevolgen in te schatten van de coronacrisis voor wat betreft de werkgelegenheid. Een dalend aantal leidt tot een stijging van de uitkeringsfactor, dit leidt voor Utrecht tot een positief effect op de uitkering van het gemeentefonds. Eén van de redenen is dat Utrecht wel relatief veel groeit in aantal inwoners.

Saldo corresponderende posten Meicirculaire 2021

Er is een aantal corresponderende posten (deels) niet nodig voor de uitvoering van de betreffende taak. Het gaat om bodemsanering, aanpak problematiek jeugdzorg en participatie. Hieronder staat een toelichting over de jeugdzorg. In de programmabegroting is een totaaloverzicht opgenomen.

Aanpak problematiek jeugdzorg

Het Rijk heeft via de Meicirculaire voor 2021 incidenteel 613 miljoen euro beschikbaar gesteld voor acute problematiek in de jeugdzorg. Voor gemeente Utrecht betekent dit een bedrag van 8,7 miljoen euro. Opdracht vanuit het Rijk hierbij is voornamelijk om wachttijden te verminderen. Een kleiner deel is gereserveerd om de inzet van ondersteuning op de huisartsenpraktijk uit te breiden. Daarnaast zijn verschillende specifieke uitkeringen beschikbaar gesteld, bijvoorbeeld voor vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen.

We zijn al langer met partners in gesprek om te bekijken waar knelpunten zitten en hoe deze opgelost kunnen worden. Veel van deze knelpunten (hoge wachtlijsten, achterblijvende uitstroom, toename complexe casussen) zijn (voor een deel) te wijten aan corona. Met de middelen voor versneld vernieuwen hebben we hier al flink op ingezet en blijven we hierop inzetten. Vanwege de late beschikbaarheid van de middelen verwachten we in 2021 maximaal 1,4 miljoen euro nodig te hebben van de beschikbare 8,7 miljoen euro. Bijvoorbeeld om wachtlijsten bij de buurtteams te verminderen maar ook door te investeren in de sociale basis en hiermee druk weg te nemen bij de partners voor aanvullende zorg.

De middelen zijn niet verwerkt in deze bestuursrapportage, maar worden conform de financiële spelregels verwerkt bij de derde technische wijziging. Het resterende deel van de 8,7 miljoen euro wordt conform de financiële spelregels betrokken bij de integrale afweging van de Voorjaarsnota 2022.

Overhead

		x € 1.000	
Omschrijving		verwacht rekening- resultaat	Incidenteel/ structureel
1	Centrale overhead	-800	Incidenteel
2	Decentrale overhead	- 300	Incidenteel
Totaal		-1.100	

Met het programma Overhead varen we scherp aan de wind. Dit brengt capaciteitsissues met zich mee.

1. Centrale overhead

Het verwachte rekeningresultaat van -0,8 miljoen euro is voornamelijk toe te wijzen aan kosten voor capaciteit als gevolg van uitval door ziekte, moeilijk in te vullen vacatures en extra werkzaamheden. Er zijn aanvullende maatregelen genomen om het verzuim terug te dringen.

2. Decentrale overhead

Het tekort bedraagt 0,3 miljoen euro. De taken voortkomende uit de privacy- en archiefwetgeving vragen meer inzet. Ook brengt ziekteverzuim en inhuur extra kosten met zich mee.

2.4 Bijsturingvoorstellen per programma

In de bijsturingvoorstellen worden voorstellen gedaan om onttrekkingen aan bestemmingsreserves te doen, budgetten over te hevelen over programma's heen via de algemene dekkingsreserve of de hoogte van de baten en lasten aan te passen.

Deze bijsturingvoorstellen zijn budget neutraal en hebben geen financiële impact op de programmabegroting.

Hieronder is een totaaloverzicht van alle budgettair neutrale wijzigingen per programma opgenomen.

Bijsturingvoorstellen

x € 1.000

Programma	Afwijkingen t.o.v. begroting 2021	Bijsturingvoorstellen		
		Overgeheveld naar 2022	Dotatie bestemmin- g reserves	Verschuivinge n tussen programma's
Bewoners en Bestuur	-32	0	-60	92
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed	500	-500	0	0
Duurzaamheid	924	-1.324	400	0
Bereikbaarheid	-160	0	160	0
Openbare ruimte en groen	5.520	0	-5.520	0
Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen	-175	0	0	175
Werk en Inkomen	-1262	-5938	0	7.200
Onderwijs	1.500	0	-1.500	0
Ondersteuning op maat	14.643	-14.500	0	-143
Volksgezondheid	-327	-124	0	451
Veiligheid	0	0	0	0
Cultuur	103	0	-103	0
Samenleven en Sport	2.608	0	-2.300	-308
Utrechts Vastgoed	-1.961	0	1.961	0
Algemene middelen	7.200	0	0	-7.200
Overhead	-333	0	600	-267
Totaal	28.748	-22.386	-6.362	-

Bewoners en Bestuur

Na budgettaire neutrale mutatie

Storting bijdrage waterschapverkiezingen in reserve verkiezingen

Omschrijving						x €
	2021	2022	2023	2024	2025	1.000
Van: budget verkiezingen	-60					
Naar: reserve verkiezingen	60					
Beslispunt: De in 2021 ontvangen bijdrage voor de Waterschapsverkiezingen '23 storten in de reserve verkiezingen.						
Argument: De bijdrage van de waterschappen is specifiek bedoeld als bijdrage in de kosten van de waterschapsverkiezingen in 2023.						

Incidentele aanpassing baten en lasten Verklaring omtrent gedrag (VOG) en naturalisaties

Omschrijving						x €
	2021	2022	2023	2024	2025	1.000
Verhogen Lasten VOG en naturalisaties	320					
Verhogen Baten VOG en naturalisaties	320					
Beslispunt: De baten en lasten aanpassen in het programma Bewoners en Bestuur in verband met : 1) een lagere vraag naar VOG's 2) meer vraag naar het product naturalisatie.						
Argument: 1) Er is minder vraag naar het product VOG bij de gemeente in 2021. Of dit een incidentele of structurele trend is, kunnen we nog niet zeggen en passen daarom de begroting alleen incidenteel aan. 2) Er is meer vraag naar het product naturalisaties dan begroot, door de effecten van Corona in 2020 en 2021 kunnen we op dit moment nog niet goed analyseren of dit een structurele trend is.						

Structurele aanpassing baten en lasten en overheveling budgetten tussen programma overhead en programma bewoners en bestuur in het kader van de begroting Burgerzaken (BZ) op orde.

Omschrijving						x € 1.000
	2021	2022	2023	2024	2025	
Verhogen Lasten product BZ algemeen	366	366	366	366	366	366
Verhogen Baten product BZ algemeen	366	366	366	366	366	366
Van : Overhead PBZ	-267	-267	-267	-267	-267	-267
Naar: Product burgerzaken	267	267	267	267	267	267
Beslispunt: De baten en lasten van het product BZ algemeen structureel aanpassen in het kader van begroting Burgerzaken op orde, waarbij we de stelposten van BZ algemeen verwerken in de producten van BZ .						
Argument: Door de stelposten te verwerken in de producten is er beter inzicht in de budgetten van de producten van burgerzaken.						
Beslispunt: Een aantal (materiële) budgetten van overhead PBZ structureel over te hevelen naar de producten BZ omdat deze budgetten bij het primaire proces van PBZ thuishoren.						
Argument: Volgens de BBV horen alle kosten die direct verbonden zijn aan activiteiten die gericht zijn op de klant in het primair proces. Voortschrijdend inzicht geeft aan dat deze kosten bij het primair proces horen.						

Vierjarige aanpassing lasten product Bovengemeentelijke samenwerking

Omschrijving						x €
	2021	2022	2023	2024	2025	1.000
Van: lasten product Bovengemeentelijke samenwerking	-175	-175	-175	-175	0	
Naar: lasten product Versterken Economische structuur in Programma Economie	175	175	175	175	0	
<p>Beslispunt: 0,175 miljoen euro EBU budget uit programma Bewoners & Bestuur overhevelen naar programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen voor de exploitatiebijdrage voor de ROM voor de periode van 2021 tot en met 2024.</p> <p>Argument: Het betreft een vierjarige afspraak, vastgelegd in de bestuursovereenkomst ROM en convenant U10-EBU-ROM. Daarnaast wordt inhoudelijk gestuurd op de ROM vanuit de doelstellingen van programma Economie. Hierom is het logisch om de bekostiging van de exploitatiebijdrage aan de ROM volledig bij programma Economie te beleggen.</p>						

Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed

Na budgettair neutrale mutatie

Uitstel en verschuiven werkzaamheden en lasten Implementatie Omgevingswet van 2021 naar 2022

Omschrijving						x € 1.000
	2021	2022	2023	2024	2025	
Ruimtelijke ontwikkeling, Wonen en Erfgoed uitstel inwerktredingsdatum Omgevingswet	-500	500				
<p>Beslispunt: Budget omgevingswet 2021 met 0,500 miljoen euro te verlagen en het budget Omgevingswet 2022 te verhogen met 0,500 miljoen euro.</p> <p>Argument: Uitstel van de Omgevingswet leidt ertoe dat een deel van het werk en bijbehorende de lasten van 0,500 miljoen euro verschuift naar 2022. Het budget is bestemd voor de voorbereidingen gericht op de inwerkingtreding van de wet, zoals het opleiden van medewerkers, het aanpassen van werkprocessen en het vullen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Mogelijk resteert na het verschuiven van dit budget van 2021 naar 2022 een tekort, omdat uitstel van de wet extra kosten met zich meebrengt.</p>						

Duurzaamheid

Na budgettaire neutrale mutatie

Verhogen baten en lasten in verband met de inzet van de reserves en subsidies binnen het onderdeel uitwerken van de energieambities

			x € 1.000				
Omschrijving			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Uitwerken energieambities	Verhogen lasten Energietransitie	200	575	575	575	
Naar	Uitwerken energieambities	Onttrekking reserve Utrechtse Energie	-200	-575	-575	-575	
Van	Uitwerken energieambities	Verhogen lasten Energietransitie	200				
Naar	Uitwerken energieambities	Onttrekking reserve Aardgasvrije wijken	-200				

Beslippunt: De baten en lasten binnen het onderdeel Uitwerken van de Energieambities te verhogen in verband met:

- 1,925 miljoen euro voor de jaren 2021 t/m 2024 voor de inzet van de reserve Utrechtse Energie aan subsidies en verduurzamingsmaatregelen.
- 0,2 miljoen euro in 2021 voor de gemaakte proceskosten rondom de wijkenaanpak aardgasvrij Overvecht-Noord.

Argument:

De reserve Utrechtse Energie wordt ingezet voor schommelingen in de uitgaven van de Energietransitie. Deze schommelingen ontstaan met name door de subsidieregelingen en verduurzamingsmaatregelen die worden uitgevoerd. De verwachting is dat deze reserve tot en met 2024 grotendeels wordt uitgegeven. Daarom worden deze onttrekkingen meerjarig in de begroting verwerkt. In de reserve Aardgasvrije wijken zijn middelen opgenomen voor proceskosten, die deels in 2021 gemaakt worden voor de wijkenaanpak Overvecht-Noord.

Verhogen baten en lasten onderdeel Leefomgeving, Veiligheid, Gevaarlijke stoffen

			x € 1.000				
Omschrijving			2021	2022	2023	2024	2025
	Leefomgeving, Veiligheid, Gevaarlijke stoffen	Verhogen lasten Geluidssaneringsprojecten	85				
	Leefomgeving, Veiligheid, Gevaarlijke stoffen	Verhogen baten Geluidssaneringsprojecten	85				
	Leefomgeving, Veiligheid, Gevaarlijke stoffen	Verhogen lasten Europese subsidies (URGE, CCCB)	30				
	Leefomgeving, Veiligheid, Gevaarlijke stoffen	Verhogen baten Europese subsidies (URGE, CCCB)	30				

Beslippunt: De baten en lasten binnen het onderdeel Leefomgeving, Veiligheid, en Gevaarlijke stoffen te verhogen in verband met:

- 0,085 miljoen euro in 2021 voor de uitvoering van geluidssaneringsprojecten waarvoor subsidie is ontvangen vanuit het rijk.
- 0,025 miljoen euro in 2021 voor de uitvoering van de Europese projecten URGE en CCCB.

Argument:

De inzet van de geluidssaneringsprojecten wordt bekostigd vanuit de rijkssubsidies die zijn ontvangen voor de saneringenwerkzaamheden op de Balijelaan en Lessinglaan, en voor de werkzaamheden op het gebied van begeleiding en toezicht.

Binnen de Europese projecten URGE (Circular) en City Changing Cargo Bikes (CCCB) worden kosten gemaakt voor de verbetering van circulariteit in de bouwsector en een gezonder leefklimaat. Voor deze kosten wordt subsidie ontvangen vanuit Europa.

Griftpark onderzoek

Omschrijving		2021	2022	2023	2024	x € 1.000 2025
Schone Bodem	Overhevelen lasten Griftpark onderzoek	-870	870			
Schone Bodem	Overhevelen baten Griftpark onderzoek	-870	870			
Schone Bodem	Overhevelen lasten Bestparc	-324	324			
Schone Bodem	Overhevelen lasten herinvestering Griftpark	-1.000	1000			

Beslispunt:

- 0,870 miljoen euro van het incidentele budget 2021 voor het Griftpark onderzoek in het kader van afbouw van de nazorg (waarvoor in totaal 2,8 miljoen euro subsidie is verleend) overhevelen naar 2022. De pilot die in 2021 is gestart loopt in 2022 door.
- 0,324 miljoen euro van het incidentele middelen voor het Bestparc onderzoek over te hevelen naar 2022. Besteding van dit budget is afhankelijk van de resultaten van de onderzoeken en pilot die met subsidiegeld worden uitgevoerd.
- De uitvoering van de herinvestering Griftpark is afhankelijk van het Bestparc onderzoek.

Argument:

De incidentele budgetten zijn geormerkte gelden voor onderzoek, pilots en herinvesteringen voor het Griftpark. De gelden zijn nodig om de activiteiten verder uit te kunnen voeren in 2022 en/of om terugbetaling aan het Rijk te doen.

Bereikbaarheid

Na budgettair neutrale mutatie

Verhogen baten en lasten voor het uitvoeren van maatregelen in het kader van de aanpak luchtkwaliteit

Omschrijving		2021	2022	2023	2024	x € 1.000 2025
Maatregelen Aanpak Luchtkwaliteit	Verhogen baten	904				
Maatregelen Aanpak Luchtkwaliteit	Verhogen lasten	904				

Beslispunt: De baten en lasten binnen het onderdeel Maatregelen Aanpak Luchtkwaliteit in 2021 met 0,904 miljoen euro te verhogen in verband met de ontvangen SPecifieke UitKering (SPUK) voor luchtkwaliteitsmaatregelen.

Argument: In het kader van het Schone Lucht Akkoord is vanuit Rijk een specifieke uitkering van 0,904 miljoen euro ontvangen voor de uitvoering van luchtkwaliteitsmaatregelen. De middelen worden ingezet voor maatregelen mobiele werktuigen, sloopsubsidie dieselloortuigen, Utrechtse Stook Standaard, en walstroompunten. Deze maatregelen zijn toegelicht in de raadsbrief: [Rijkssubsidie Schone Lucht Akkoord van 8 juni 2021](#).

Bijstellen baten en lasten maatregelen gebruik openbaar vervoer

			x € 1.000				
Omschrijving			2021	2022	2023	2024	2025
Maatregelen gebruik openbaar vervoer	Verlagen lasten busbaan Transwijk		-3.500				
Maatregelen gebruik openbaar vervoer	Verlagen baten busbaan Transwijk		-3.500				

Beslispunt: We stellen voor om de baten en lasten op het product OV naar beneden bij te stellen met een bedrag van 3,5 miljoen euro in verband met de busbaan Dichterswijk.

Argument: De lasten en baten zijn te hoog opgenomen in het onderbouwende kasritme en de begrotingswijziging van het MPB. De busbaan Transwijk wordt opgeleverd in 2021 en we verwachten dat de lasten en de provinciale baten lager uitvallen. Bij de afsluiting van het project zullen we een voorstel doen om, conform de gemaakte afspraak met de provincie, het niet bestede deel van de subsidie in te zetten voor de busbaan Dichterswijk. De uitwerking hiervan zullen we betrekken bij de herprogrammering in het MPR 2022.

Onttrekking uit de egalisatiereserve parkeerexploitatie

			x € 1.000				
Omschrijving			2021	2022	2023	2024	2025
			1				
Van	Uitvoeren maatregelen autoparkeren	Onttrekking Reserve	-160				
Naar	Uitvoeren maatregelen autoparkeren	Baten	160				

Beslispunt:

0,160 miljoen euro extra te onttrekken uit de egalisatiereserve parkeerexploitatie als gevolg van een lager resultaat bij het uitvoeren van maatregelen autoparkeren

Argument:

Het doel van de egalisatiereserve parkeerexploitatie is om schommelingen in bepaalde baten of lasten tussen de jaren te egaliseren. We verwachten dit jaar meer te onttrekken uit de reserve door een lager resultaat bij het uitvoeren van de maatregelen autoparkeren. Het lagere resultaat kan als volgt worden uitgesplitst:

- Door verdere optimalisatie van de inzet van scanauto's zijn meer controles uitgevoerd wat naar verwachting zal resulteren in meer naheffingsaanslagen (0,180 miljoen euro)
- Parkeergarage Berlijnplein is wegens calamiteiten gesloten. De sluiting zal naar verwachting leiden tot een inkomstenderving van 0,340 miljoen euro.

Openbare Ruimte en Groen

Na budgettair neutrale mutatie

Verlagen onttrekking reserve voor investeringen Meerjaren Groenprogramma in 2021

Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
Ontwikkelen van een aantrekkelijk groen	Verlagen onttrekking reserve Meerjaren Groenprogramma	400	0	0	0	0
Ontwikkelen van een aantrekkelijk groen	Verlagen lasten Meerjaren Groenprogramma	-400	0	0	0	0

Beslispunt:

De onttrekking uit de reserve Meerjaren Groenprogramma met 0,400 miljoen euro verlagen in 2021.

Argument:

De reserve Meerjaren Groenprogramma heeft als doel om schommelingen in de uitgaven op de groenprojecten op te vangen. Doordat de uitvoering van enkele projecten deels doorschuift naar 2022 wordt de begrote onttrekking naar beneden bijgesteld.

Onttrekking Reserve Grondbank

Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Reserve Grondbank	-25	0	0	0	0
Naar	Vervuilende grond afvoeren	25	0	0	0	0

Beslispunt:

Een bedrag van 0,025 miljoen euro onttrekken uit de Reserve Grondbank.

Argument:

Het afvoeren van vervuilende grond is opgenomen in de Reserve Grondbank.

Verhogen baten en lasten Bedrijfsafval

Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
Afval	Verhogen baten Bedrijfsafval	381	0	0	0	0
Afval	Verhogen lasten Bedrijfsafval	381	0	0	0	0

Beslispunt:

De baten en lasten incidenteel verhogen in 2021 met 0,381 miljoen euro.

Argument:

Hogere lasten Bedrijfsafval als gevolg van aanbesteding van verwerkingskosten per 1 januari 2021. De hogere lasten worden doorberekend naar de klanten.

Onttrekking Reserve Essentaksterfte

Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Reserve Essentaksterfte	-800	0	0	0	0
Naar	Lasten Essentaksterfte 2021	800	0	0	0	0

Beslispunt:

Een bedrag van 0,8 miljoen euro onttrekken uit de Reserve Essentaksterfte.

Argument:

De lasten voor Essentaksterfte zijn opgenomen in de Reserve Essentaksterfte. Verwachte lasten voor 2021 zijn 0,8 miljoen euro.

Toevoeging aan Reserve Ophaaldienst

			x € 1.000				
Omschrijving			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Afval	Verhogen baten Afvalstoffenheffing en verlagen lasten Afvalstoffenheffing 2021	-945	0	0	0	0
Naar	Afval	Reserve Ophaaldienst	945	0	0	0	0

Beslispunt:
Een bedrag van 0,945 miljoen euro toevoegen aan de reserve Ophaaldienst.

Argument:
Op basis van de opgave van de BghU voor de prognose 2021 is de verwachting dat de inkomsten uit de afvalstoffenheffing hoger en de kwijtscheldingen lager zijn dan in de begroting 2021 is opgenomen.

Toevoeging aan vaste activa reserve BOR

			x € 1.000				
Omschrijving			2021	2022	2023	2024	2025
Van		Verlagen lasten vervangingsinvesteringen	-5.000				
Naar		Vaste activa reserve nota BOR	5.000				

Beslispunt:
Een bedrag van 5 miljoen euro aan de vaste activa reserve toevoegen ten behoeve van wegwerken achterstallig onderhoud.

Argument:
Conform de financiële strategie uit de nota Beheer Openbare Ruimte wordt de initiële ruimte in de begroting in een vaste activa reserve gestort ter dekking van in de toekomst oplopende kapitaallasten.

Werk en Inkomen

Na budgettair neutrale mutatie

Overhevelen budget Werk en Inkomen van 2021 naar 2022

Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
W&I	Lasten	-5.938	5.938			

x € 1.000

Beslispunt:

1. De lasten verlagen van de actieagenda Utrecht schuldenvrij voor 2021 met 0,350 miljoen euro en de lasten verhogen in 2022 met hetzelfde bedrag.
2. De lasten verlagen van het programma re-integratie voor perspectief op werk met 1 miljoen euro in 2021 en verhogen in 2022.
3. De lasten verlagen van de doelstelling re-integratie voor Crisisdienstverlening met 1,5 miljoen euro in 2021 en verhogen in 2022.
4. De lasten verlagen van de doelstelling re-integratie voor het budget bestuursakkoord statushouders met 0,588 miljoen euro in 2021 en verhogen in 2022.
5. Overhevelen niet gebruikt budget van 2,5 miljoen euro voor de uitvoeringskosten TOZO van 2021 naar 2022

Argument:

1. Het verloop van de kosten en beschikbare dekking in de jaren loopt niet synchroon. We verwachten een deel van de kosten in 2022 te maken, daarvoor stellen we voor om 0,350 miljoen euro over te hevelen naar 2022.
2. De uitvoering van het programma perspectief op werk loopt door de beperkende maatregelen vertraging op, waarbij de kosten doorlopen in 2022.
3. Utrecht heeft als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio budget ontvangen voor de bestrijding van werkloosheid (regionale mobiliteitsteam en regionale aanpak jeugdwerkloosheid en schoolverlaters). Een deel van het budget wordt in 2022 uitgegeven.
4. In de resultaatbestemming 2020 is 0,588 miljoen euro overgeheveld naar 2021. We verwachten dit budget in 2022 nodig te hebben voor de extra kosten voor statushouders zoals de aanpak doorgaande lijn werk en taal en in het licht van de inwerkingtreding van de nieuwe inburgeringswet.
5. Wij verwachten in 2022 nog uitvoeringskosten voor de afronding van de TOZO, onder andere voor het verwerken van mutaties, nazorg en debiteuren (beheer). De vergoeding van het Rijk per besluit geldt voor alle toekomstige kosten die Gemeentes zullen maken.

Indicator / programma aanpassingen

- Wij stellen voor om de doelstelling van de Bijstandsprognose doelstelling 2021 van 12.500 naar 10.100 bij te stellen, op basis van de meest recente bijstandsprognose (23 juni 2021) welke is gemaakt naar aanleiding van de juniraming van het Centraal planbureau (CPB). De raming van een jaar geleden is, achteraf gezien, te hoog ingeschat, toen zaten we op het hoogtepunt van de coronacrisis.
- Wij stellen voor om de doelstelling 2021 van de effectindicator E.1.1.1 Aandeel personen dat actief is per arrangement 1 te verhogen van 40% naar 50%. Mede door de nieuwe instroom als gevolg van de coronacrisis zetten we meer in voor deze doelgroep om de kans op uitstroom naar werk te vergroten.
- Wij stellen voor om de doelstelling 2021 van de effectindicator E.1.1.1. Aandeel personen dat actief is per arrangement 2 te verhogen van 25% naar 30%. Met de aanpassingen rondom LKS verwachten we dat meer mensen (deeltijd) kunnen uitstromen naar werk. Uitstroom naar werk komt niet terug in de percentages van deze indicator omdat het bij deze indicator gaat om mensen die een bijstandsuitkering ontvangen. Wel verwachten we dat we in het verlengde hiervan meer mensen kunnen laten participeren naar vermogen.
- Wij stellen voor om de doelstelling 2021 van de prestatieindicator P.1.1.1. Inzet dienstverlening arrangement 1 te verhogen van 2.400 naar 3.000. Mede door de nieuwe instroom als gevolg van de coronacrisis zetten we meer in voor deze doelgroep om de kans op uitstroom naar werk te vergroten.
- Wij stellen voor om de doelstelling 2021 van de prestatieindicator P.1.1.1. Inzet dienstverlening arrangement 2 te verhogen van 400 naar 500. Met de aanpassingen rondom LKS verwachten we dat we meer dienstverlening kunnen inzetten voor deze groep.

Onderwijs

Na budgettair neutrale mutatie

Storting & onttrekking reserve huisvestingsprogramma

x € 1.000

		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Exploitatie huisvestingsprogramma	-2.500				
Naar	Storting reserve huisvestingsprogramma	2.500				
Van	Exploitatie huisvestingsprogramma	3.000				
Naar	Onttrekking reserve huisvestingsprogramma	-3.000				

Beslispunt:

Het deel van de geprogrammeerde huisvestingskosten waarvoor een verplichting is aangegaan maar die niet worden uitgegeven in 2021 maar in latere jaren, wordt in de reserve huisvestingsprogramma gestort (2,500 miljoen euro).

Het deel van de geprogrammeerde huisvestingskosten waarvoor een verplichting is aangegaan in eerdere jaren maar die nu in 2021 worden uitgegeven, wordt onttrokken aan de reserve (3,000 miljoen euro).

Argument:

In 2021 heeft Onderwijshuisvesting voor het huisvestingsprogramma in exploitatie een budget beschikbaar van 6,469 miljoen euro. Dit budget is opgebouwd uit beschikkingen die aan schoolbesturen zijn afgegeven.

Voor de middelen die in 2021 niet worden uitgegeven wordt een reservering getroffen, zodat ook in de komende jaren aan de verplichtingen kan worden voldaan. Daartegenover staan kosten die in 2021 zijn gemaakt en die betrekking hebben op huisvestingsprogramma's van voorgaande jaren. Deze middelen zijn in voorgaande jaren gestort in de reserve, en kunnen nu worden onttrokken uit de reserve.

Lagere kapitaallasten inzetten ter dekking van extra kosten tijdelijke huisvesting en verzekeringen en een storting in de vaste activa reserve ten behoeve van de renovatie van MFA het Zand

x € 1.000

		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Exploitatie afschrijvingen (stelpost)	-3.200				
Naar	Exploitatie huisvestingsprogramma en verzekeringspremies	1.200				
Naar	Storting reserve vaste activa	2.000				

Beslispunt:

Lagere kapitaallasten ten bedrage van 3,200 miljoen euro als gevolg van vertraagde oplevering van investeringen inzetten voor de dekking van hogere kosten voor tijdelijke huisvesting van ruim 1 miljoen euro en hogere verzekeringspremies van 0,150 miljoen euro en een storting van 2,000 miljoen euro in de reserve vaste activa ter dekking van de renovatie van MFA Het Zand

Argument:

Lagere kapitaallasten:

In 2021 is voor onderwijshuisvesting in de stelpost kapitaallasten een budget beschikbaar van 5,604 miljoen euro. Dit budget is bedoeld om afschrijvings- en rentekosten bij de activering van investeringen te dekken. In 2021 wordt hiervan naar verwachting 2,404 miljoen euro ingezet. Vanwege vertraging in de oplevering van investeringen is sprake van lagere kapitaallasten. Hierdoor resteert 3,200 miljoen euro.

Tijdelijke huisvesting:

Er blijkt meer budget nodig te zijn voor twee projecten dan nu is gebudgetteerd. Bij het opstellen van de budgetten voor 2021 was nog niet helder hoeveel er nodig was om dit te bekostigen. Voor het jaar 2022 wordt hier wel budget voor geraamd.

x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	2025
--	------	------	------	------	------

Hogere verzekeringspremies:

In 2021 is door afdeling schadebehandeling & verzekeren aangekondigd dat, in verband met een nieuwe aanbesteding, de verzekeringspremies hoger zijn. In 2021 bedragen deze hogere verzekeringspremies binnen Onderwijshuisvesting naar inschatting 0,150 miljoen euro. De hogere verzekeringspremies worden opgevangen door lagere kapitaallasten in 2021.

Storting reserve vaste activa ter dekking van de renovatie van MFA Het Zand:

Deze storting is nodig om voldoende budget te hebben voor de uitvoering van dit project, en om het project in de Programmabegroting 2022 en het Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting op te kunnen hogen. Ophoging van het budget is nodig om o.a. te kunnen voldoen aan een goed binnenklimaat.

Ondersteuning op maat**Na budgettair neutrale mutatie****Extra inzet dak- en thuislozen**

x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Van 24-uurs begeleiding	-14.500	14.500			

Beslispunt:

Het deel van de incidenteel beschikbare middelen voor de aanpak van dak- en thuisloosheid dat in 2022 wordt ingezet vanuit de Begroting 2021 over te zetten naar de Begroting 2022

Argument: In 2020 en 2021 is incidenteel geld beschikbaar gesteld door het rijk voor de aanpak van dak- en thuisloosheid voor in totaal 22,4 miljoen euro. Dit geld zetten we in voor het project Eerst een thuis. Zowel in 2020 als in 2021 is een deel van de middelen al ingezet via onder andere de contracten met aanbieders. Een groot deel van de kosten voor het project wordt echter in 2022 gemaakt. We stellen voor om de verwachte inzet van de middelen in 2022 door te schuiven naar de Begroting in 2022.

Volksgezondheid**Na budgettair neutrale mutatie****Interventies Gezonde Leefstijl**

x € 1.000

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Van Maatschappelijke Ontwikkeling	-451				
Naar Volksgezondheid	451				

Beslispunt:

In 2021 een bedrag begroten in verband met incidentele middelen van het Rijk vanuit de Regeling Sportakkoord en leefstijlinterventies 2020-2022. Dit bedrag voor 0,350 miljoen euro aan te wenden voor uitvoering van de Nadere Regel Subsidie Gezonde leefstijl gemeente Utrecht die op 6 juli 2021 door het college is vastgesteld. Het bedrag van 0,101 miljoen euro voor de coördinatie rond de nadere regel en voor het als gemeente zelf initiëren van interventies die passen bij de doelstelling.

Argument:

De middelen voor gezonde leefstijl zijn bedoeld voor versterking van de uitvoering van afspraken in lokale preventieakkoorden en ook voor extra ondersteuning aan gemeenten om (erkende) leefstijlinterventies in te zetten. Hiervoor wordt de nieuwe nadere regel subsidie gezonde leefstijl ingezet.

Het gaat hierbij om de uitvoering van extra interventies, naast het al bestaande aanbod in de gemeente, gericht op de bevordering van een gezonde leefstijl.

Lokaal Preventie akkoord

Omschrijving	x €				
	2021	2022	2023	2024	2025
Volksgezondheid baten	200				
Volksgezondheid lasten	200				

Beslispunt:

Een bedrag van 0,200 miljoen euro te begroten in verband met incidentele middelen vanuit de specifieke uitkering Lokale Preventie akkoorden en preventie aanpakken. Dit bedrag te benutten voor de gewenste inzet voor preventieve aanpak op leefstijl en in het bijzonder op (relevante onderliggende factoren van) roken, overgewicht en eventueel alcohol.

Argument:

Een van de uitgangspunten in de nota Volksgezondheidsbeleid (*nota Volksgezondheid 2019-2023 'gezondheid voor iedereen'*) is 'wij zetten in op kansgelijkheid', wat inhoudt dat we iets meer, extra's of anders doen waar dat nodig is. Ongelijke gevallen moet je ongelijk behandelen om zo gelijke kansen te realiseren. Dit uitgangspunt zal dus ook bij een eventuele toekenning van uitvoeringsbudget van toepassing zijn.

Coalitieakkoord versterken JGZ en sociale basis

Omschrijving	x € 1.000				
	2021	2022	2023	2024	2025
Volksgezondheid lasten	-124	124			

Beslispunt:

Het bedrag van 0,124 miljoen euro voor de evaluatie en borging door te schuiven naar 2022.

Argument:

De looptijd van het coalitieakkoord is van 2019 -2022. De realisatie van deze evaluatie valt met name in 2022 daarom schuiven we het budget door naar 2022.

Cultuur

Na budgettair neutrale mutatie

Reserve wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone

Omschrijving	x €				
	2021	2022	2023	2024	2025
Van Programma Cultuur - Programmering en productie	-103	-103	-103	309	0
Naar Reserve exploitatie Wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone	103	103	103	-309	0

Beslispunt:

- Het instellen van een reserve voor de opbouw van subsidiebudget ter dekking van de exploitatiesubsidie voor het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone in het jaar 2024.
- Een jaarlijkse dotatie van 0,103 miljoen euro in de periode 2021-2023.
- Een onttrekking van 0,309 miljoen euro in het jaar 2024.

Argument: De planning is dat in 2024 het wijkcultuurhuis Merwedekanaalzone is gerealiseerd. De subsidie die samenhangt met exploitatie is bepaald op 0,413 miljoen euro per jaar. Deze subsidie wordt in 2024 gedekt vanuit het programmabudget van Cultuur. Vanaf 2025 worden hier de extra middelen vanuit de 'groei voor de stad' voor aangesproken.

Gezien de omvang van de subsidie is het wenselijk om hier in de jaren 2021, 2022 en 2023 al jaarlijks middelen voor te reserveren.

Samenleven en Sport

Na budgettair neutrale mutatie

Compensatie van het rijk voor BTW-schade op sportgerelateerde overheadkosten

	x € 1.000				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Vergoeding BTW-schade sport (overhead)	500	500	500	500	500
Rijkscompensatie BTW-schade sport (overhead)	500	500	500	500	500

Beslispunt: Wij verhogen de lasten en baten binnen het programma Samenleven en Sport structureel op basis van de compensatie die het rijk jaarlijks toekent ter compensatie van de BTW-schade op de gemeentebrede processen die gerelateerd kunnen worden aan de sportfunctie.

Argument: Met ingang van 2019 is de sportfunctie vrijgesteld van BTW. Hierdoor ontstaat er voor de gemeente een nadeel waarvoor het Rijk een compensatieregeling heeft ingesteld. Jaarlijks dient de gemeente bij het Rijk een aanvraag ter compensatie van de BTW-schade voor dat jaar in. Onderdeel van deze aanvraag is ook de BTW-schade op de aan sport gerelateerde overheadposten. Voor 2021 heeft het Rijk hiervoor 0,5 miljoen euro compensatie toegekend. Zowel de BTW-lasten als de BTW-compensatiebaten voor deze overhead worden begroot en verwerkt op prestatiedoelstelling Accommodatiebeleid.

Rijksmiddelen voor uitvoering van het Utrechts Sportakkoord 2021

	x € 1.000				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Uitvoeringskosten Sportakkoord	400	200			
Rijksmiddelen Sportakkoord	400	200			

Beslispunt: Wij verhogen de lasten en baten binnen het programma Samenleven en Sport voor de jaren 2021 en 2022 incidenteel met 0,4 en 0,2 miljoen euro, op basis van de reeds ontvangen rijksmiddelen in 2021 en de voor 2022 toegezegde rijksmiddelen voor uitvoering van het Utrechts Sportakkoord 2020-2022.

Argument: Het Rijk stelt voor uitvoering van het Lokaal Utrechts Sportakkoord 2020-2022 in 2021 en 2022 respectievelijk incidenteel 0,4 en 0,2 miljoen euro beschikbaar. Zowel de baten als de lasten zijn nog niet in de begroting opgenomen.

Overheveling budget van programma Ondersteuning op maat naar het programma Samenleven en Sport inzake Nadere regel subsidie vrijwillige inzet voor elkaar

	x € 1.000				
Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
Van Programma Ondersteuning op maat, budget sociale prestaties en dagondersteuning	-143	-143	-143	-143	-143
Naar Programma Samenleven en Sport, budget informele ondersteuning	143	143	143	143	143

Beslispunt: Wij verlagen het programma Ondersteuning op maat, doelstelling 2.2.1 'Een toegankelijk en passend aanbod van aanvullende zorg en voorzieningen voor Utrechters' met 0,143 miljoen euro en verhogen het programma Samenleven en Sport, doelstelling 1.2.1 'We organiseren toegankelijke basisvoorzieningen' met 0,143 miljoen euro. In het college van 15 juni 2021 is besloten dit punt op te voeren bij de Tweede Bestuursrapportage 2021.

Argument: Dit vloeit voort uit de keuze om activiteiten die voornamelijk gericht zijn op het helpen organiseren van ontmoeting over te hevelen naar de Nadere regel subsidie vrijwillige inzet. Dit betreft activiteiten die uitgevoerd worden door welzijnsaccommodaties in zelfbeheer, informele zorg organisaties en buurtnetwerken om inwoners in een kwetsbare positie te bereiken en activeren.

Reservering investeringsruimte Sport

Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Kapitaallastenbudget Sport	-2.300				
Naar	Dotatie reserve vervanging Zwembaden	2.300				

Beslispunt: Het voorziene overschot op het kapitaallastenbudget binnen het programma Samenleven en Sport te reserveren voor de toekomstige vervanging van zwembaden Den Hommel en De Kwakel,
Argument: Het programma Samenleven en Sport beschikt over een budgettaire bandbreedte voor investeringen. Voor 2021 wordt voorzien dat het budget incidenteel niet volledig wordt benut. Op lange termijn wordt een knelpunt voorzien op het moment dat Den Hommel en De Kwakel vervangen moeten. Door nu het overschot te reserveren kan dit toekomstige knelpunt worden beperkt.

Utrechts vastgoed

Na budgettaire neutrale mutatie

Onttrekking reserve Leegstand Utrechts Vastgoed

Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebruik vastgoed	Onttrekking Reserve	-2.039			
Naar	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebruik vastgoed	Baten	1.810			
Naar	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebruik vastgoed	Lasten	229			

Beslispunt:
Een bedrag van 2,039 miljoen euro te onttrekken uit de reserve Leegstand Utrechts Vastgoed ter dekking van de verwachte huurderiving in 2021.
Argument:
Een vastgoedportefeuille heeft altijd te maken met leegstand. Een zekere mate van leegstand is noodzakelijk om de flexibiliteit te hebben om snel huisvesting mogelijk te maken. Jaarlijks wordt een percentage van de huuropbrengsten aan de reserve Leegstand Utrechts Vastgoed toegevoegd. Bij de tweede bestuursrapportage maken wij een inschatting van de verwachte huurderiving in 2021. Door de bijbehorende onttrekking uit de reserve reeds in de begroting te verwerken, zal het resultaat bij de jaarstukken minder van de begroting afwijken.

Toevoeging reserve Energieneutraal kernvastgoed

Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebruik vastgoed	Lasten	-590			
Naar	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebruik vastgoed	Toevoeging Reserve	590			

Beslispunt:
Een bedrag van 0,590 miljoen euro toe te voegen aan de reserve Energieneutraal kernvastgoed.
Argument:
De bestemmingsreserve ten behoeve van 'volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040' dient om toekomstige besparingen en nog niet bestede middelen voor de onrendabele top te reserveren voor toekomstige projecten. Hiermee blijft de raad budgetrecht houden over de middelen volledig duurzaam gemeentelijk vastgoed in 2040 en zijn deze middelen geoormerkt voor CO2 reductie bij het Utrechtse kernvastgoed. Het is van belang dat de bestemming van de middelen ongewijzigd blijft, omdat zonder deze middelen de onrendabele top van investeringen en onrendabele kapitaalslasten niet gedekt kunnen worden.
De in 2021 gemaakte kosten met betrekking tot duurzaamheidsinvesteringen zullen door middel van een bestedings- en dekkingsvoorstel aan de reserve onttrokken worden.

Onttrekking reserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed

			x € 1.000				
Omschrijving			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebruik vastgoed	Onttrekking Reserve	-315				
Naar	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebruik vastgoed	Lasten	315				
<p>Beslispunt: Een bedrag van 0,315 miljoen euro te onttrekken uit de reserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed.</p> <p>Argument: In de kostprijsdekkende huurberekening zit een opslag van 0,70% om kosten die voortkomen uit calamiteiten mee te kunnen dekken. Dit bedrag wordt jaarlijks toegevoegd aan de reserve Calamiteiten Utrechts Vastgoed. Bij de tweede bestuursrapportage maken wij een inschatting van de aan calamiteiten gerelateerde kosten in 2021. Door de bijbehorende onttrekking uit de reserve reeds in de begroting te verwerken, zal het resultaat bij de jaarstukken minder van de begroting afwijken.</p>							

Onttrekking reserve Stads kantoor

			x € 1.000				
Omschrijving			2021	2022	2023	2024	2025
Van	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebruik vastgoed	Onttrekking Reserve	-	197			
Naar	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebruik SB	Lasten	197				
<p>Beslispunt: Een bedrag van 0,197 miljoen euro te onttrekken uit de reserve Stads kantoor op basis van het jaarplan Onderhoud 2021.</p> <p>Argument: Bij de kredietaanvraag voor de aankoop van het Stads kantoor is afgesproken om een voorziening op te bouwen ter dekking van onderhoudskosten. Om aan de BBV-regelgeving te voldoen is de voorziening omgezet in de reserve Stads kantoor. De reserve wordt in de eerste jaren gebruikt voor het onderhoud. Aan het einde van de looptijd loopt de reserve op ten behoeve van het op prijspeil krijgen van kapitaallastebudget voor vervangingsinvestering. Door middel van deze mutatie worden de onderhoudskosten conform het jaarplan 2021 onttrokken.</p>							

Herzien besluit regeling 'Noodsteun Cultuur en Erfgoed'

			x € 1.000				
Omschrijving			2021	2022	2023	2024	2025
	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebruik vastgoed	Baten	128				
	Gemeentelijk vastgoed optimaal gebruik vastgoed	Lasten	128				
<p>Beslispunt: De baten en lasten binnen het programma Utrechts Vastgoed te verhogen met 0,128 miljoen euro.</p> <p>Argument: Naar aanleiding van een herzien besluit wordt een deel van de verstrekte huurkorting in het kader van de regeling 'Noodsteun Cultuur en Erfgoed' omgezet naar een subsidie.</p>							

Algemene middelen

Na budgettair neutrale mutatie

Overhevelen TONK-gelden van programma Algemene middelen naar programma Werk en Inkomen

		x € 1.000				
Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
Van	Algemene Middelen	-7.200				
Naar	Werk en Inkomen	7.200				

Beslispunt:

Via de Maart- en Septembercirculaire 2021 wordt verwacht dat er 7,2 miljoen euro aan TONK middelen zal worden ontvangen. De kosten zullen door het programma Werk en Inkomen worden gemaakt.

Argument:

De middelen voor TONK zijn bedoeld voor Werk en Inkomen om de uitvoering van deze taak te doen.

Overhead

Na budgettair neutrale mutatie

Onttrekking ICT reserve

		x € 1.000				
Omschrijving		2021	2022	2023	2024	2025
Van	ICT Reserve	-600				
Naar	Programma overhead IPM	600				

Beslispunt:

Een bedrag van 0,600 miljoen euro onttrekken uit de ICT reserve ten behoeve van de ICT-projecten.

Argument:

De ICT-reserve is ingesteld om schommelingen op te vangen wanneer de uitvoering van ICT-projecten niet synchroon loopt met de jaarsnedes van de toegekende budgetten. In 2020 heeft er een storting in de reserve plaatsgevonden omdat diverse ICT-programma's door de coronapandemie vertraging hadden opgelopen. Dit jaar wordt deze vertraging ingelopen. Uitgaande van de momenteel beschikbare informatie en prognoses stellen we voor om ter dekking van de doorgeschoven kosten een dekkingsvoorstel in te dienen van 0,6 miljoen euro.

3. Investerings

In dit hoofdstuk geven inzicht in de afwijkingen bij investeringsprojecten.

3.1 Voortgang risicovolle projecten

In deze paragraaf gaven we tot aan de Eerste Bestuursrapportage 2021 informatie over de voortgang van grote investeringsprojecten. Met de vaststelling van de Regeling risicovolle projecten op 17 juni 2021 is besloten om twee keer per jaar bij de voortgangsrapportages in een apart document informatie te geven over de voortgang, risico's en eventuele wijzigingen ten opzichte van de uitgangspunten zoals beschreven in de startdocumenten van de risicovolle projecten. We verwijzen u daarom naar het aparte [raadsvoorstel over de startdocumenten en voortgang van de risicovolle projecten](#).

Voor projecten die niet onder de Regeling risicovolle projecten vallen blijft gelden dat eventuele bijstuuringsvoorstellen voor kredieten in de bestuursrapportage worden opgenomen.

3.2 Bijstuuringsvoorstellen

Bijstuuringsvoorstellen voor kredieten maken vanaf 2021 deel uit van de tweede bestuursrapportage paragraaf Investerings. Hiermee voldoende we aan de regels van het BBV. In de Eerste Bestuursrapportage 2021 zijn al een groot deel van de wijzigingen in de investeringskredieten opgenomen en vastgesteld door de Raad. In deze tweede bestuursrapportage worden in twee programma's nog aanvullend voorstellen gedaan voor wijzigingen van investeringsprojecten. De programma's waar dit van toepassing is zijn:

- Openbare Ruimte en Groen
- Cultuur

Bij overige investeringskredieten waar we voor het jaar 2021 nog een wijziging verwachten in het kader van de rechtmatigheid, zullen we dit in 2021 ook nog aan de raad voorleggen.

Wijzigingen van investeringskredieten voor de jaren 2022 en verder zullen betrokken worden bij Eerste Bestuursrapportage 2022, inclusief de bijbehorende begrotingswijziging.

3.2.1 Investeringsprojecten Openbare Ruimte en Groen

Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 1e Berap 2021	Bijstuuringsvoorstellen 2e Berap 2021	x € 1.000
			Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e Berap 2021
Programma Wervengebied (incl. WKM)	38.900	9.400	48.300
Projecten uit de nota kapitaalgoederen	19.093		19.093
Totaal	57.993	9.400	67.393

Programma Wervengebied (Wal- en Kluisuren)

In 2020 is het Plan van aanpak Wervengebied vastgesteld. Op basis van dit plan van aanpak is de scope van het project wal- en kluisuren verbreed naar het Programma Wervengebied. Daarnaast is incidenteel geld toegekend, in 2021, om de programmakosten te dekken. In het voorjaar van 2021 is conform afspraak een programmaplan Wervengebied opgesteld waar de scope en financiën tot en met 2023 is betrokken. In dit programmaplan is toegelicht wat we in de periode 2021 -2023, van 48 miljoen euro, voornemens zijn te gaan uitvoeren en welke budgetten hiervoor beschikbaar en nog benodigd zijn.

Dit [programmmaplan](#) is op 15 juli 2021 vastgesteld. In de voorjaarsnota 2021 is een bedrag van 9,4 miljoen euro beschikbaar gesteld bovenop het bestaande budget om de meest dringende werkzaamheden in de jaren 2021-2023 te kunnen uitvoeren.

3.2.2 Investeringsprojecten Cultuur

	x € 1.000		
Vervangingsinvesteringen Onderwijs	Geautoriseerde uitgaven t/m 1e Berap 2021	Bijsturings-voorstellen 2e Berap 2021	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2e Berap 2021
De Machinerie	3.550	225	3.775
Totaal	3.550	225	3.775

De Machinerie

Op 19 december 2019 heeft de gemeenteraad besloten om met 'De Machinerie' een plek voor vernieuwende film en beeldcultuur te realiseren in het Werkspoorgebied in samenwerking met private partij Erfgoed Werkspoor Utrecht BV (EWU BV) en voor realisatie van het pand een investeringsbijdrage van 3,55 miljoen euro te verstrekken.

De coronamaatregelen zorgen voor vertraging in de bouw van de Machinerie. Om deze reden stellen wij voor om de indexering op de gemeentelijke bijdrage door te zetten. Daarmee wordt het krediet voor de Machinerie met 0,225 miljoen opgehoogd. Met deze ophoging is het mogelijk om de prijsinflatie van het gemeentelijke deel van de stichtingskosten in de jaren 2021 en 2022 te compenseren. In lijn met oorspronkelijke verhouding van financiering zal de prijsinflatie op het overige deel van de stichtingskosten in de jaren 2021 en 2022 worden opgebracht door Erfgoed Werkspoor Utrecht BV (EWU) en stichting De Machinerie.

In het tweede kwartaal van 2021 is een definitief ontwerp opgesteld voor de bouw van de Machinerie inclusief een actuele kostenraming. Door de mondiale pandemie zijn de prijzen van hout en staal sterk gestegen. Hierdoor is er een substantiële prijsstijging van de bouwkosten. De komende periode wordt onderzoek gedaan hoe deze prijsstijging te ondervangen is. Daarbij zal motie 492 'kostenoverschrijdingen Machinerie? Dan versobering!' worden betrokken. Indien hiervoor aanvullend krediet benodigd is zal daartoe een voorstel worden gedaan aan de gemeenteraad.

4. Peilstok Stedelijke Ontwikkeling

Inleiding

In de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling geven wij een actueel beeld van de verdeling van de actuele plancapaciteit woningbouw (lange termijn) en de stedelijke prognose woningbouw (korte termijn 2021-2023), rapporteren wij over de stand van de grondexploitatieprojecten (binnenstedelijk, Leidsche Rijn en Stationsgebied) en de stand van zaken van de investeringsimpuls RSU, voor zover deze afwijkt van het Meerjaren Perspectief Ruimte 2021 (MPR 2021). Een belangrijke ontwikkeling is dat ten opzichte van het MPR 2021 het saldo van de grondexploitatie Leidsche Rijn, Papendorp, verbetert met bijna 17 miljoen euro. In de Voorjaarsnota en het MPR 2021 hebben wij in het financieel beeld rekening gehouden met aanvullende ruimte van 15 miljoen euro vanwege een verdichtingsopgave in Leidsche Rijn.

In de eerste helft van dit jaar zijn bijna 2.000 woningen in aanbouw genomen. Voor heel 2021 verwachten wij dat ongeveer 2.900 woningen in aanbouw gaan en daarmee in lijn met de bandbreedte zoals die in het MPR is gepresenteerd. Van de harde plancapaciteit (conform gemeentelijke definitie) bestaat 32% uit zelfstandige sociale huurwoningen. 25% van de plancapaciteit valt in het middensegment (koop/huur) zoals in de Woonvisie is gedefinieerd.

Actuele ontwikkelingen woningbouw

Plancapaciteit woningbouw lange termijn

In het MPR 2021 is een overzicht gegeven van de plancapaciteit woningbouw t/m 2040 op basis van verschillende definities van hardheid met peildatum 1 februari 2021. De totale gemeentelijke plancapaciteit bevat op dit moment ruim 63.500 tot 71.000 woningen waar we in het MPR 2021 uit gingen van 62.500 tot 70.500 woningen. Hierbij is het van belang om aan te geven dat het gaat om dynamische gegevens die continu in beweging zijn. Het gaat kortgezegd om prognoses, niet om vaste gegevens.

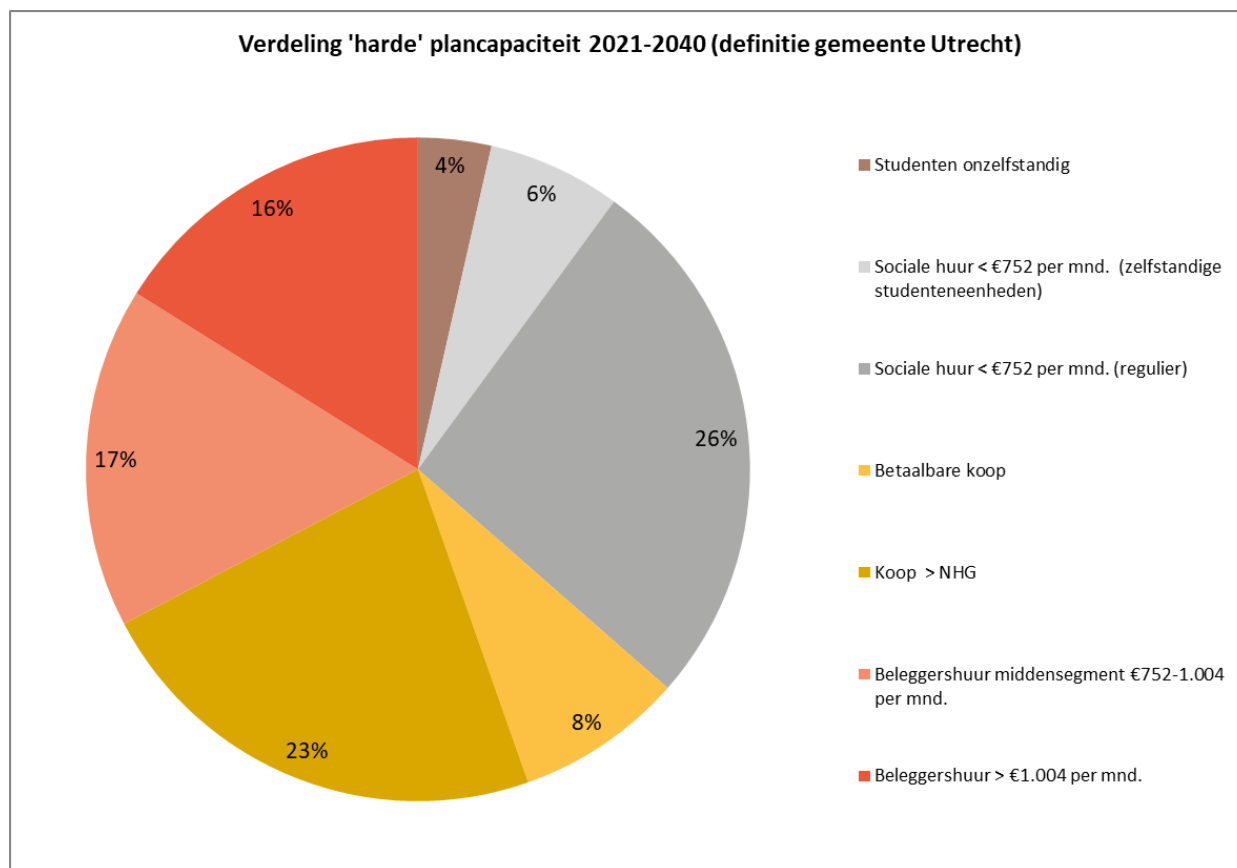
Van de totale plancapaciteit vallen ongeveer 13.500 woningen onder de door ABF Research (en Rijk) gehanteerde strikte definitie van harde plancapaciteit (minimaal vastgesteld of onherroepelijk planologisch juridisch kader). Dit is een lichte toename ten opzichte van het MPR (ruim 13.000) doordat het bestemmingsplan Eendrachtlaan 10 is vastgesteld. Inmiddels is ook het bestemmingsplan "Cartesiusdriehoek Fase 2-6" ter besluitvorming aan de raad aangeboden waarmee de bouw van circa 2.530 woningen mogelijk wordt gemaakt. Aanvullend wordt dit jaar onder andere het bestemmingsplan Beurskwartier ter besluitvorming voorgelegd aan de raad waardoor dit aantal naar verwachting fors zal toenemen en wordt gewerkt aan het bestemmingsplan voor Merwede dat de realisatie van duizenden extra woningen mogelijk moet maken.

De gemeentelijke definitie (zie toelichting op pagina 19 in het MPR 2021) van 'harde' plancapaciteit resulteert in een plancapaciteit van circa 41.500-43.500 woningen. Onder de 'harde' plancapaciteit vallen dus ook projecten die zich in een zeer vroeg planstadium bevinden waarbij we de intentie hebben uitgesproken om mee te werken maar daadwerkelijke realisatie afhankelijk is van voorwaarden waaronder bijvoorbeeld mobiliteit. Dit betekent een toename van de 'harde' plancapaciteit ten opzichte van het MPR 2021 doordat sinds 1 februari 2021 onder andere intentiedocumenten zijn vastgesteld voor bijvoorbeeld Gebiedsontwikkeling Galgenwaard en Livingstonelaan 609. Ook zijn eerdere inschattingen in projecten ten aanzien van het te realiseren woningbouwprogramma bijgesteld op basis van de laatste inzichten. Aanvullend onderscheiden we nog een zachte potentiële plancapaciteit van bijna 22.000-27.500 woningen.

Relatie met de bestaande voorraad en lange termijn doelstellingen

Als we kijken naar de verdeling van de 'harde' plancapaciteit (conform de door de gemeente Utrecht gehanteerde definitie) ziet de verdeling in woon-/prijscategorieën er zoals in onderstaand figuur weergegeven uit.

De omvang en verdeling van de plancapaciteit zijn dynamisch en worden jaarlijks bijgesteld op basis van de actuele projectinformatie. Voor projecten waar bijvoorbeeld alleen een intentiedocument is vastgesteld waarin geen concrete uitspraken zijn gedaan over het te onderzoeken programma, is een inschatting gemaakt van het programma. Ook zijn voor gebiedsontwikkelingen waar in omgevingsvisies alleen percentages zijn vastgelegd voor specifieke categorieën (bijvoorbeeld aandeel sociale huur) aannames gedaan voor het overige deel van het programma (gelijkmatig verdeeld).

Sociale huur en middensegment

De verdeling laat zien dat, net als in het MPR 2021, de harde plancapaciteit voor 32% bestaat uit zelfstandige sociale huurwoningen waarvan 6% zelfstandige studenteneenheden en 26% reguliere sociale huurwoningen. Het aandeel onzelfstandige studenteneenheden (4%) maakt geen onderdeel uit van de sociale huur, maar wij sturen wel op de toename van dit aantal via het convenant studentenhuysvesting.

33% van de harde plancapaciteit valt in het beleggershuursegment waarvan, net als in de Peilstok SO 2020, 17% met een huurprijs tussen de 752 en 1.004 euro per maand (middenhuursegment). 8% bestaat uit betaalbare koopwoningen. Dit betekent dat 25% van de plancapaciteit in het middensegment (koop/huur) valt zoals in de Woonvisie is gedefinieerd waar dit in het MPR 2021 24% betrof. Door het verwerken van de laatste inzichten van het te realiseren woningbouwprogramma in projecten is het aandeel middenhuur licht gestegen.

Van de plannen waarvoor tussen 1 juli 2018 en 1 juli 2021 het start-/intentiedocument bestuurlijk is vastgesteld, is ruim 45% sociale huur (waarvan 13% zelfstandige studenteneenheden) en 25% middensegment (koop/huur). Op die manier maken we met elkaar de beweging om de woningvoorraad in 2040 uit 35% sociaal en 25% middensegment te laten bestaan. Echter, ten behoeve van het realiseren van een voldoende betaalbare voorraad voor lage inkomens en middengroepen blijft de productie van voldoende woningen in de sociale huur en het middensegment urgent. Op dit moment bestaat de woningvoorraad uit 35% sociale huur. Gegeven het streven de sociale huur in de woningvoorraad richting 2040 op peil te houden (35%) is het huidige aandeel in de harde plancapaciteit

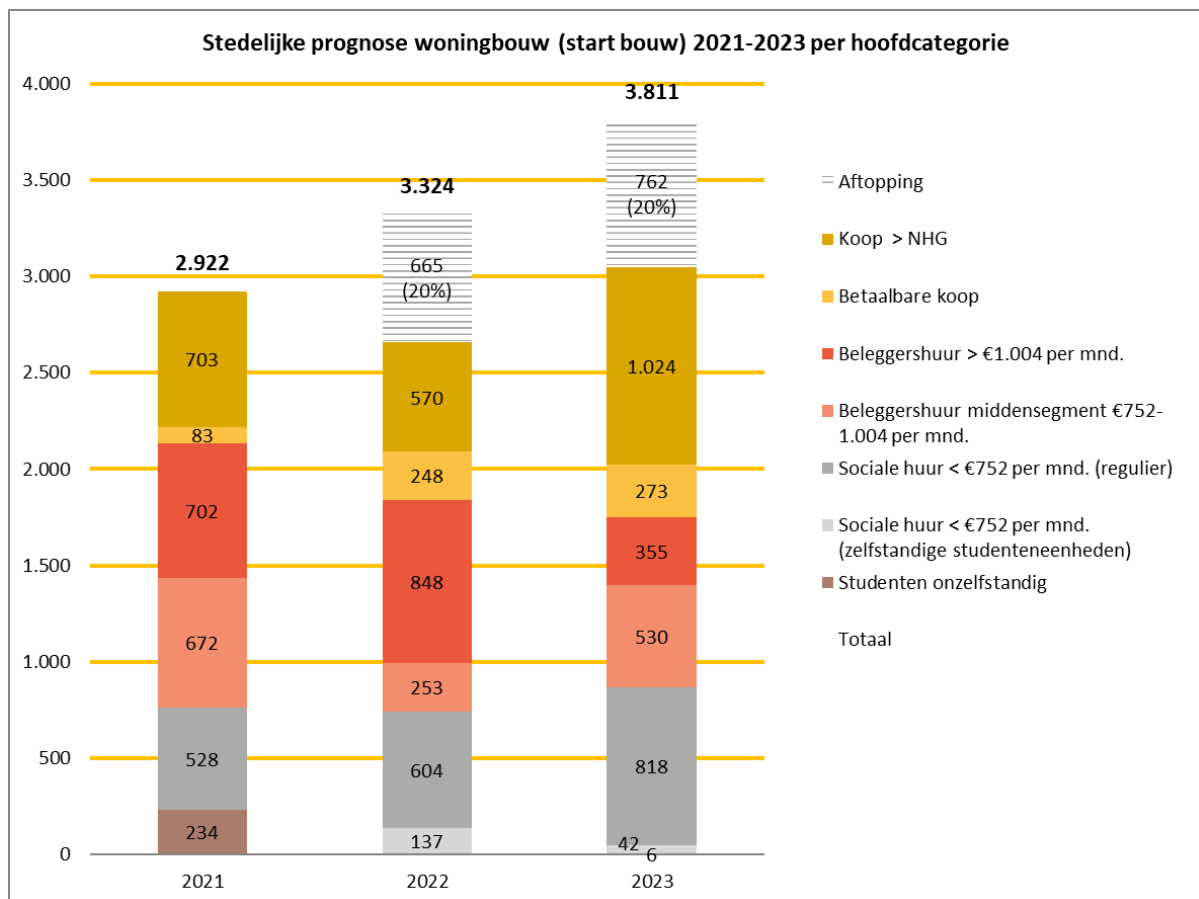
(32%) nog niet voldoende. De ambitie, zoals ook met de STUW-corporaties afgesproken via de prestatieafspraken, is om de sociale voorraad mee te laten groeien met de groei van de stad.

In het middensegment staat -nog sterker dan voorheen- het koopsegment onder forse druk. Door uiteenlopende factoren (krapte in bestaand en nieuw aanbod, weinig mutaties, lage rente, etcetera) is de Utrechtse koopwoningmarkt oververhit te noemen. Juist nu vindt de gemeente het belangrijk om betaalbare koop te stimuleren. Zowel door meer en kwalitatief goed aanbod te realiseren in de toekomst, als om ook te borgen dat woningen in dat segment behouden blijven. In dat kader is het Actieplan Betaalbare koop net voor het zomerreces aan de raad aangeboden voor besluitvorming. We blijven ook aandacht hebben voor de uitvoering van het Actieplan Middenhuur. Dat wordt in samenspraak met partners geëvalueerd en de uitkomsten hiervan worden nog dit jaar aan de raad gestuurd.

Prognose start bouw korte termijn 2021-2023

Zoals in het MPR is toegelicht resulteerde de extra productie van 500 woningen in Leidsche Rijn Centrum in 2020 erin dat deze woningen in de prognose van het MPR niet meer meetellen in 2021 waardoor deze lager uitviel dan eerder werd geprognosticeerd. Voor 2021 gingen we daarom uit van een productie (start bouw) van minimaal 2.800 woningen en maximaal 3.100 woningen.

In de eerste helft van dit jaar zijn bijna 2.000 woningen in aanbouw genomen. Voor heel 2021 verwachten wij dat ruim 2.900 woningen in aanbouw gaan en daarmee in lijn met de bandbreedte zoals die in het MPR is gepresenteerd.

De prognose voor 2022 en 2023 gaat uit van het in aanbouw nemen van respectievelijk circa 2.700 tot 3.300 (waarvan op dit moment ongeveer 2.000 hard conform definitie ABF research/Rijk) woningen en circa 3.000 tot 3.800 woningen (waarvan op dit moment ongeveer 900 hard conform definitie ABF research/Rijk). Het is dus van belang om richting 2023 de bestemmingsplannen van de betreffende projecten (zoals Cartesiusdriehoek fase 2-6, Merwedekanaalzone) in besluitvorming te brengen.

Zoals uit de landelijke berichtgeving maar ook uit de gesprekken met de partners uit de kopgroep van het stadsakkoord blijkt spelen bij de voortgang van projecten de schaarste aan bouwmaterialen en het tekort aan personeel een steeds grotere rol. Ook binnen de Gemeente Utrecht geldt dat wij op dit moment onvoldoende personeel hebben om alle lopende projecten en nieuwe initiatieven goed te kunnen bemensen. Om op korte termijn de behandeling van aanvragen enigszins te versnellen en daarmee zoveel mogelijk invulling te geven aan de ambities van versnelling van de bouwproductie en de offensieve strategie waarmee we uit de crisis willen te komen, wordt extra personeel geworven. Ook dat is niet gemakkelijk; vakspecialisten zijn op de huidige arbeidsmarkt moeilijk te vinden. We onderzoeken ook, mede in het licht van de omgevingswet, of wij de processen rondom bouwaanvragen en -vergunningen kunnen versnellen.

Voortgang 250+ projecten/gebiedsontwikkelingen

Om meer inzicht te geven in de voortgang van de woningbouwproductie rapporteren we vanaf het MPR 2021 halfjaarlijks specifiek over de projecten (of gebiedsontwikkelingen) met meer dan 250 woningen (bijlage Voortgang woningbouwprojecten 250+). Zoals toegezegd in de commissie S&R over de Voorjaarsnota en het MPR 2021 hebben we aan dat overzicht het jaar van oplevering toegevoegd en laten we de initiële planning zoals deze bij de Peilstok SO 2020 was opgenomen (peildatum 1 juli 2020) staan. Zoals uit het overzicht blijkt is het project De Buurt in Overvecht inmiddels opgeleverd. Het project Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok G11 + G12 is toegevoegd. De oorzaken van bijstelling in prognoses zijn, zoals in het MPR is toegelicht, divers en komen in de bijlage terug in de kolom met toelichting. Het gaat daarbij vaak om projectspecifieke vraagstukken zoals bijvoorbeeld bij de Cartesiusdriehoek de borging over de toekomst van de muzikale broedplaats dB's. Een aantal keer blijkt de complexiteit van het project een oorzaak te zijn en ook langere onderhandelingen dan verwacht hebben effect op de planning.

Grondexploitatie

Binnenstedelijke Grondexploitatie

1. Jaarschijf 2021

In de Programmabegroting 2021 is voor de binnenstedelijke grondexploitatie een jaarsnede 2021 voor lasten en baten opgenomen. Deze jaarsnede is bij de actualisatie van de grondexploitatie (MPR 2021) bijgesteld (kolom Programmabegroting 2021). In deze paragraaf rapporteren wij over de ontwikkeling van lasten en baten gedurende de eerste helft van 2021 en de prognose voor de tweede helft van 2021. Dit geeft een actueel beeld van de jaarschijf 2021.

Toelichting prognose lasten en baten 2021

Op basis van de tot 1 juli 2021 daadwerkelijk gerealiseerde lasten en baten inclusief de projectplanningen, is de resterende prognose voor 2021 bepaald. Op basis van deze analyse worden in 2021 minder lasten (0,8 miljoen euro) en meer baten (15,3 miljoen euro) verwacht dan begroot voor de binnenstedelijke grondexploitatie.

Lasten

Lasten (in miljoenen euro's)	Programma begroting 2021	Resultaat 1 ^e helft 2021	Prognose 2 ^e helft 2021	Peilstok prognose 2021	x € 1.000.000
					Afwijking tov begroting 2021
BRM / WRM	9,7	4,4	4,2	8,5	1,2
Verwerving	1,9	0,8	1,0	1,9	0,0
VAT-kosten	0,8	0,3	0,6	0,8	0,0
Plankosten	1,4	1,3	1,3	2,6	-1,2
Bijdragen aan	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8
Rente	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0
Overig	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0
Totaal lasten	15,1	6,8	7,6	14,3	0,8

De totale verwachte afwijking van de lasten ten opzichte van de Programmabegroting 2021 bedraagt 0,8 miljoen euro. Van de afwijking heeft 2,0 miljoen euro betrekking op verschuivingen in de planning van de binnenstedelijke grondexploitatie. De verschuivingen hebben voornamelijk betrekking op de grondexploitatie Merwedekanaalzone deelgebied 4: Defensierrein (0,8 miljoen euro), Centrumplan Vleuten (0,8 miljoen euro), Hart de Meern (0,3 miljoen euro) en Opaalweg (0,1 miljoen euro). De lasten die niet worden gemaakt in 2021, worden verwacht in 2022. De afwijking plankosten (-1,2 miljoen euro) heeft betrekking op de gebiedsontwikkeling Zuilense Vecht, waarvoor dit jaar de grondexploitatie geopend is.

Baten

Baten (in miljoenen euro's)	Programma begroting 2021	Resultaat 1 ^e helft 2021	Prognose 2 ^e helft 2021	Peilstok prognose 2021	x € 1.000.000
					Afwijking tov begroting 2021
Woningbouw	1,1	0,0	16,1	16,1	15,0
Niet-woningbouw	9,5	0,4	9,1	9,5	0,0
Bijdragen derden	0,0	0,4	-0,1	0,3	0,3
Overig	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Totaal baten	10,7	0,8	25,2	26,0	15,3

Ten opzichte van de Programmabegroting 2021 bedraagt de totale verwachte afwijking aan de batenkant 15,3 miljoen euro. De tabel laat zien dat alle baten woningbouw (16,1 miljoen euro) in de tweede helft van 2021 worden ontvangen. De opbrengst heeft betrekking op de grondexploitatie Opaalweg (1,1 miljoen euro) en Merwedekanaalzone deelgebied 4: Defensierrein (15,0 miljoen euro) waarbij een deel van de totaal geraamde opbrengst woningbouw vanwege een wijziging in het betaalschema in 2021

wordt ontvangen. De ontvangen baten in niet woningbouw (0,4 miljoen euro) hebben betrekking op de grondexploitatie Centrumplan Vleuten. Het restant van de baten wordt naar verwachting in de tweede helft van 2021 ontvangen.

De afwijking op bijdrage derden betreft een ontvangen subsidie van de provincie voor de gebiedsontwikkeling Zuilense Vecht (0,3 miljoen euro).

Het verschil tussen de verantwoorde lasten en baten in de eerste helft van 2021 en de prognose in de tweede helft wordt verder in belangrijke mate verklaard doordat een aantal financieel technische verwerkingen plaatsvindt in de tweede helft van het jaar.

Wijzigingen lopende grondexploitaties

Befu-terrein

Voor de herontwikkeling van het Befu-terrein is een concept SPvE Befu-terrein uitgewerkt. Het SPvE ten behoeve van een definitieve invulling anticipeert op de realisatie van circa 76 woningen in verschillende categorieën. Bij de actualisatie (MPR 2021) is de grondexploitatie Befu-terrein in lijn met de uitgewerkte plannen geactualiseerd. Hierin zijn geen significante wijzigingen. De realisatie van het geplande nieuwbouwproject is echter afhankelijk van een geluidsscherm langs de A12 als noodzakelijke geluidssanering van de locatie. De bouw van het geluidsscherm is vanwege de procedure rond het Tracébesluit Ring Utrecht (TB 2020) op dit moment onzeker, zowel door de stikstofproblematiek als door een mogelijke wijziging van standpunt van een nieuw kabinet. Vanwege deze onzekerheid wordt op dit moment ook de mogelijkheid van een tijdelijke invulling van de locatie met wonen onderzocht. Hierover wordt de raad apart geïnformeerd.

Merwedekanaalzone deelgebied 4: Defensieterrein

Bij de actualisatie van de grondexploitatie (MPR 2021) zijn er 200 woningen (100 sociaal en 100 middenhuur) aan het programma toegevoegd. De onderhandelingen met BPD over nog eens 150 extra woningen (betaalbare koop) zijn afgerond. Deze woningen worden in 2022 aan de grondexploitatie toegevoegd waardoor het saldo van de grondexploitatie nog verder zal verbeteren. Voor de toevoeging van 350 extra woningen is een aanpassing van het bestemmingsplan nodig. In het najaar ligt het bestemmingsplan ter visie. Begin 2022 wordt het bestemmingsplan en de allonge op de koopovereenkomst aan de raad voorgelegd.

In 2021 geopende grondexploitatie

Zuilense Vecht

De grondexploitatie Zuilense Vecht is eind mei 2021 samen met het IPvE en SPvE vastgesteld waardoor de lasten en baten voor het eerst onderdeel zijn van de peilstok. Het resultaat van de grondexploitatie Zuilense Vecht is positief op eindwaarde (2,3 miljoen euro). Conform raadsbesluit is dit positieve saldo bestemd voor de aanleg van sportvoorzieningen. Er zijn voor deze peilstok geen wijzigingen te melden ten opzichte van de vastgestelde grondexploitatie.

Het toevoegen van een nieuwe grondexploitatie heeft zowel invloed op het saldo onderhanden werk als op het geprognosticeerd eindresultaat van de binnenstedelijke grondexploitaties. Het saldo onderhanden werk neemt toe met de reeds gemaakte lasten en baten voor dit nieuwe project tot 1 juli 2021.

Nog in 2021 te openen grondexploitaties

Beurskwartier

Voor de nog te openen grondexploitatie Beurskwartier is een voorbereidingskrediet van 5,8 miljoen euro vrijgegeven. Op peildatum 1 juli 2021 is 3,9 miljoen euro aan lasten gerealiseerd, waarvan 0,7 miljoen euro in jaarsnede 2021.

De grondexploitatie Beurskwartier leggen wij naar verwachting in het najaar van 2021 ter besluitvorming aan de raad voor. De tot op heden gemaakte kosten ten laste van het voorbereidingskrediet worden bij vaststelling met de grondexploitatie verrekend.

Merwedekanaalzone deelgebied 5

In deelgebied 5 is de gemeente eigenaar van het OPG-terrein en de busstalling. Bij de vaststelling van het Stedenbouwkundig Plan Merwede door de gemeenteraad zal de grondexploitatie voor het OPG-terrein en de busstalling geopend worden. De verwachting is dat in het najaar van 2021 een besluit wordt genomen over de vaststelling van het SP en Omgevingsvisie. De grondexploitatie laat een positief resultaat zien. Ten opzichte van het MPR 2021 zijn geen wijzigingen te vermelden.

2. Prognose Onderhanden Werk 2021

De post onderhanden werk bevat de boekwaarde van de lopende grondexploitaties. De boekwaarde is het saldo van alle geboekte lasten en baten. Een positieve stand van het saldo betekent meer geboekte lasten dan geboekte baten. Het saldo onderhanden werk wijzigt niet alleen door aanpassingen in de lasten en baten van de lopende grondexploitaties maar ook met bij voorbeeld het afsluiten van de exploitaties en tussentijdse winstneming. De verwachte ontwikkeling van de stand van het onderhanden werk lichten wij toe in de bijlage Onderhanden Werk Grondexploitaties 2021.

3. Geprognosticeerd eindresultaat binnenstedelijke grondexploitaties

Wij verwachten op basis van de huidige besluiten één grote afwijking van het in het MPR 2021 gemelde geprognosticeerde resultaat voor de binnenstedelijke grondexploitaties. Door het vaststellen van het SPvE/IPvE Zuilense Vecht en daarmee de grondexploitatie Zuilense Vecht wijzigt het geprognosticeerde resultaat met 2,3 miljoen euro positief (op eindwaarde). Conform raadsbesluit is dit positieve saldo bestemd voor de aanleg van sportvoorzieningen.

In lijn met het MPR 2021 worden dit jaar geen grondexploitaties afgesloten.

4. Risicoparagraaf binnenstedelijke grondexploitaties

Conform de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen actualiseren wij twee keer per jaar de risicoanalyse. De in het MPR 2021 geschetste risico's zijn nog actueel. De risicoanalyse is opgedeeld in generieke risico's en project specifieke risico's.

Voor wat betreft de generieke risico's heeft zich in enkele grondexploitaties een vertraging in planning voorgedaan. Het vertragingseffect was becijferd als een klein risico. Het daadwerkelijk optreden van het vertragingseffect blijkt door de lage rente nauwelijks effect te hebben op het resultaat van de betreffende grondexploitaties. De effecten van de coronacrisis op de ramingen van de vastgoedopbrengsten in de binnenstedelijke grondexploitaties hebben vooralsnog weinig invloed (want vrijwel alleen woningbouw en geen retail/horeca). Er is daarom geen aanleiding om specifiek hiervoor het (generieke) risicoprofiel te verhogen, anders dan het reeds opgenomen risico dat betrekking heeft op het uitblijven van de opbrengstenstijging.

Voor de binnenstedelijke projecten zijn, indien aanwezig, ook project specifieke risico's opgenomen. Deze risico's blijven ongewijzigd ten opzichte van het in het MPR 2021 vastgestelde risicoprofiel.

In het MPR 2022 wordt het totale risicoprofiel van de binnenstedelijke grondexploitaties geactualiseerd.

Grondexploitatie Stationsgebied

1. Jaarschijf 2021

In de Programmabegroting 2021 is voor de grondexploitatie Stationsgebied een jaarsnede 2021 voor lasten en baten opgenomen. Deze jaarsnede is bij de actualisatie van de grondexploitatie (MPR 2021) bijgesteld (kolom Programmabegroting 2021). In deze paragraaf rapporteren wij over de ontwikkeling van lasten en baten gedurende de eerste helft van 2021 en de prognose voor de tweede helft 2021. Dit geeft een actueel beeld van de jaarschijf 2021.

Toelichting prognose lasten en baten 2021

Op basis van de tot en met medio 2021 daadwerkelijk gerealiseerde lasten en baten inclusief de projectplanningen, is de resterende prognose voor 2021 bepaald. Op basis van deze analyse is het niet nodig om de jaarschijf 2021 aan te passen voor de grondexploitatie Stationsgebied. Wij verwachten dat een beperkt deel van de in 2021 geraamde lasten door vertraging in de uitvoering door zal schuiven naar 2022. Wij passen de begroting hier niet op aan, maar rapporteren hierover in de Jaarstukken 2021. Uiteraard kunnen in de periode van medio 2021 tot het einde van het jaar zich andere ontwikkelingen voordoen die nog van invloed zijn op de jaarschijf 2021. Wij rapporteren hierover in de Jaarstukken 2021.

Lasten

Lasten (in miljoenen euro's)	Programma begroting 2021	Resultaat 1 ^e helft 2021	Prognose 2 ^e helft 2021	Peilstok prognose 2021	x € 1.000.000
					Afwijking tov begroting 2021
BRM / WRM	18,3	4,8	13,4	18,3	0,0
Verwerving	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VAT-kosten	3,5	0,5	3,0	3,5	0,0
Plankosten	6,9	2,6	4,4	6,9	0,0
Bijdragen aan	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rente	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overig	1,2	0,1	1,1	1,2	0,0
Totaal lasten	29,9	8,0	21,9	29,9	0,0

Baten

Baten (in miljoenen euro's)	Programma begroting 2021	Resultaat 1 ^e helft 2021	Prognose 2 ^e helft 2021	Peilstok prognose 2021	x € 1.000.000
					Afwijking tov begroting 2021
Woningbouw	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Niet-woningbouw	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bijdragen derden	1,2	0,0	1,2	1,2	0,0
Overig	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal baten	1,2	0,0	1,2	1,2	0,0

Het verschil tussen de verantwoorde lasten en baten in de eerste helft van 2021 en de prognose in de tweede helft wordt in belangrijke mate verklaard doordat een aantal financieel technische verwerkingen plaatsvindt in de tweede helft van het jaar.

2. Prognose Onderhanden Werk 2021

In paragraaf 2 van de binnenstedelijke grondexploitaties is uitgelegd wat er onder de post onderhanden werk wordt verstaan. De verwachte ontwikkeling van de stand van het onderhanden werk lichten wij toe in de bijlage Onderhanden Werk Grondexploitaties 2021.

3. Geprognosticeerd eindresultaat grondexploitatie Stationsgebied

In het MPR 2021 is een geprognosticeerd resultaat van -90,1 miljoen euro (eindwaarde per 31-12-2023) gemeld voor de grondexploitatie Stationsgebied. Inclusief de ingestelde voorziening is de grondexploitatie Stationsgebied sluitend. De huidige inzichten leiden niet tot een bijstelling van dit geprognosticeerde saldo.

De realisatie van de infrastructuur en openbare ruimte in het Stationsgebied vordert gestaag. Dat heeft onder andere tot gevolg dat de lasten van de nog resterende werkzaamheden steeds beter zijn in te schatten. In deze jaarsnede gaat het onder andere om werkzaamheden Catharijnesingel, van Sijpesteijnkade, Jaarbeursplein en omgeving en het Forum Noord.

De geprognosticeerde opbrengsten zijn in lijn met de stand gemeld bij het MPR 2021. Verder is het Stedenbouwkundig Programma van Eisen van het Jaarbeurspleingebouw in concept opgesteld en wordt dit najaar aangeboden aan de raad ter besluitvorming. Daarnaast wordt de tenderprocedure voorbereid.

Deze ontwikkelingen verwerken wij bij de actualisatie van de grondexploitatie 2022 die wij aan u voorleggen in het MPR 2022. Het actuele geprognosticeerd resultaat van de grondexploitatie Stationsgebied is onderdeel van het jaarrekeningresultaat 2021 en daarmee van de integrale afweging Voorjaarsnota 2022.

4. Risicoparagraaf Stationsgebied

Conform de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen actualiseren wij twee keer per jaar de risicoanalyse. De vastgoedopbrengsten vormen de belangrijkste factor die van invloed is op het resultaat van de grondexploitatie Stationsgebied. De omvang van het benodigde weerstandsvermogen blijft op basis van de huidige risico-inventarisatie ongewijzigd en is gelijk aan de stand zoals genomen in het MPR 2021 (17 miljoen euro). Bij het MPR 2022 actualiseren wij wederom de risicoanalyse en op basis van de laatste stand van zaken van de projecten zullen wij het benodigde weerstandsvermogen opnieuw bepalen.

Grondexploitatie Leidsche Rijn

1. Jaarschijf 2021

In de Programmabegroting 2021 is voor de grondexploitatie Leidsche Rijn een jaarsnede 2021 voor lasten en baten opgenomen. Deze jaarsnede is bij de actualisatie van de grondexploitatie (MPR 2021) bijgesteld (kolom Programmabegroting 2021). In deze paragraaf rapporteren wij over de ontwikkeling van lasten en baten gedurende de eerste helft van 2021 en de prognose voor de tweede helft 2021. Dit geeft een actueel beeld van de jaarschijf 2021.

Toelichting prognose lasten en baten 2021

Op basis van de tot en met medio 2021 daadwerkelijk gerealiseerde lasten en baten inclusief de projectplanningen, is de resterende prognose voor 2021 bepaald. Op basis van deze analyse is het nodig om de jaarschijf 2021 aan te passen voor de grondexploitatie Leidsche Rijn.

Lasten

	Programma begroting 2021	Resultaat 1 ^e helft 2021	Prognose 2 ^e helft 2021	Peilstok prognose 2021	Afwijking tov begroting 2021
BRM / WRM	35,8	11,2	22,6	33,8	2,0
Verwerving	0,8	0,8	0,0	0,8	0,0
VAT-kosten	3,1	0,6	3,1	3,7	-0,6
Plankosten	5,8	2,1	5,8	7,9	-2,1
Bijdragen aan	2,1	1,1	0,0	1,1	1,0
Rente	-1,3	0,0	-1,3	-1,3	0,0
Overig	5,8	1,2	4,9	6,1	-0,3
Totaal lasten	52,1	17,1	35,1	52,2	-0,1

x € 1.000.000

Ten opzichte van de Programmabegroting 2021 zijn de totale lasten per saldo 0,1 miljoen euro hoger. De ramingen voor de plan- & VAT kosten zijn 2,7 miljoen euro hoger, onder andere door nog te verstrekken nieuwe opdrachten. De raming voor bouw- en woonrijp maken is 2,0 miljoen euro lager omdat een opgenomen stelpost voor sloopkosten niet nodig blijkt. De geraamde bijdragen zijn 1,0 miljoen euro lager doordat een geraamde parkeerbijdrage niet is toegekend. Meerjarig passen de geraamde kosten binnen de geraamde budgetten.

Het verschil tussen de verantwoorde lasten in de eerste helft van 2021 en de prognose in de tweede helft wordt in belangrijke mate verklaard doordat een aantal financieel technische verwerkingen plaatsvindt in de tweede helft van het jaar.

Baten

	Programma begroting 2021	Resultaat 1 ^e helft 2021	Prognose 2 ^e helft 2021	Peilstok prognose 2021	Afwijking tov begroting 2021
Woningbouw	38,3	23,2	3,4	26,5	-11,7
Niet-woningbouw	6,7	17,1	-8,8	8,2	1,5
Bijdragen derden	0,8	2,1	-1,5	0,6	-0,2
Overig	2,2	0,9	1,6	2,4	0,2
Totaal baten	48,1	43,3	-5,4	37,8	-10,2

x € 1.000.000

De woningbouwopbrengsten zijn verlaagd vanwege een uitgesteld grondtransport in Leidsche Rijn Centrum. De opbrengsten worden conform BBV-richtlijnen verwerkt in 2022. Ook aan de batenkant zijn de overige mutaties zeer beperkt.

2. Prognose Onderhanden Werk 2021

In paragraaf 2 van de binnenstedelijke grondexploitaties is uitgelegd wat er onder de post onderhanden werk wordt verstaan.

Bij de vaststelling van de Tweede Begrotingswijziging 2021 zijn de ramingen voor de jaarschijf 2021 van de grondexploitatie Leidsche Rijn vastgesteld op 52,1 miljoen euro lasten en 48,1 miljoen euro baten. Hiermee werd voorzien in een mutatie in het Onderhanden werk op de balans van 4,0 miljoen euro dat daarmee uit zou komen op 73,5 miljoen euro credit (totaal meer ontvangen dan uitgegeven).

In de eerste helft van 2021 is een bedrag van 17 miljoen euro uitgegeven en is 43,3 miljoen euro ontvangen. Voor de tweede helft van het jaar verwachten wij nog 35,3 miljoen euro uit te geven en moeten de opbrengsten gecorrigeerd worden voor een saldo van 5,7 miljoen euro. Over geheel 2021 verwachten wij 52,3 miljoen euro uit te geven en 37,6 miljoen euro te ontvangen: per saldo een toevoeging van 14,7 miljoen euro aan het Onderhanden werk dat hiermee uitkomt op 62,8 miljoen euro credit (totaal meer ontvangen dan uitgegeven).

3. Geprognosticeerd eindresultaat grondexploitatie Leidsche Rijn

In het MPR 2021 is een geprognosticeerd resultaat van 5,9 miljoen euro positief (ncw prijspeil 2021) opgenomen voor de grondexploitatie Leidsche Rijn.

Het concept SPVE Papendorp Noord hebben wij vrijgegeven voor inspraak. In dit voorstel is het woningbouwprogramma verdubbeld van 1.000 naar 2.000 woningen en is het financieel kader ten opzichte van het Meerjarenperspectief 2021 geactualiseerd. Hierdoor is het ook mogelijk om voorzieningen aan het programma toe te voegen: circa 4500 m2 bvo commerciële voorzieningen en ruimte voor maatschappelijke voorzieningen waaronder een gezondheidscentrum. Bovendien is er ruimte voor toevoegen van werkgelegenheid: 75.000 m2 kantoren als onderdeel van de 133.000 m2 die voor heel Papendorp resteert in het Provinciaal Inpassingsplan Kantoren. Samen met de ontwikkeling van Groenewoud ontstaat daarmee in Papendorp een complete moderne wijk waarin wonen en werken worden gemengd in combinatie met de daarbij horende (commerciële en maatschappelijke) voorzieningen. De beoogde realisatie in Papendorp Noord van een Mobiliteitshub XL speelt een belangrijke rol in de stedelijke mobiliteitsstrategie, aangezien daarmee parkeren op afstand wordt gefaciliteerd voor de grote gebiedsontwikkelingen in Utrecht Zuidwest.

Ten opzichte van de uitgangspunten gehanteerd bij de actualisatie 2021 en daarmee het MPR 2021 verbetert het saldo van Papendorp met bijna 17,0 miljoen euro (ncw prijspeil 2021). Met deze financieel positieve ontwikkeling wordt de toename van de tussentijdse winst waarmee in het financieel beeld Voorjaarsnota 2021 (15 miljoen euro) rekening is gehouden behaald in 2022 – 2025. Het geactualiseerde financiële kader van het SPVE Papendorp Noord zal na bestuurlijke vaststelling naar verwachting bij de actualisatie 2022 worden verwerkt in de grondexploitatie Leidsche Rijn.

In 2021 werken we aan bouwstenen voor een concept Visie op de gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn. Doel van de Visie is het versterken van een bijdrage vanuit de gebiedsontwikkeling Leidsche Rijn aan de stedelijke ambities op het gebied van verdichting en vergroening, mobiliteit, werkgelegenheid en duurzaamheid (o.a. energietransitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit).

4. Risicoparagraaf Leidsche Rijn

Conform de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen actualiseren wij twee keer per jaar de risicoanalyse. De vastgoedopbrengsten en de investeringen in de openbare ruimte vormen de belangrijkste factor die van invloed is op het resultaat van de grondexploitatie Leidsche Rijn.

In 2021 verwachten we een positief financieel effect als gevolg van verder stijgende grondprijzen met name in Leidsche Rijn Centrum. Tegenover de stijgende grondprijzen staan de stijgende kosten voor materialen met name zichtbaar in de benodigde budgetten voor de aanleg van de openbare ruimte. Medio 2021 zijn de positieve effecten van de stijgende grondprijzen van circa 3,0 – 4,0 miljoen euro vrijwel gelijk aan de negatieve effecten van de stijgende kosten voor de aanleg van de openbare ruimte.

Bij de actualisatie 2022 en de verwerking van de effecten daarvan in de Jaarstukken 2021 rapporteren wij over de omvang en mutatie in de robuuste posten van nu 143,0 miljoen euro. Een deel van deze

budgetten zal bij het definitieve SPVE Papendorp Noord aan de raad voorgelegd worden om vrij te geven voor verwerving, bodemsanering, kabels en leidingen en infrastructuur binnen en rondom Papendorp Noord.

Investeringsimpuls Ruimtelijke Strategie Utrecht

In dit hoofdstuk rapporteren we over de afwijkingen in de programmering van de Investeringsimpuls RSU op het lopende jaar. Op 1 januari bedroeg de stand van de reserve Investeringsimpuls RSU circa 29,4 miljoen euro. Op basis van de programmering (geheime bijlage bij het MPR 2021) zijn de uitgaven verdeeld over jaarschijven. In onderstaande tabel stellen wij op basis van de inzichten medio 2021 de geplande besteding in de jaarschijf 2021 bij. De omvangrijkste afwijkingen ten opzichte van het MPR 2021 lichten we toe.

Afwijkingen

Onderdeel programmering	Geplande besteding 2021	Bijgestelde geplande besteding 2021	Afwijking
Bijdrage aan gebieds- en vastgoedontwikkeling	4,8	4,5	0,3
Kwaliteit van de openbare ruimte	7,5	6,6	0,9
Ruimte voor Initiatief	0,3	0,3	0,0
Risicovoorziening kostenverhaal	0,0	0,0	0,0
Knelpuntenvoorziening	0,2	0,2	0,0
Totaal	12,8	11,6	1,2

x € 1.000.000

In 2021 verwachten we 1,2 miljoen euro minder uit te geven aan bijdragen aan gebieds- en vastgoedontwikkeling en kwaliteit van de openbare ruimte. In de meeste gevallen is er sprake van vertraging. De grootste afwijkingen doen zich voor bij:

- Het nieuwe centrum Placemaking (0,7 miljoen euro). De kosten voor onder andere het afbreken van het Skatepark waren begroot in 2021. Deze kosten schuiven door naar de komende jaren.
- Fietsmaatregelen gekoppeld aan gebiedsontwikkelingen (0,3 miljoen euro). De middelen voor fietsmaatregelen en verbindingen ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Merwedekanaalzone schuiven door naar 2022.
- Upgrade brug Merwedekanaalzone langs A12 (0,2 miljoen euro). Bij de vaststelling van de Omgevingsvisie Merwedekanaalzone deel 2: Uitwerking van de Ruimtelijke Agenda in het najaar van dit jaar stellen we voor om de resterende middelen voor de upgrade van de brug langs de A12 en voor bruggen en woonboten te herprogrammeren en deze in te zetten voor de dekking van de gemeentelijke (publieke) bijdrage aan de bovenwijkse investeringen.
- Werkspoorkwartier (0,1 miljoen euro). Een deel van de kosten rondom het Werkspoorpad en de ontsluiting van het toekomstige Enecopark schuift door naar 2022.
- Een overschrijding op het project Winkelcentrum de Gaard (-0,1 miljoen euro), waar vanwege enkele verkeersaspecten extra planbegeleiding nodig is.

Voor Ruimte voor Initiatief verwachten we in 2021 dat de uitgaven van het deelproject Initiatief Ringpark (0,1 miljoen euro) vanwege versnelling eerder plaats vindt dan verwacht. De uitvoering van het initiatief Gezondheidscentrum Vleuten (-0,1 miljoen euro) schuift door naar 2022.

5. Bijlagen

Lijst projecten 250+ woningen

Voortgang woningbouwprojecten 250+					Peilstok 2020 (peildatum 1 jul 2020)	MPR 2021 (peildatum 1 feb 2021)	Peilstok 2021 (peildatum 1 jul 2021)		
Gebied	Projectnaam	Ontwikkelaar	Fase	Aantal woningen	start bouw	start bouw	start bouw	oplevering	Toelichting
Centrum	Kruisvaartkade	MRP/ Danube	Voorbereiding	603	2020	2021	2021	2025	Het afgelopen jaar is het gebied van eigenaar gewisseld. De huidige eigenaar is een buitenlandse partij. De wisseling en de onbekendheid van de buitenlandse partij met de Nederlandse gebiedsontwikkeling heeft gezorgd voor vertraging. De begin 2021 aangevraagde omgevingsvergunning voldeed niet aan de indieningsvereisten en is inmiddels buiten behandeling gezet. We verwachten dat het project nog meer vertraging kan gaan oplopen. Vooral nog gaan we uit van start bouw in 2021.
Centrum, stationsgebied	Beurslovarter	Gemeente	Definitie	2.473	2023	2023	2023	2030	
Centrum, stationsgebied	Amrath Galaxy Tower (hotel + woningen)	Amrath	Uitvoering	317	2018	2018	2018	2022	
Centrum, stationsgebied	Lombokplein	Gemeente	Ontwerp	360	2023	2023	2024	2030	Het is nog steeds mogelijk dat de voorbereidende werkzaamheden (verleggen K&L) eind 2023 starten maar waarschijnlijk realistischer dat dit begin 2024 wordt (eerst herstructurering van de openbare ruimte, daarna start woningbouw in circa 2027)
Centrum, stationsgebied	Masterplan Nieuwe Jaarbeurs	Jaarbeurs	Definitie	2.000-4.000	ntb	2025	2025	2035	Planning nog op schema. Als gevolg van effecten van de corona-pandemie kunnen de faserings- en investeringsstrategie nog wijzigen, met mogelijk gevolgen voor de planning.
Centrum, stationsgebied	Wonderwoods	G&S Vastgoed	Uitvoering	419	2020	2020	2020	2024	
Leidsche Rijn	Groenewoud	Loosd	Definitie	1.341	2022	2022	2023	2033	De onderhandelingen over de ruimtelijke en financiële uitgangspunten met de ontwikkelaar nemen meer tijd in beslag. Hierdoor blijft de besluitvorming van Stedenbouwkundig Plan en Bestemmingsplan achter op de eerder ingeschatte planning en schuiven de data voor bouwrijpmaken en start bouw door.
Leidsche Rijn	LRC Noord Hoogbouwkaavel	Stadsmaatschappij, Koopmans Bouwgroep (TBI) en J.R. van Eesteren (TBI)	Ontwerp	1.128	2022	2022	2023	2027	Vanwege de complexiteit van het gebouw is het niet waarschijnlijk dat het lukt in 2022 te starten met bouwen van de MARK. Voorzichtigheidshalve gaan wij uit van start bouw in 2023.
Leidsche Rijn	Leidsche Rijn Centrum Oost bouwblok G11 + G12	Wonom en Mitros/Portaal	Ontwerp	251	2022	2023	2023	2025	
Leidsche Rijn	LRC Oost bouwblok E7 en E8	Change	Uitvoering	600	2019	2019	2019	2022	
Leidsche Rijn	Pendrop	ntb	Definitie	1.000	2023	2024	2024	2030	
Merwedekanaalzone	Merwedekanaalzone (deelgebied 5)	Gemeente, ontwikkelaars en eigenaren	Ontwerp	6.000	2022	2023	2023	2033	
Merwedekanaalzone	Merwedekanaalzone deelgebied 4: voormalig Defensierrein	BPD/ Mitros	Uitvoering	950	2020	2020	2020	2027	Loopt conform planning. Eerste fase in aanbouw genomen. Voor de 350 extra woningen moet het bestemmingsplan worden aangepast.
Noordoost	Belastingkantoor, Gerbrandtstraat	Koopmans Projecten	Uitvoering	487	2019	2019	2019	2022	
Noordoost	Nieuw Buurland (Lauwerrecht: complex 2 en 4)	Mitros	Definitie	285	2022	2022	2022	2025	
Noordwest	2e Daalsdijk Wisselstroom, deelgebied 2-4	Synchroon	Ontwerp	1.020	2022	2022	2022	2028	
Noordwest	Omloop/Laan van Chartreuse	Mitros	Voorbereiding	285	2021	2021	2022	2025	1e fase sloopwerkzaamheden gestart en voor eind 2021 gereed, start bouw 1e fase jan/feb 2022. Er is extra onderzoek uitgevoerd om Omloop in te richten als 30 km/h. Bestemmingsplan daarmee niet voor maar net na vakantie voor besluitvorming naar raad.
Noordwest	Sportpark Zuilense Vecht	Gemeente Utrecht	Ontwerp	289	2023	2024	2024	2027	
Oost	De Kwekerij (KPN Campus) fase 2 (uitvoering) en 3 (ontwerp)	SSH	Uitvoering / Ontwerp	522	2020	2020	2020	2025	Fase 2 is in 2020 gestart met de bouw. Fase 3 moet nog in aanbouw worden genomen.
Oost	Gebiedsontwikkeling Galgenwaard	Galgenwaard Onroerend Goed B.V., Heraulestoren C.V. en gemeente Utrecht	Definitie	500-1.000	nvt	nvt	2025	2030	Het planproces voor deze gebiedsontwikkeling is recent opgestart en daardoor is dit nog een indicatieve planning.
Overvecht	Ivoordraaf	Bo-ex	Definitie	309	2022	2022	2022	2024	
Overvecht	De Buurt starters- en senioren appartementen	AM	Gereed	343	2019	2019	2019	gereed	
Overvecht	The Cube: studentwoningen	Van Wijnen en IC Netherlands	Uitvoering	639	2020	2020	2020	2021	
Overvecht	Rosendaal, Indusdreef 5	Careyn/VORM ontwikkeling BV	Definitie	288	2021	2022	2022	2024	
USP/Rijnsweerd	Archimedeslaan 16	KWP	Definitie	1.590	2023	2023	2023	2027	De Minister heeft op 17 november 2020 een nieuw Tracébesluit voor de Ring Utrecht vastgesteld. In dit besluit staan onder meer geluidswerende maatregelen. De Raad van State moet hierover nog een uitspraak doen. Dit is van invloed op de ontwikkeling.
USP/Rijnsweerd	High Five	SSH	Ontwerp	900	nvt	2023	2023	2024	
Meent-De Meem	Haarlijn	ntb	Ontwerp	686	2022	2023	2023	2029	
West	Cartesiusdriehoek, fase 1	Keystone	Uitvoering	322	2021	2021	2021	2023	Realisatie van het Sportblok is gestart.
West	Cartesiusdriehoek, fase 2-6	MRP/ Ballast Nedam	Ontwerp	2.502	2021	2021	2022	2028	Start bouw is vertraagd van 2021 naar 2022 omdat met name de gesprekken over de toekomst van muzikale broedplaats dB's langer hebben geduurd. De verwachting is dat het bestemmingsplan na het zomerreces 2021 wordt voorgelegd aan de gemeenteraad ter besluitvorming.
West	Thomas a Kempisplantsoen	Mitros/Portaal	Definitie	370	2023	2023	2023	2025	
Zuidwest	Heycopstraat 41, woningbouw locatie Intertaste	CBRE/Mitros	Uitvoering	416	2021	2021	2021	2023	
Zuidwest	Krachtstation en wisselstroom herontwikkeling	Krachtstation Beheer B.V.	Definitie	582	2023	2023	2023	2027	

Onderhanden werk (OHW) - grondexploitaties

In deze bijlage staan de tabellen onderhanden werk en mutaties reserves voor de verschillende grondexploitaties uit de Peilstok Stedelijke Ontwikkeling.

De post onderhanden werk bevat de boekwaarde van de lopende grondexploitaties. De boekwaarde is het saldo van alle geboekte lasten en baten. Een positieve stand van het saldo betekent meer geboekte lasten dan geboekte baten. Het saldo onderhanden werk wijzigt niet alleen door aanpassingen in de lasten en baten van de lopende grondexploitaties maar ook met bij voorbeeld het afsluiten van deelexploitaties en tussentijdse winstneming.

Tabel 1 Onderhanden werk en mutaties reserves binnenstedelijke grondexploitaties

Resultaat

	Programma begroting	Resultaat 1 ^e helft	Prognose 2 ^e helft	Peilstok prognose	Afwijking tov begroting
	2021	2021	2021	2021	2021
Totaal lasten	15,1	5,9	7,6	14,3	0,8
Totaal baten	10,7	0,4	25,2	26,0	15,3
Saldo lasten en baten (exclusief onderhanden werk)	-4,4	-5,5	17,6	11,7	16,1
Onderhanden werk	4,4	5,5	-17,6	-11,7	-16,1
Resultaat grondexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgetuitnames en taakstellingen	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Saldo lasten en baten incl OHW	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Toevoeging reserves	21,0	0,0	21,0	21,0	0,0
Onttrekking reserves	38,1	0,0	38,1	38,1	0,0
Saldo mutaties reserves	17,1	0,0	17,1	17,1	0,0
Resultaat	17,2	0,0	17,2	17,2	0,0

x € 1.000.000

De verwachte lasten voor 2021 bedragen 14,3 miljoen euro en de verwachte baten bedragen 26,0 miljoen euro. Het verschil in saldo wordt toegevoegd aan het onderhanden werk op de balans. Inclusief het saldo onderhanden werk per 31-12-2020 van 17,0 miljoen euro zal het onderhanden werk per 31-12-2021 naar verwachting op 5,3 miljoen euro uitkomen (exclusief af te sluiten grondexploitaties). Dit betekent dat er in 2021 in totaal 11,7 miljoen meer ontvangen is dan uitgegeven, een wijziging van 16,1 miljoen euro ten opzichte van de programmabegroting.

Tabel 2 Onderhanden werk en mutaties reserves grondexploitatie Stationsgebied**Resultaat**

	x € 1.000.000				
	Programma begroting 2021	Resultaat 1 ^e helft 2021	Prognose 2 ^e helft 2021	Peilstok prognose 2021	Afwijking tov begroting 2021
Totaal lasten	29,9	8,0	21,9	29,9	0,0
Totaal baten	1,2	0,0	1,2	1,2	0,0
Saldo lasten en baten (exclusief onderhanden werk)	-28,7	-8,0	-20,7	-28,7	0,0
Onderhanden werk	28,7	8,0	20,7	28,7	0,0
Resultaat grondexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgetuitnames en taakstellingen	2,8	0,0	2,8	2,8	0,0
Saldo lasten en baten incl OHW	2,8	0,0	2,8	2,8	0,0
Toevoeging reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Onttrekking reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo mutaties reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultaat	2,8	0,0	2,8	2,8	0,0

In de Programmabegroting 2021 is rekening gehouden met een positieve mutatie van het onderhanden werk (meer lasten dan baten) van 28,7 miljoen euro voor de grondexploitatie Stationsgebied. Op basis van de inzichten per 1 juli wordt deze prognose niet bijgesteld.

Tabel 3 Onderhanden werk en mutaties reserves grondexploitatie Leidsche Rijn**Resultaat**

	x € 1.000.000				
	Programma begroting 2021	Resultaat 1 ^e helft 2021	Prognose 2 ^e helft 2021	Peilstok prognose 2021	Afwijking tov begroting 2021
Totaal lasten	52,1	17,1	35,1	52,2	-0,1
Totaal baten	48,1	43,3	-5,4	37,9	-10,2
Saldo lasten en baten (exclusief onderhanden werk)	4,0	-26,2	40,5	14,3	10,3
<i>Onderhanden werk</i>	-4,0	26,2	-40,5	-14,3	-10,3
Resultaat grondexploitaties	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgetuitnames en taakstellingen	5,2	0	5,2	5,2	0,0
Saldo lasten en baten incl OHW	5,2	0,0	5,2	5,2	0,0
Toevoeging reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Onttrekking reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo mutaties reserves	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultaat	5,2	0,0	5,2	5,2	0,0

De verwachte lasten voor 2021 bedragen 52,2 miljoen euro en de geraamde baten bedragen 37,9 miljoen euro. Het verschil in saldo (14,3 miljoen euro) wordt onttrokken aan het onderhanden werk op de balans.

Inclusief het saldo onderhanden werk per 31-12-2020 van 77,5 miljoen euro negatief zal het onderhanden werk per 31-12-2021 naar verwachting op 63,2 miljoen euro negatief uitkomen. Dit betekent dat in totaal 63,2 miljoen euro meer ontvangen is dan uitgegeven.

Instellen reserve

Reserve vaste activa nota BOR

Format	Toelichting
Naam	Vaste activa reserve nota BOR
Aard reserve	Kapitaallastenreserve
Registratienummer	Nog niet bekend
Programma	Openbare ruimte en groen
Doel	Conform de nota Beheer Openbare Ruimte gaan wij vanaf 2021 investeringen boven 0,1 miljoen euro activeren, waardoor deze niet meer in het jaar van aanschaf ten laste van de exploitatie komen. Hierdoor zullen de kosten van investeringen in de eerste jaren lager zijn dan wanneer deze direct ten laste van het resultaat worden gebracht. De ruimte die in de begroting ontstaat, wordt gestort in de vaste activa reserve. Via deze reserve dekken we de kosten van het onderhoud en de vervangingen in de openbare ruimte in de jaren dat de jaarlijks benodigde financiële middelen zijn toegenomen als gevolg van de oplopende kapitaallasten.
Ingangsdatum	11 november 2021
Stortingsplan	5 miljoen euro bij besluitvorming op de tweede bestuursrapportage, daarna jaarlijks op basis van ruimte in de begroting.
Bestedingsplan	Onttrekkingen vinden plaats zodra de kapitaalslasten in een jaar niet meer gedekt kunnen worden binnen het exploitatiebudget.
Opheffingsdatum	Vanaf 2070 stabiliseren de kapitaalslasten als het investeringsvolume gelijk blijft.
Reikwijdte	Maximale omvang is 25 miljoen euro.
Rente	Ja. De kapitaallasten bevatten een rentecomponent die wordt toegerekend aan de vaste activa. Door aan de vaste activa reserve eveneens rente toe te rekenen, houden beide rentetoerekening qua baten en lasten elkaar in evenwicht en wordt het resultaat hierdoor niet beïnvloed.

Reserve toegankelijk Vastgoed

Format	Toelichting
Naam	Toegankelijk Vastgoed
Aard reserve	Bestemmingsreserve
Registratienummer	Nog niet bekend
Programma	Samenleven en Sport
Doel	Uitvoering geven aan motie 199 'Maak werk van UST', die bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2021 unaniem is aanvaard. De bestemmingsreserve dient om de beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor de uitvoering van de motie.
Ingangsdatum	11 november 2021
Stortingsplan	0,715 miljoen euro in 2021 bij besluitvorming tweede bestuursrapportage, daarna afhankelijk van integrale afweging.
Bestedingsplan	Onttrekkingen vinden plaats zodra de kosten voor de uitvoering van de motie gerealiseerd zijn.
Opheffingsdatum	31-12-2025
Reikwijdte	Maximale omvang 2,5 miljoen euro.
Rente	Nee